Soseki

LA LILIECI

******

BIBLIOTECA
PENTRU
TOŢI

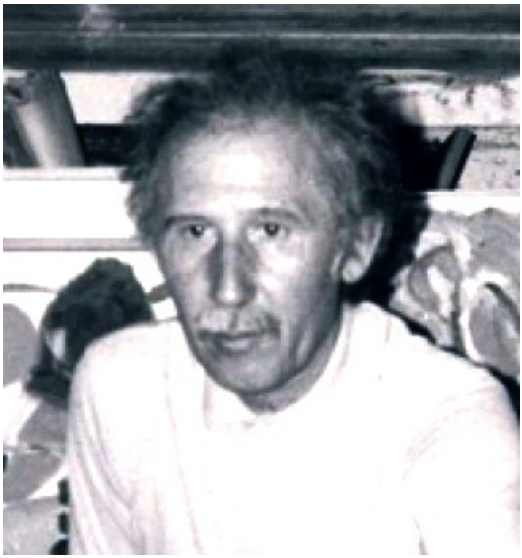

Bucureşti, 2010

Tabel cronologic de Mihaela Constantinescu-Podocea
Referinţe critice de Sorina Sorescu
Fotografii din arhiva familiei, arhiva Muzeului Naţional
al Literaturii Române şi din arhiva personală a lui Ionel Cucu
Copyright © 2010 Editura ART, pentru prezenta ediţie

JURNALUL
NAŢIONAL

Director general Marius Tucă
Director executiv Sorin Stoian
Director marketing Adriana Ioniţă

Piaţa Presei libere nr. 1,
Corp D, etaj VIII, Bucureşti, Sector 1,
tel.: 021-318 20 37, fax: 021-318 20 35
E-mail: editura.jurnalul@jurnalul.ro

EDITURA ART

GRUPUL EDITORIAL ART
Comenzi - Cartea prin poştă
CP. 78, O.P. 32, cod 014810, sector 1, Bucureşti
tel.: (021) 224.01.30,0744.300.870,0721.213.576;
fax: (021) 224.32.87
Ne puteţi vizita pe: www.editura-art.ro

Redactor: Mihaela Dobrescu
Tehnoredactor: Vasile Ardeleanu
Producţie: Walter Weidle

Date despre colecţia BIBLIOTECA PENTRU TOŢI:
www.jurnalul.ro; www.bibliotecapentrutoti.ro
Coordonator proiect: Ana-Maria Vulpescu
Design supracopertă:

GRIFFON & SWANS
creative service
www.griffon.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României SORESCU, MARIN
La Lilieci / Marin Sorescu ; ed. stabilită şi îngrijită de Sorina Sorescu; pref. de Ion Pop; tab. cronologic de Mihaela Constantinescu-Podocea; referinţe critice de Sorina Sorescu. - Bucureşti: Art, 2010

2 vol.

ISBN 978-973-124-499-0
Vol 1. - ISBN 978-973-124-492-1
Vol 2. - ISBN 978-973-124-493-8

Marin Sorescu şi lumea din „La lilieci”

Vă oferim un interviu realizat de Sorina Sorescu, nepoata lui Marin Sorescu, cu fratele scriitorului, George Sorescu, în care sunt scoase la iveală poveşti şi întâmplări din anii copilăriei şi gânduri despre volumul „La lilieci”. „La lilieci” s-a născut „din dorul de ţară”...

„S-a născut din dorul de ţară”

Sorina Sorescu: *Întrebat, în interviuri, despre geneza ciclului „La Lilieci”, Marin Sorescu răspundea că „s-a născut din dorul de ţară”. Cel puţin Cartea întâi, scrisă în timpul stagiului de studii în Statele Unite din decembrie 1971-mai 1972. Vorbind în engleză, exersând sonoritatea unui cuvânt, îşi amintea vorbe vechi, uitate, din Bulzeştiul natal. Şi totuşi, „Liliecii” nu sunt doar produsul rememorării spontane, ci şi*

al unor cercetări documentare desfăşurate pe parcursul mai multor decenii. În artă, efectul de spontaneitate se obţine printr-un îndelungat efort.

George Sorescu: În America, probabil că a găsit formula estetică, dar pasiunea de a colecţiona material lingvistic şi etnografic era, pentru Marin, mult mai veche, încă din anii de liceu, când a început prin a culege folclor.

S.S.: *Activitate către care, din câte ştiu, l-aţi îndrumat.*

G.S.: Da. Au rămas la mine, de prin ’52-’55, patru caiete ale lui Marin (pe coperta unuia dintre ele este şi un titlu: Marafeturi), care cuprind însemnări, bruioane, precum şi câteva doine şi balade populare.

S.S.: *Culese din Bulzeşti?*

G.S.: Din Bulzeşti, dar şi din alte zone - Bacău, Sibiu, Cluj -, pe unde era purtat de multele comisii de al căror aviz a avut nevoie, ca absolvent de liceu militar, ca să revină la viaţa civilă şi să se înscrie la Facultatea de Filologie.

S.S.: *Cum scria Marin Sorescu în anii cincizeci? Debutul în volum avea să survină abia în deceniul următor, uşor întârziat faţă de debuturile celorlalţi scriitori şaizecişti.*

G.S.: A început să scrie devreme. În liceu, înfiinţase deja un cenaclu literar. Dar primele sale exerciţii literare au fost în vers izometric, pe model clasic şi romantic: rondeluri, epigrame, sonete, un poem romantic, „Expatriatul” (dedicat lui Bălcescu).

S.S.: *Probabil şi ca reacţie la „actualitatea” realist-socialistă, refăcea, instinctiv, mai întâi evoluţii ale literaturii secolului al XIX-lea. Înainte de a-şi găsi nota originală, ontogeneza repeta filogeneza...*

G.S.: Când era student la Iaşi, a început să publice în reviste: în Iaşiul literar, Tânărul scriitor, Tribuna (din Cluj). În Iaşiul literar a publicat o suită de cronici fanteziste. Apoi, la Bucureşti, a publicat cronici literare şi cronici teatrale. În ultima vreme, am restituit pentru istoricii literari această etapă, publicând (din păcate, postum) câteva volume de încercări literare ale lui Marin Sorescu de dinainte de „Singur

printre poeţi”.

S.S.: *Parodiile din volumul de debut ar fi lăsat de atunci să se vadă studiul prealabil de prozodie.*

G.S: Marin a revenit şi la maturitate, în anii ’80, la rigoarea formală a sonetului, în „Fântâni în mare” şi „Apă vie, apă moartă”. Pentru critici însă a fost surprinzătoare restituirea acestei etape de versificaţie clasică de la începutul activităţii sale literare, ca şi cum modernitatea operei lui s-ar reduce la versul liber.

S.S.: *Despre modernitatea – sau postmodernismul - formulei „Liliecilor” criticii au vorbit şi vor mai vorbi. Aş vrea să ne evocaţi rădăcinile lor în trecut (şi anume: în trecutul unei familii şi al unei comunităţi; comuna Bulzeşti, cum îi plăcea să spună). Ce rol a jucat Nicoliţa Sorescu în elaborarea ciclului „La Lilieci”?*

G.S.: Nicolina Sorescu, în acte. Să-ţi povestesc. Cred că s-a întâmplat înainte de plecarea lui Marin la Universitatea din Iowa - prin 1970, parcă. Îmi scrisese de dinainte

că vrea să mă viziteze la Craiova, dar, neapărat, s-o aduc şi pe Mama de la Bulzeşti. Dorea să vorbească ceva cu amândoi. În fine, vin la mine, în vechiul meu apartament de pe 6 Martie. După-amiază, îi spun lui Marin că am gata pentru publicare un volum de proză (povestiri şi nuvele) în care am valorificat obiceiuri şi eresuri rurale: „Neodihna vămilor” (aveam să-l public mult mai târziu, în 1991).

S.S.: *Când şi-a anunţat vizita şi a insistat să fie de faţă şi bunica, voia deja să vă vorbească despre un proiect similar?*

G.S.: Nu ştiu, poate... Dar discuţia asta a fost, înainte să plece în America. Intrând în bucătărie, Mama: „Ce vorbiţi, mă, aci?” „Uite ce zice George” îi răspunde Marin. „Aş vrea să scriu şi eu aşa ceva”. Mama: „Mă, Mărine, păi să-ţi povestesc eu!” Cine putea bănui atunci că din spovedania noastră, minoră, îi fulgera ideea unei opere de largă cuprindere, în care generaţii de bulzeşteni să fie derulate scenic, în tablouri atât de vii?

S.S.: *Nicoliţa Sorescu este unul dintre naratorii*

din „La Lilieci”.

G.S.: Mai mult. E principala sursă de informaţie, la nivelul tuturor volumelor. Şi ceilalţi naratori - în ipostazele lor rurale de târzii sibile şi şeherazade târzii - vin tot din memoria homerică a Nicolinei Sorescu. În perspectivă, Marin descoperea în mama un înzestrat povestitor ce cumulase un fond bogat de trăiri şi întâmplări pe care, încântat, începea să le prelucreze, în felul lui.

S.S.: *Cum povestea Nicoliţa Sorescu? Şi cum îi prelucra poetul povestirile?*

G.S: Mamei îi plăcea să povestească. Amintirile ei coborau în trecut câteva generaţii şi acopereau câteva sate. Multe întâmplări le ştia de la tatăl ei, George Ionescu, notar în Bulzeşti, şi, peste deal, în Balota.

S.S.: *Moşu, în „La Lilieci”.*

G.S.: Da, Moşu însemna, în graiul local, bunic (bunic sau unchi, ca Moşu Pătru). Maica şi Baba erau cele două bunici ale noastre. Apar şi ele în „La Lilieci”. Ca să revin, Moşu Gheorghe, bunicul matern, făcuse, în prima

jumătate a secolului, „naveta” între cele două sate. Călare pe o iapă albă. Mama i-a înregistrat poveştile şi le spunea mai departe. Iar Marin reţinea ce-l interesa pe el: sintagma rurală, aforismul colţuros, expresia veche, venită din adâncuri, supravieţuind cu alte înţelesuri. De aceea, Mama era uneori contrariată de întrebările lui. De exemplu, într-o scrisoare din 1974, îi cerea să facă o listă cu poreclele din Bulzeşti.

S.S.: *O listă în scris?*

G.S.: Da, i le-a scris pe un caiet dictando, îl mai păstrez şi acum. Dar i-a şi reproşat: „Mărine, mai scrie şi d’ele bune, că ne-ai făcut dracu’ de râs. Suntem şi noi de neam”. Apăruse primul volum din „La Lilieci” şi vecinii începuseră să murmure, pentru că nu se simţeau flataţi de prezentare.

S.S.: *În Cartea întâi, cel puţin ca declaraţie de principiu, „Duminica, oamenii nu au porecle”. Lista despre care vorbiţi e valorificată în „Cine mai trece pe drum” din Cartea a doua. Bineînţeles că nu era*

nici o intenţie ofensatoare din partea lui Marin Sorescu. „La Lilieci” este un elogiu al Bulzeştilor.

G.S.: Porecla era o modalitate de identificare a unei ramuri de familie şi, literar vorbind, o sursă de expresivitate. Şi noi eram „ai Nicoliţei a lui Fănică al lui Ion Bălan Sorescu”. Porecla noastră era Bălan, inclusă în numele bunicului patern. Pe Marin îl interesa anecdoticul cotidian, dar îl interesau şi genealogiile, cu stratificarea generaţiilor şi fabulosul arhaic conţinut. Surprindea comicul, dar şi tragicul. Le structura literar şi în acelaşi timp, le confrunta pe teren.

Limbajul şi fizionomiile au, la el, un pronunţat caracter scenic, fără însă a li se altera esenţa, în derulările lor reale şi imaginare. Ani în şir, alte investigări...

S.S.: *Mă gândesc la alte personaje-naratori care revin frecvent în „La Lilieci”. Au existat în realitate? Memorabile sunt intrările în scenă ale Măriei Bălii, de pildă, în „Rânduieli”.*

G.S.: Măria Bălii şi Nea Florea, soţul ei, erau vecinii noştri, amândoi buni prieteni cu Tata. Ne-au rămas foarte apropiaţi şi după

moartea lui. Săraci, dar se ajutau reciproc cu Mama. Florea Truşcă Bălănescu luptase împreună cu Tata în primul război mondial, la vânători de munte. Mărăşti, Mărăşeşti, Oituz, Munţii Caşinului... Măria Bălii copilărise cu Tata. Ea dădea poreclele şi tot ea a dat şi numele „La Lilieci" cimitirului vechi al satului. Îi zicea unuia care nu se căsătorise până la cincizeci de ani: „Nu mai lozî, Târziule, pune mâna şi însoară-te că te duci curând la lilieci". Cimitirul era înconjurat cu un gard vegetal de lilieci.

S.S.: *Altă apariţie de neuitat, Moşu Pătru, cu expresiile lui de mirare „Má" şi „Machea", foarte dificil de transcris.*

G.S.: Petre Sorescu din cătunul Mătăsoaia era vărul lui Ion Bălan Sorescu. Văr cu Bunicul, dar de vârsta Tatei (fuseseră împreună în război). Moşu Pătru ne povestea despre venirea Soreştilor în Bulzeşti, cu generaţii în urmă. Poveşti pe care le aflase de la tatăl său, Stan. Stan le ştia de la tatăl său, Cornea, şi tot aşa: o legendă de familie, probabil adevărată, transmisă pe cale orală şi care coboară cu cel puţin jumătate de secol înaintea primelor atestări

documentare.

S.S.: *În „Vâlnicul de lână”...*

G.S.: Soreştii au fost neam de păstori din Mărginimea Sibiului. O ramură a ajuns, prin transhumanţă, în Vâlcea şi în nordul Doljului, alta în Gorj, alta în Buzău (ramura din Buzău e cea mai densă demografic, dar şi în Bulzeşti sunt 25 de familii cu acest nume). Am descoperit şi în genealogia lui Cârlova o Elena Sorescu, dar asta prin cercetare istorico-literară. Când eram copii, Moşu Pătru ne povestea despre doi fraţi ciobani, Radu şi Murgu. Unul a rămas în Alunu, celălalt a coborât către Seci (platoul de deasupra Bulzeştilor). S-a căsătorit cu Sora (provenită dintr-o altă familie de păstori, Sora) şi au avut şase băieţi. După moartea lui Murgu, Sora Sorescu s-a stabilit în sat şi, împreună cu fiii ei, a cumpărat pământ. O mie de stânjeni - spunea Moş Pătru -, pe curele de pământ, din hotarul pădurii Parchetului (pădurea statului), până la Dobreţ. Drumul pe care cobora cu oile din Seci se numeşte Ungureanca.

S.S.: *Se mai regăsesc toponimele din „La Lilieci” pe harta actuală a Bulzeştilor?*

G.S.: Parţial. Vatra veche a satului era la Sălişte, cu doi kilometri la răsăritul Bulzeştilor de acum. Au mai rămas acolo doar biserica (o biserică din lemn, refăcută în 1812) şi cimitirul La Lilieci. Satul a fost strămutat în 1871, paralel cu pârâul Frăţila şi perpendicular pe drumul care lega Craiova de Râmnicu Vâlcea.

S.S.: *Adică aliniat. De aici, şi expresia „pe linie”, frecventă în „La Lilieci”, linie însemnând strada principală.*

G.S.: Sunt multe expresii cu etimologii pierdute, pe care Marin a reuşit să le readucă la viaţă. Prin reconstituire istorică sau prin invenţie. „Datul în jujeu”, spre exemplu. Expresia nu este din Bulzeşti, ci din zona Băileştilor. Marin a auzit-o la o nepoată a soţiei mele şi a relocalizat-o în Bulzeşti, folosind vechi personaje ale Liliecilor: Măria Bălii.

S.S.: *Iar câinele Lulu e adus, în pagină, din prezentul redactării poemului şi din... curtea casei de la Bucureşti, din ambientul*

domestic al autorului. Mă gândesc că această tendinţă de amestec al planurilor se acutizează în ultimele cărţi ale „Liliecilor”, ca şi tragismul registrelor, de altfel. S-ar putea să aibă legătură şi cu pierderea relaţiei directe cu naratorul central. Nicoliţa Sorescu a murit în 1984. A dispărut astfel ancora în trecut a limbajului şi a întâmplărilor din „La Lilieci”. E posibil ca poetul să fi avut, atunci, un moment de ezitare dacă să continue sau nu seria volumelor. Cartea a patra a apărut abia în 1988, la opt ani distanţă de Cartea a treia, şi se încheie cu „Vedenie”, un tulburător epitaf construit pe suprapunerea mai multor epoci. Cartea a cincea, apărută după alţi şapte ani, în 1995, reia motive din primele volume şi le amplifică până la viziuni fantastice. Imaginea roţii de foc apare şi în „La strigat” (Cartea întâi) şi în „Cercul” (Cartea a cincea). Dar ce diferenţă între etnografismul primului şi deschiderea parabolică a celui de-al doilea...

G.S.: Povestea cercului de foc eu i-am spus-o, prin anii ’60-’70. Văzusem într-un sat din Banat, Pârvova, roţi de car rostogolindu-se aprinse pe o coastă de deal. Un ţăran de acolo comenta, râzând, că au venit de pe

Marte să inspecteze stadiul colectivizării.
De fapt, este un vechi obicei popular, care existase până la începutul secolului şi la Bulzeşti, de lăsatul postului. Dar mi-a plăcut şi explicaţia ironică, „modernizată” (extraterestră şi... politică). Şi, într-adevăr, Marin a folosit diferit motivul în cele două volume. El a căutat o formulă originală de epopee, nu prin reluarea modelelor clasice (Homer, Vergilius), ci retopind materialul etnografic într-o viziune parabolică proprie.

CARTEA A ŞASEA
(1998)

VENI BIETUL CÂINE, VINE ŞI BIETUL TATA

Întâi ajungea câinele. Venea şi se aşeza în prispă,
Şi bătea aşa bucuros din coadă,
Uitându-se la noi, încercând să ne prindă privirea.
Voia să ne spună vestea…

Ştiam despre ce e vorba: Vine bunicul.
Era câinele lui.
- Unde-l lăsaşi, mă? Întreba mama bucuroasă.
Câinele (cum îl chema, Doamne?)
Da din coadă şi spunea: „Pe ci, pe vale...
Că el, de... Nu ştiţi ce încet merge?...
Eu fug înaintea lui, mai alerg după cârstei,
Sperii broaşte, după aia mă întorc, după aia
Iar o iau înainte... şi-l adusei aşa până
Pe’ ci la gâldan”

Îi dam mămăligă, îl mângâiam şi aşteptam.
Peste o jumătate de oră apare şi Moşul, din vale,
Că o lua pe vale, nu pe drum, prin sat.
Îi era mai uşor pe la baltă.

Era încălţat cu ghetele schimbate,
A de dreptul, în stângul, şi a de stângul, în dreptul...

Căutau aşa ponciş. Îl băteau la gleznă, şi, să nu-l
Mai bată, le lua schimbate.
„Nea Gheorghe, nea Gheorghe, luaşi ghetele schimbate,
Ziceau copiii, când îl vedeau.
Se uita şi el lung la ele:
Le vedea împungând una-n deal şi alta-n vale:
„Lasă, lasă, că aşa vrusei eu.”
Moşul venea pe la noi să facă planul
Cu mama, pentru munca de a doua zi:
„Voi ce mai faceţi mâine?”
„Ce să facem, tată?... Că mai avem de răriţat,
De mers la plivit de grâu... Ăştia mai mici cu vacile, cu oile...”

Rămăsese singur, murise maica, îmbătrânise şi el.
Ei, e greu: şi doi şi tineri, dar singur şi bătrân!...
Şi câinele îi ducea de grijă. Mare răspundere să fii câine
La un bătrân!... Apoi uită să-ţi dea de mâncare ori îţi dă
De două ori la rând, c-a uitat că ţi-a dat... Eşti ca
Medicamentele: ori le ia de mai multe ori, ori nu le ia deloc
Trebuie să fii cu ochii pe el să nu cadă. Dacă, ferească
Dumnezeu, a căzut, să
Latri să te audă cineva ca să vină să-l ridice.

Dar Moşu, în afară de ghetele schimbate, se ţinea
Foarte bine...
Se plângea de bătrâneţe...

Şi mai venea pe la noi...
Şi cum spusei, apărea întâi câinele.
Mama ofta:
„Veni bietul câine, vine şi bietul tata!”

Câinele era de la Finu Ilie. Fătase căţeaua Vidra,
Şi eu şi cu Ionică luasem un căţel şi i-l dusesem
În sac, la deal.
Moşu sta singur... Şi greu să-şi facă şi el de toate...

Şi câinele îi ştia direcţia şi se plictisea să meargă pâş-pâş
Fugea... se-ntorcea... îl mai aştepta... şi de la
Jumătatea drumului înainte o lua întins către noi...
Şi stătea aşa în prispă, mânca hăpăind, se uita la noi
Şi da din coadă ca şi când ar fi zis:
- „Vine... vine... acuş pică!... Da’ ştiţi:
El merge mai încet că, de, ca ăl bătrân... Şi-şi luă şi amărâtele
Alea de ghete schimbate.”

LINIŞTEA

Câteodată mama apărea dimineaţa de pe vale,
Cu spic de fân pe picioare şi poalele fustei ude de rouă.
Plânsă şi cu oala de tămâiat în mână.
Se mai uita pe la vite
Mai suspina, la urmă venea la noi, în casă:
- Da’ voi nu vă mai sculaţi, mă? Că, uite, se făcu ziuă.

- Fato, îi spunea Lisăndriei,
Când mergi la tămâiat, mergi până-n ziuă.
Fato, acolo, dacă te duci, te duci de noapte.
Altfel, să nu te mai încurci!
Că ei, când răsare soarele, sunt chemaţi la judecată.
Nu te mai aud. Şi să le spui ce ai de spus,
Înainte de răsăritul soarelui.

Tata murise de câţiva ani,
Şi mama se ducea să-i spună ce mai e pe la noi.
Ce mai facem, cât am mai crescut,
Greutăţi de tot felul... Ei...
Vorbea acolo de una singură, rezemată de cruce...
Se jelea... Şi cuvintele aveau un ritm,

Erau un fel de vârtej, care pleca din lumea asta
Către lumea cealaltă... încărcate de semne, de durere,
De lacrimi. Un fulger care se frângea în pământ!
Şi ei nu vorbeau, dar erau numai urechi acolo jos,
Gata să prindă orice cuvânt şi să ducă vorba
În faţa lui Dumnezeu, după răsăritul soarelui.

BICIUŞCA FĂRĂ ÎNTREBUINŢARE

Gogu lu’ Mitru Măriei lu’ Niţă...
Ăla cu gâtul lung. Îi ziceau Gâtlan...
Gâtlan de se uita peste garduri, în curţi.
Un om bun...
S-a spânzurat. I-auzi că se spânzură!

A înnodat biciuşca - era lungă, dar nu ajungea,
A înnodat-o cu o sârmă...

I-au luat grădina.
- Ce să-mi ia ei mie grădina,
Că grădina n-am înscris-o la C.A.P.?!

Parcă ei mai ţineau seama cine le-a înscris,
Cine nu? Le-au luat pe toate.

Şi el - bietul Gogu -
Alţii mai drăcuie, mai înjură, se duc să se certe...
Da’ el... i-auzi, cu biciuşca de mâna boii...
Acum nu mai avea nici boi. Ce să mai mâne cu biciuşca?

Sta aşa pierdut, în prispă
Şi se uita la biciuşcă.
Era pusă într-un cui,

La un stâlp.

Ce să mai mâne el cu biciuşca?
Şi-a pus-o de gât.
A plecat aşa supărat pe lumea ailaltă,
Cu gâtul lui lung, să-l întindă
Să se uite peste gard, în grădinile lui Dumnezeu.

PLENARA DIN 3-5 MARTIE

Un nebun mergea din sat în sat
Şi propovăduia... plenara din 3-5 martie.

Bă, să ştiţi că nu e de glumă:
Au început să muşte. Se dau la om.
Deocamdată le-a căşunat pe boieri.
Aţi auzit de ăla din Butoieşti?
S-au dus la conac, l-au luat fără haină
Nu l-au lăsat nici să se îmbrace.

A venit la el vechilul moşiei,
Care până atunci era numai miere cu el,
I-au dat câteva picioare în fund - s-a dus moşul cât colo.

- Mă, cutare, mă, nene, ce ai cu mine?!
- Du-te, fir-ai al dracului de *esplotator!...*
- Şi-au sărit atunci alţi doi - niscai slugi –
Şi ce credeţi că au făcut?
I-au prins cu pioneze în frunte o hârtie pe care scria:
„Cine-o mai face ca mine, ca mine să păţească”.

L-au plimbat aşa prin comună.
El era om bătrân, cu şcoală multă,

Îl ştia tot Bucureştiul.

Da’ venise atunci acasă, la conac.
Aici l-a prins plenara din 3-5 martie.
Efectele ei. Hotărâseră să lichideze moşierimea.
Întâi moşierimea, la urmă ţărănimea. Da’-ntâi moşierimea.
L-au biciuit. El, desculţ, fără haină şi cu hârtia
Prinsă cu pioneze pe frunte. Cu mâinile legate.

S-a nimerit să treacă pe acolo cineva, care-l cunoştea,
L-a scăpat din ghearele haitei - l-a dus la Bucureşti
Şi l-a internat la spital, ca să-l scape.
Aşa o să păţim şi noi, ca boierul ăsta...
Ziceau că-l cheamă... Rădulescu a’ lu’ Motru
E de’ ci din Butoieşti. De’ ci din Mehedinţi.

Vai de mama noastră ce ne aşteaptă!
Cine are ziarul ăla cu plenara, să mi-l dea şi mie
Să şterg sticla lămpii cu ea...
- Ehe, să vedeţi voi ce ne-aşteaptă!
În lanţuri or să ne ducă la Craiova,
Doamne fereşte!

LA NUNTĂ

La nunta lu’ Dinu lui Foloiu,
Băiatul lua hora-nainte.
Şi când venea fata lângă el
Scotea pistolul şi-ncepea să tragă în sus,
Şi ţinea hora-nainte.

Erau Gică Roşea şi cu Mitică Tâmplaru.
Trăgeau cu pistoalele şi cădeau găinile, de sus,
Din duzi.
Ei nu le ocheau, dar ele erau în dud.

- Uite găina. Uite găina moartă.
Şi hora nu se lăsa deloc.
- Uite căzu şi cocoşul.
Şi cocoşul împintenat şi zimţat,
Fugea prin picioarele oamenilor cu sângele târâş.
Şi fetele alea - voiau mulţi băieţi să stea de vorbă cu ele.
Şi acolo la Foloiu,
Unde erau trei fete frumoase (una Anica lu’ Mitu lu’ Golumbeanu)
Trei surori frumoase, veniseră băieţi de peste tot să le vadă.
Nişte dobreţani, nişte bogheni –
Şi din Balota, şi din Veleşti - ştiam şi cum îi

cheamă,
Până mai an -mi-am uitat, lasă că-mi aduc aminte-
Başca ăştia ai noştri.

Da’ pe unii, cum zisei, îi apucase iufa asta cu pistoalele.
Pistoalele noi sclipeau.
„Uită-te pe ţeava, să vezi că şi pe ţeava sclipeşte.
Uită-te, bă, că nu păţeşti nimic.”
Cine deavu să aibă curaj să se uite pe ţeava pistolului
Lu’ Mitrică?

El, înfierbântat, că nu venise lângă el
A de-o aştepta el, venise soru-sa
Da’ hora mergea-nainte, prin praf, voie bună,
Ţambal şi bas - că ăi de la vioară erau pedepsiţi să nu cânte
Două ceasuri - că i se păruse unuia c-ar fi, auzi dumneata, cârpaci.
- Mai staţi, ciorilor, acolo o oră, acolo sub frasin!
Buni lăutari, toţi erau de la Ciutoroaia, unde se ştie ce artişti sunt.
Numai instrumentişti.
Şi cocoşul plin de sânge printre picioarele lor.
- Uşi, uşi! Ziceau fetele şi-şi săltau o ţâră poalele albe -

Uşi, că ne umpli de sânge.

Şi cocoşul ăla - parcă-l văd -
Aşa zăpăcit şi murdar, o dată s-a oprit
A bătut din pinteni, s-a înfoiat şi-a cântat o dată.
- Cu-cu-riguuu!

Hora s-a oprit.
El iar a bătut din pinteni, iar s-a-nfoiat, iar a cântat
- Cucu-rii-guuu!
Şi încă o dată, după care a căzut mort.
- Muri, mă?
- Muri.
- Foarte bine, să se-nveţe minte să nu se mai uite pe ţeava pistolului,
A încercat să glumească unul.
N-a râs nimeni. Fetele s-au răsleţit.
Băieţii s-au strâns grupuri, grupuri.
Apare mireasa.
- Mireasă, ia şi fa ciorbă din el!
Tăceţi, mă, din gură. Nu se vine la nuntă cu pistoalele.
Mulţi au luat moartea cocoşului ca semn rău.

Şi ce-a fost să fie rău
- S-au întâmplat toate.

VERE

Ţaţa Măria îi zicea ţaţei Manda „vere”,
- Vere, eu oi muri... da’ tu
Să iei pe Florea al meu,
Că nu e păcat...
E aşa de harnic şi cuminte!
Face toate treburile...

Ţaţa Manda se ruşina de noi, nepoţii ei –
Ea n-avea copii.
- Fă, Mărie, eu cred că eşti nebună - o zâ’ că eşti nebună,
Eu mor înaintea voastră.

Şi aşa a fost.
Moaşă, ascultă-mă pe mine: nu mai aud cucul la Anul. Şi către noi: Muică, e şi anii!
Când încep să-i simţi s-a terminat cu tine.

Ţaţa Manda a murit întâi.

Când se ducea ea la cimitir
Căţeaua, Bobica, fugea înainte şi se suia în clopotniţă.
Şi când ajungea ea la biserică şi se uita la iadul ăla fioros de pe perete

Cobora vârtej şi-o speria...
- Ptiu, diavoliţă, că era să dau cu capul în cazanul cu smoală!
Să dau cu capul de marginea iadului.

Putea să-şi vândă pământul.
Nu l-a dat, ni l-a lăsat nouă.
„Să-l stăpânească ăi copii ai lu' frate-meu."

ALE IEŞIRII SUFLETULUI. SĂRINDARUL ŢĂRÂNII

Când omul trage să moară, se strâng rudele
Îl spală, îl îmbracă şi ţin lumânări aprinse în mâna lui
Şi pe lângă el, până moare.
După ce i-a ieşit sufletul se duc doi oameni la apă, dacă e om, dacă e femeie, două femei.
Îl dezbracă, până nu se răceşte, că, dacă se răceşte, nu-l mai pot îmbrăca, şi-l aşează în pat.
Unul se duce să tragă clopotul.
Se trage de cinci-şase ori, până îl îngroapă. Se caută o fată imediat după spălat
Să-i aducă 33 căldări de apă. Ale ieşirii sufletului.
Alta face turtiţele, două dimineaţa şi două seara.
Se aşează o faţă de masă pe-o masă lângă mort
Se pun turtiţele cu mâncare
Un pahar cu vin şi unul cu apă
Se dă la copii mereu, până se îngroapă mortul.
Alte femei aleg grâu, pentru colivă.
Altele cern făina pentru colaci, pentru înmormântare.
Se fac 100 colaci:
44 colaci pentru înmormântare, 44 pentru nouă zile
Şi colaci mari pentru prescuri.

Se taie păsări, fasole în oale mari, varză, sarmale, cum
E timpul patru-cinci feluri de mâncare, pâine, mălai,
Multă treabă la o pomană.

Când pleacă la urmă cu mortul, ai casei se duc
toţi să tragă de coşciug înapoi.
După ce îl scot din casă, cântă goarna de plecare.
Cineva trage tot din patul, de unde a fost răposatul
Le pune sub pat şi încuie uşa.
Când au plecat cu el la biserică,
Unde se face slujba de înmormântare,
Când e gata de plecare, se pune o lumânare aprinsă în corlată
Şi una într-o strachină cu mălai.

Tot până nu pleacă mortul, când sunt gata
Se pun câţiva colaci pe capacul coşciugului
Cu străchini cu mâncare, sticle cu băutură şi le slujeşte preotul.
Se ia o oaie, se dă peste tron.
Se împart 50 de batiste cu lumânări în ele,
Se ia la cimitir o găină, pânza care îl sloboade în groapă, o oală cu apă.

La biserică se iau 44 de colaci şi colaci mari
Şi 44 de polmeţi. (Câte o fâşie de pânză de un lat

de mână)
Le slujeşte popa
După slujba mortului se împart în biserică.
Acasă rămân trei femei şi doi oameni.
Femeile cheamă o fată cu părinţii amândoi în viaţă
Şi măturǎ toată casa şi duce gunoiul.
Când vin, îi dau 7 lei
Faţa de masă cu turtiţa pe care s-a împărţit trei zile
Paharul cu vin şi strachina cu mălai.
Când vin de la cimitir, se pune masă mare

Cu toată lumea care a fost la înmormântare.
Se împart colaci cu colivă,
Cu lumânări aprinse, cu toiag (un băţ cu basma, dacă e femeie, dacă e bărbat un prosop)
Şi preotul le slujeşte. Se împart colaci, cu lumânări aprinse
Şi se pune mâncarea. Apoi se aşează toată lumea la masă şi preotul
Femeile împart de mâncare şi oamenii băutura.
S-a terminat cu înmormântarea, se începe comândatul.
Se angajează o femeie bătrână
Să-i poarte soroacele.
Aia ştie. În fiecare vineri face colivă
9 turtiţe şi 9 colaci de pomenit şi prescure.
Turtiţele se fac pe zile, nu se pune colivă pe ele.

Se pune, dacă e de dulce, brânză, ouă,
Dacă e de post, halva, marmeladă. Pe colaci se pune colivă,
Sâmbătă dimineaţa se împart colacii şi turtiţele
Şi pleacă la biserică - numai colacul mare şi prescurea, care se face în fiecare sâmbătă, până la şase săptămâni, şi vin
Pomeneşte popa
Stropeşte mormântul cu vin.
La trei săptămâni se fac tot 44 de colaci şi pomană mai mică.

În casă, la şase săptămâni, se face pomană mare.
Se cumpără 50 de oale sau cane
Tot atâţia colaci, câte oale.
Se face mâncare multă
Se cumpără pat, dacă nu are, masă, scaun, unul sau două
Se dau haine, 3-4 rânduri şi mai multe care are, căldări, ulcioare pentru toiage, basmale pentru ape, pentru tămâiat.

La două zile după înmormântare, se găsesc patru fete
Şi aduc câte 44 de căldări de apă şi se slobod, la şase săptămâni,
O femeie bătrână care tămâie în fiecare zi.
Tot la şase săptămâni,
Când se sloboade pomana, fetele vin cu beţele

de alun,
Pe care înseamnă căldările de apă
Şi apă în sticlă, dacă au adus de la altă fântână.

Li se dau colaci şi oale, basmale cu lumânări.
Femeii de-a tămâiat i se dă basma neagră, colac
Şi se duce cineva de-ai casei cu ele la fântână curgătoare,
Se pun lumânările pe aşchii lipite şi le aprind,
Le pun să meargă pe apă
Şi trece fiecare fată la rând, scoate apă cu căldarea, aruncă pe pârâu,
Aşchia merge cu lumânările aprinse
Merge în vale şi fata zice: „Să-mi fii, soare, mărturie
Că am adus lui cutare (numele mortului)
44 de căldări de apă".
Şi zice aşa fiecare fată pe rând,
În urmă cea cu tămâiatul
Da'aia zice: să-i fie mărturie că ea a tămâiat 44 de zile.
Femeia de e cu ele aprinde lumânări la fântână şi tămâie fântâna.
Se duc acasă
Le pune masa şi fetele pleacă toate cu oale, cu basmale şi câte 25 lei.
Iar pentru tămâiat se dau 50 lei.
În timpul acesta cele de acasă, unele gătesc, dacă nu au bucătar

Altele aranjează lucrurile pentru dat de pomană.
Se pune pat, apoi saltea, cearceaf, velinţă, perină,
Pătură de învelit, sau plapumă, în pat se aşează hainele
Chipuri înşirate, câte rânduri dai.

Se aşează masa cu farfurii, cu mâncare,
Cu tacâmuri, cu sticle, cu vin şi ţuică, faţă de masă,
Basma, şervete, oglindă la ţoale,
Se pune săpun, se pun căldări cu apă cu prosop, se şterge lumea.
Vine popa, se pune masă mare. Întâi colaci, colivă, lumânări, trei toiage în capul mesei,
Se aşează pe masă străchini cu mâncare.
Din toate felurile, pâine, mălai, pentru toiage, prosop
Sau basma, farfurie cu mâncare, lingură, ulcioraş cu apă şi cu vin
Se dau batiste cu lumânări popii şi dascălului
Şi începe slujba. După care, se împart colaci şi se pune mâncare,
Preotul intră la bucătărie de slujeşte mâncarea.
Pe urmă trece la lucrurile ce se dau de pomană.
I se dă nota cui le dă şi el îi pomeneşte şi pe morţi, şi pe vii,
Pe cei care le primesc. De fapt se dau la oameni săraci.
Acum se aranjează şi masa, să mănânce şi

preotul.
Până a veni acasă, popa a fost la cimitir
De-a făcut parastas la cap.
După ce mănâncă, se plăteşte popii totul.
Că nu ia nici la înmormântare bani, acum se dau toţi.

S-a terminat cu şase săptămâni, acum la nouă săptămâni, iar
44 de colaci şi 11 prescuri ale parastasului.
Că am uitat să spui, alea se fac de câte ori se face parastas.
La nouă săptămâni - pomană mică,
La şase luni, iar pomană mare, potrivită.
La un an - pomană mare şi se dau şi lucruri de ale mortului
Dacă mai are. Până la trei ani se pomeneşte
Şi la jumătate de an.

De aci încolo, până la şapte ani, din an în an
Cine poate, şi mai mult.
Tot după înmormântare se dă şi sărindarul ţărânii
Şi se sloboade la un an.
Mâncări se fac: varză, sarmale, ciorbă de pasăre
La noi nu se mănâncă vită,
Se face ghiveci, mâncare de prune cu carne, când e de
Dulce, carne, fasole, cartofi, friptură.

Ei, astea sunt de-ale mortului, cum le-am apucat şi eu.
Holera, când eram mică - şi ăle războaie mari.
Ce-a mai secerat moartea, ce dârdoră a comândărilor.
Oi fi uitat multe, dar vi le spui când îmi aduc aminte.
Nu toată lumea ţine rânduiala, ori că nu ştiu,
Ori că n-au mijloace.
Se mai fac a uita, trec ăia şapte ani... ei!
Lumea e amestecată.

Dar mie să-mi faceţi aşa,
Dacă vreţi să fiţi în rând cu lumea.
Cum vă spusei, şi după puteri,
Dacă s-or pune niscai vremuri mai aşa.
Ei ştiţi voi că acum nu-mi mai e frică neam?

DE, FA, ANICĂ

- O durere care mi se învârte aşa în cap...
Ba mi se pune în şale,
Ba aici, în capul pieptului,
La coada plămânilor.
- De, fa, Anică...
- Nu ştiu ce-o fi cu şira asta a mea,
Mi-am pus cărămidă, mi-am pus sare caldă,
Sticlă cu apă, pietroi fiert -
Mi-am pus toate alea...
O fi *romatismull*
- De, fa, Anică...

- Şi când să zic şi eu că mi-e mai bine,
Se întărâtă şi-o măsea.
Durerea de dinţi e a mai rea din toate!
Ce să pui la falcă? Dă-i cu gaz - compresă cu oţet –
Ba unii zic, dacă te doare rău, să bei, i-auzi! –
Păduchi de ţigani... Parcă ăia şed să-i piepteni!
- De, fa, Anică...

- Toate bolile mamei le-am moştenit. Dar numai eu,
Că surorile alelalte pleznesc de grase şi sănătoase. D-apoi aia stearpă, împlineşte

nouăzeci de ani
Şi n-o luat ea în viaţa ei un nasture, sau un praf, ceva.
Mănâncă cinşpe ouă o dată şi nu mai face blândă,
Eu căpiez la o jumătate de gălbenuş, i-auzi, că să mănânc numai albuşul!
Şi toate alea cu ceapă prăjită în undelemn, de împute
Şapte case la rând. Şi nu s-a văetat ea de nimic niciodată!
Că ştii cum e ficatul? Prăjitul e fiere,
Pâinea e ca şi cum ţi-ai mânca din colivă. E otravă!
Da' eu simt asta, c-am moştenit
Toate metehnele mamei...
Şedea colo pe laviţă, sub cergă - şi poruncea:
- Fă-mi ceai de vizdei!
Şi să pui şi o ţâră asmăţui şi nişte fire de troscot.
După aia:
- Fă-mi, mumă, de sovârf, ori ţintaură, de rostopască...
Şi când o durea mai tare:
- Ia fă-mi acum de coaiele popii... Fie ce-o fi!
(În alte părţi se zice *fasulică)*
- De, fa, Anică...
- Şi năduful bunicăi a căzut tot pe partea mea,
Dumnezeu s-o odihnească... a trăit 89 de ani
Tot într-un icnet şi-o văietare. I se-nvârtea

durerea
Ba în cap, ba în şale. „Uite, junghiul, îl vezi?”
„Cum să-l văd? Te-ai zăltat?” „Acuşi mi
Se pune în şale - Ba nu,
Într-un călcâi. Am năduf în călcâi...”

Da’ ştii ce? Nu mori, fete, niciodată de boala de care suferi... pe care ţi-o corconeşti,
Îţi dă Dumnezeu Sfântul altă pacoste, pe deasupra.
- De, fa, Anică...
- Durerile astea... ce crezi,
Vin şi ele, cum îţi spusei, tot din... străbuni.

Nimereşti aşa o vână amărâtă a neamului, o ţâvnă şi-o ţâcă a deavului - şi - te-ai lecuit!
Trăieşti ca să suferi, să îngraşi doctorii şi popii.
Şi toate babele, că mergi şi la babe.
Ponoase de-acum trei sute de ani, obrânteli, gâlci,
Bube se mută la tine.

Ba că vintrea, ba că gingiile, ba că trânjii -
(Ăştia sunt aice,
De te mănâncă de la coadă, cum ar veni.)
Iei tot, ca să paţi tu patima neamului.
Am auzit - se vorbea la noi în casă, când eram mititică eu –
Că şi-o stră-străbunică, una Stana lu’ Stan, era tot

aşa, un fuior de vâjieli şi ţiuituri

Care se torceau în ea...
Au! Au! Au-au! Aoleu!
Se trata cu oleră, nalbă mare, cruşin, coada calului,
Maghiran, pătlagină, negelariţă, cerenţel şi turiţă şi
rostopască - asta e bună la toate.
Şi eu, zice, seamăn şi cu Stanca... Şi soru-mea asta
grasă de n-a ştiut măcar ce e când îţi coace o unghie sau să-i fi dat vreun gunoi în ochi - ea a căzut în partea sorei
Sorei Stancăi, Frusina, care a trăit într-un petrec şi
s-a îngropat la o sută de ani cu lăutari.

Că numai cu dumneata, fă, gagă Ioană,
Nu mă mai satur de vorbă.
- De, fa, Anică...

ALARMA, REGIMENTE!

Colonelul era rău, de sufla cenuşă după mumă-sa.
Se îmbătase şi-l târâse calul odată până la cazarmă,
Îşi pierduse o cizmă.
Când s-a trezit, a sunat alarma în regiment.
- Alarma, regimente,
Inamicul e lângă gard!
Regimentul să fie strâns în cinci minute.
Da’ muzica de ce nu iasă?

Eu eram la cizmărie. Întreb:
- Da’ eu să vin?
- Şi cizmari şi muzică, toată lumea!
Ei, mi-au trebuit şapte minute.
Se adunaseră toţi, pe companii, pe plutoane...
- Muzicanţii sunt toţi? - Toţi.
- Inamicul e lângă gard, ne ocupă! Aveţi în vedere.

Avea lângă el un locotenent judecător
Judeca procese din 1916.
- Spune-le şi tu ceva, mă... Cum îl chema?
Ciorcioană Dumitru.
- Aveţi în vedere că se dă conced de vară.

Să n-aud unul c-a pus plocon plutonierului.
Şi către mine - Tu ce eşti, mă, aşa echipat?
Că din repezeală ieşisem cu şorţul pe mine,
Eram în papuci. La carceră cu tine!
- Păi, sunt cizmar!
- Du-te la lucru.
- Mă, să nu-mi umblaţi cu plocoane!
Mă-ntâlnesc cu unul c-o culme de găini, să-i dea Plutonierului.
Eu dau să plec. - Bă, tu ştii să demontezi mitraliera?
- Cu ochii închişi nu ştiu; da' aşa, dacă văd, pot.
- Din ce e formată?

- *Propoziţia* (propriu-zisă)... acum nu mai ţin minte...
Aoleu, ce mai spuneau ăi mai mari c-au făcut cu Mitraliera în 1916.
„Îi lăsam să se apropie foarte aproape
Şi puneam mitraliera pe ei." Au murit nemţii până au
Rămas în picioare, rezimaţi unul de altul,
Atât erau de mulţi. Că aşa era ordinul ofiţerilor francezi.
- Îi lăsaţi să vină până lângă voi şi la urmă Interveniţi cu *propoziţia.*
- Bine, du-te la scăunelul tău. Da' să prind pe unul Cu bocancii nepingeliţi şi fără placheuri!

Şi soţia generalului era mai bună.
Venea la regiment.
- Pe cine ai la-nchisoare? Îl întreabă pe general.
- Am pe Rareş Dumitru.
- Du-mă la el.
Ăla era plin de paie.
Cucoana: - Eşti liber.
Generalul: C-o fi, c-o păţi, că e vinovat.
- E liber, am zis.
Generalul lua soldaţii la palme pe stradă,
Da’ nu sufla în faţa cucoanei.

Domnule, bune vremuri, pe timpuri.

NEGUSTOR CU COBILIŢA

Aveam 60 de kile şi duceam pe cobiliţă
O sută şaizeci de kile.
Eram negustor cu cobiliţă.
Păi, ce puneam pe cobiliţa aia!
Carne, pescărie, fructe, brânzeturi.
Şi treceam ca vântul prin Bucureşti.
Că greutatea aia te obligă să mergi repede
Că, dacă mergeai repede, era ca şi cum ai fi
Ieşit o ţâră de sub apăsarea aia.

Şi, ale deavului, nişte cucoane stăteau tocmai
În partea ailaltă a oraşului.
M-am dus odată la una, o brună, ibovnica lu' frate-meu,
Trăia şi c-un student de medicină,
Mi-a dat o cămaşă de mătase.
Bărbatu-său fugise c-o frizeriţă.
Se uita la mine, dacă sunt spălat în urechi.
Mă uit la ea: - Cucoană, mare eşti în crupă!
Mi-a dat două palme.
- M-a luat gura pe dinainte, zisei şi eu aşa.

Acum stăteam bine, că aveam odaie cu Bănescu.
Ne împăcăm. Da' altădată dormeam şi câte cinşpe inşi

Într-un pat.
- Dă-te puţin mai încolo, auzeai când pe unul, când pe altul,
Văietându-se.

Până-n armată am făcut cizmărie la Bulzeşti –
După aia, armata, tot la cizmărie. La întâi Infanterie
Şi, la urmă, negustorie cu cobiliţa...
Cel mai bine a fost când am avut
Odaie cu Bănescu.

Zicea cucoana aia:
- Bă, oltenilor, voi de ce aveţi cercel în ureche?
Un cercel de aur şi-un dinte de aur?
De fuduli?
- Nu, cucoană, că aşa e pe la noi obiceiul.
Că cine nu poartă cercel, îi moare
Ce are mai scump.
Şi dintele e aşa, ca să sclipească.
Şi să se lege cu cercelul.
Şi zburam prin Bucureşti.
Cu cobiliţa de o sută şaizeci de kile.
Cu dintele sclipind şi cercelul licurând.

Mă oprea câte-o cântăreaţă.
Lua un ou din coş:
- Băiat, uite acul ăsta,
Îi dai o gaură

Eu beau albuşul
Şi gălbenuşul îl mănânci tu, deseară.
Sugea, plătea şi punea oul la loc.

Mie mi-a plăcut negustoria.
Dar trebuie să fii tânăr, că alergi mult.
Şi cizmăria mi-a plăcut.
Da’ trebuie să fii la oraş
Că la noi mergeau, ai deavu, ori în opinci, ori desculţi
Şi cu pantofii în mână,
Îi încălţau doar la barieră.
Şi o pereche de pantofi îi ţinea toată viaţa,
Şi se şi îngropau cu ei noi.
Ziceau: „Mie să-mi faci o
Pereche de pantofi de oraş,
Dar să-i am şi de moarte, la urmă”.
Şi aşa le făceam.

BALADĂ

Nae Noatinul mergea la oraş.
O luase şi pe mamă-sa în maşină
Să mai stea pe la el, pe la bloc.
Şi, pe drum, s-a oprit motorul,
Că era bateria cam descărcată.
S-a căznit el, nu pornea deloc.

Şi mamă-sa a trecut să împingă.
Maşina a luat-o din loc
Şi el şi-a văzut de drum.
A continuat să-i povestească ceva.
Şi, la o vreme, s-a mirat că ea nu-i mai zicea nici „aşa” sau „păi dar”, „nu”
S-a uitat, ea nu mai era în maşină
Şi şi-a adus aminte că împinsese de ea.
O uitase în drum!

Se întoarce, socoteşte el că a făcut cam 20 de km.
Râdea de unul singur.
De el râdea: „Să uit eu de mama!”
„O fi zis că n-am mai putut opri”.
Ajunge cam pe unde o lăsase.
Se uită în dreapta, stânga, nimic.
„O fi luat-o pe jos, spre sat”?

Merge încet, încet şi întreabă din când în când.
Nimeni n-a văzut nici o bătrână, aşa cum o descria el,
Cu părul alb, cu brâu de lână.
Ajunge în sat, unde trebuia să fie satul...
Era oraş, străzi întortocheate
Grilajuri de fier, porţi încuiate.
Cineva împingea la o maşină.
Se apropie - era o fată.
Semăna cu mamă-sa, când era tânără.
Întrebă de familia Noatinul, nimeni nu auzise,
N-a mai găsit casă, n-a mai găsit nimic.

Urcă la volan. Motorul nu vroia să pornească.
Rugă fata care semăna cu mamă-sa
Să împingă puţin. Să-i dea un brânci.
Fata trece de la maşina ailaltă
La maşina lui. Îşi suflecă mânecile
Şi, râzând, începe să împingă.
Maşina o ia din loc, cu atâta viteză
Încât sare de pe şosea. Se izbeşte de un copac secular.
El se desprinde de maşina arzând şi continuă să meargă
Pe jos, oprindu-se din când în când
Şi întrebând: „N-aţi văzut-o pe mama?!
O femeie cu părul alb.

O cunoaşteţi cu toţii, de ce spuneţi că n-o cunoaşteţi?
Măicuţa bătrână, cu brâul de lână”.

PUFOAICELE ALBASTRE

În 1956 au sosit la Iaşi şase sute de prizonieri români
În frunte cu generalul Mazarini.
Toţi îmbrăcaţi în pufoaice albastre.
În vagoanele de marfă cu care-i transportaseră
S-au găsit căldări cu untură de focă. Asta mâncaseră ei pe drum.

Vara!
- Batalion! Stânga-mprejur! a ordonat comandantul!
La vagoane! Să-şi ia fiecare căldăruşa sa!

Şi aşa, şase sute de pufoaice albastre,
Cu căldăruşa cu grăsime de focă în mână
Au urcat dealul Copoului, în acea frumoasă zi de iulie.
Au fost cartiruiţi în cazarma securităţii.
În curte, deocamdată. Ca să li se facă formele
Şi să li se facă loc.

Stătuseră multă vreme în răsărit, unii căzuseră prin ’41,
Alţii în ’42, în ’43, ’44 - alţii în ’45, după eliberare,

Că, în confuzia aia, nu se ştia că ne-am înfrăţit.

În curtea Siguranţei statului de pe Copou
Stăteau la rând, pentru a fi luaţi în evidenţă.
Li se făceau foi de drum şi li se pregătea şi hrana rece,
Pe trei zile, până ajung acasă. Se hotărâse să li se dea
Şi însoţitor - un militar în termen. Ei lipsiseră cam
Mult de-acasă. Poate se petrecuseră schimbări.
Nevestele lor s-or fi măritat de-al doilea. Mai ştii?
Adică sigur! Îi crezuseră morţi... Şi ca să nu se-ntâmple
Ceva, mergea o catană cu ei. Aveau ordin să nu tragă,
Orice s-ar întâmpla, doar să fie pe-aproape
La producerea impactului. La forţarea liniei inamice -
A casei, sau a noului cămin.
Securitatea era păzită de santinele, provenite din militari
În termen, din cadrul unităţii de trupe de securitate de pază, Iaşi.

Şi-o santinelă de-asta a intrat în vorbă cu prizonierii sosiţi.
Că de unde sunteţi? Că din satul cutare, judeţul cutare.
(Şi vin din gubernia cutare).

- Mă, da din comuna Miriştea nu e nimeni?
- Io sunt din comuna Miriştea.
- Cum te cheamă, bade?
- Băraie Gheorghe.
- Şi pe mine Băraie Gh. Ion.
- Măi să fie! Te pomeneşti c-om fi rudă!

Şi-ncă ce rude! Se-ntâlniseră tată şi fecior!
Ce s-au mai îmbrăţişat, ce-au mai plâns!
„Mi-am găsit băiatul!” „A venit tata de pe front!”
„A venit tata!” Măi şi plângeau şi se veseleau cu lacrimi
Şi cei din jur! „Ia uite, mă, ce întâmplare. Auzi!”

Santinela a cerut schimbarea din post la caporalul de gardă.
Au aflat comandanţii. L-au învoit, i-au dat hrană rece,
Foaie de drum şi l-au trimis să-l însoţească pe taică-su
Acasă.

ALDĂMAŞUL

Îşi făcuseră oamenii treaba.
Comisia - muncise cât muncise. E grea şi activitatea asta cu gura
Lucrau pe ajutat cu gura - să te ajute să scapi de nevoi,
Ziceau. Ei, lămuriţi, nelămuriţi, oamenii se înscriseseră...
Şovăielnici (ba nu vrea soţia, ba că pământul e al copiilor) înghiontiţi şi năuciţi de cap cedaseră încet, încet,
Sperând ca a doua zi să meargă la comitetul provizoriu şi
Să rupă hârtiile, că s-au răzgândit... Dar mai vedea cineva
Vreo hârtie?
Şi acum comisia de la raion se spăla pe mâini, în faţa primăriei.
Turna cu garniţa gardianul Căpete.
(Ţinea ştergarul pe umeri, parcă venea de la nuntă.)

- Gata pe ziua de azi! Hai să bem şi noi ceva,
Că făcurăm treabă bună.
- S-a făcut, tovarăşe Plotogea, zice preşedintele comitetului provizoriu. Mergem la ăl mai mare

şovăilnic...
La Chiriş, are un vin trăznet!
- Hai la el.
Ăla, luat prin surprindere, ia pe nu în braţe
- Nu, că nu mai posedă.
- Cum, mă, nea Chiriş? Acuma, că te văzuşi înscris,
Nu-ţi mai pasă de noi?... Hai să bem şi noi aldămaşul...
Să ciocnim un pahar, ce dracu! Ce gospodari suntem...
Dac-o ţinem tot aşa, pe sec...
Măi, nene... dacă nu mai am deloc... uite, decât Butoiaşul ăsta...
- Păi, atunci!
- Da' îl ţineam să-l desfund, când îmi vin şi mie copiii...
- Iote am venit noi, suntem ca şi copiii dumitale...
Când e vorba de-un vin bun şi de inima bună
Pe care trebuie s-o aibă de-acum încolo toţi
Locuitorii comunei acesteia... (- Cum îi zice, băi tovarăşe?!
- Las-o dracului... că n-o să mai aibă
Nici nume, nici prenume... doar o iniţială... Pss!
Că te aude... S-a dus în beci...)

Se cinstesc oamenii „Noroc!" „Noroc!"
Să fie într-un ceas bun! Lasă, că peste tot pe unde-am

Umblat, oamenii sunt foarte mulţumiţi. O să vedeţi
Dumneavoastră... Că aşa e la început... da’ la urmă...
Domnule, ăsta e viitorul omenirii!...
Colectivizarea...
N-aţi citit în ziarul de alalteri? Se spune textual...
- Ia, mai lăsaţi-l încolo de ziar, că n-o şti el mai bine decât noi...
Hai să bem!
Eu - îşi aminteşte Niţu - stăteam mai deoparte, cu Giurcă...
Ziceam să-mi aranjeze el s-o întâlnesc pe Lucreţia,
Pusesem ochii pe ea... deşi întovărăşită de mult.
Intrasem în vorbă, dar n-apucasem să-i spun...
Stăm cu paharul în mână... Nu gustasem...
- Au! Aud
- Bă, parcă mă doare burta. Începe să se clatine...
Dă-ncolo, dă-ncolo... Au! ţipă. Cade.
Se zbate o ţâră şi pică iar... - Bă, a şi murit...
- Ce-o fi asta? Suferea de inimă?
Dar n-am apucat bine să-i luăm pulsul, să constatăm,
Că se prăvale altul... Burta! Burta! îi cade şi paharul din mână
Muri şi ăsta... Mai cad vreo doi...
Bă, da ce m-am înfuriat!
Sabotaj! Să vină miliţia! Complot împotriva

statului?
Legaţi-l!
Sar unii, îl leagă pe Chiriş... „Ai otrăvit vinul!”
- Nu, oameni buni. Eu cred în Dumnezeu...
- Banditule, de viu o să te jupuim, aici lângă butoi...
Unde e butoiul? Spărgeţi-l!...
Îl scot oamenii în curte, - un butoiaş de vreo două-trei vedre.
Dau cu topoarele... Curge vinul peste ăia de se Mai zvârcoleau pe jos.
Vine doctorul cu şareta... apar miliţienii cu motocicletele.

Corpul delict la analiză!...
- Ce să mai, că s-a vărsat, ori s-a băut...
- Ba că mai e în cană...
Da’ - unul, care se tot uita la butoiul ăla sfărâmat:
- Uite-o! zice. Fir-ar a dracului, asta ne-a otrăvit!
- Ce e, mă?
- Uite-o aici. Lipită de-o doagă... o aia... uscată...

Au trecut toţi pe rând, s-au aplecat, au studiat-o... Cum o fi ajuns aici?
- Chiriş a pus-o?
- Cum s-o pun eu, Doamne fereşte? Că ăsta era butoiul
Pe care-l păstram şi eu, când mi-or veni copiii!
Mare-a fost Dumnezeu, că v-a scos în cale...

Muream toţi... Omul se închina şi pupa pământul,
Că-i salvase Dumnezeu familia de la pieire.
I se stingea neamul...
- Da' de ăştia de jos... de *comisie* nu-ţi pare rău?...
Că s-au jertfit pentru patrie, pentru victoria socialismului?
Omul n-a răspuns, beat de fericire, şi pupând pământul.
- Ei, acum de la caz la caz, a zis, în locul lui,
Gardianul, care alergase într-un suflet. Era tot cu ştergarul pe umeri.
Că turna, să se spele pe mâini, unei alte comisii,
venită să întărească, să consolideze şi să sudeze.
- Mă, da' tari vipere mai posedă patria noastră,
Republica Populară Română, de e ea în stare
Să scuipe-o dată şi să cadă morţi o ceată-ntreagă de tovarăşi
Însetaţi - s-a mirat el cu glas tare. Orişicât, câtuşi de puţin, contează
Enorm de mult o viperă. Uite, vii să faci
Un bine şi cazi victima unei lighioane de câţiva centimetri.
Da, da', orişicât, câtuşi de puţin, contează enorm de mult!
A repetat, scuipând într-o parte.
Se aciuase pocitania în butoi şi când a turnat omul vinul,
Astă toamnă, s-a prăpădit biata de ea înecată în vin...

Ca soldaţii eliberatori, care am auzit că, prin beciuri,
Împuşcau buţile şi puneau gura la ţurţur şi continuau să bea
Până mureau... nici nu-şi dădeau seama c-au mierlit-o.

Lucreţia aia de la UFDR, pe care n-am mai avut inima
S-o caut în seara aia, că m-am luat cu anchete, cu probleme de procuratură şi autopsii –
Lucreţia aia - să-i dea Dumnezeu sănătate, dacă-o fi mai trăind
- Mi-a salvat
Mie viaţa atunci. Că dacă nu eram cu gândul la ea,
Mă repezeam să gust primul vinul ăla atât de lăudat.
După aia, în toată activitatea mea de activist, până
m-au dat afară, din cauza unei muieri.

Sunt şi de-astea care poartă ghinion - aş zice în proporţie egală
Cu cele care aduc noroc, ba chiar mai numeroase, mult mai
Numeroase! după aia, cu multă fereală
Beam pe la petreceri din acestea forţate.
Că-mi aduceam aminte întotdeauna vorbele

gardianului cu ştergarul vărgat pe umeri:
- Mă, da tari vipere mai posedă scumpa noastră patrie
Republica Populară Română.

Natura se opune, tovarăşi, la înnoiri,
Fie când e vorba de agricultură, fie când e vorba
De industrializare. Că altă dată o să vă spun c-o să rămâneţi cu gura căscată
Şi n-o să vă vină să credeţi ce greu ne-a fost să ne industrializăm şi să ajungem la nivelul de azi.

BINE RĂU

Nicolae făcea clăiele de fân
Cu nea Florea.
Nicolae era pe claie. Îl întreba:
- Nea Floreo, o fi bine?
- Neică, e bine rău.
Asta însemna foarte bine.
E bine rău, să ştii.
Hai să le facem o ţâră mai strâmbe,
Că parcă prea sunt frumoase.
În vârful clăii se înfigea un ţăruş
Şi de el se prindeau nişte târşuri lungi,
Să ţină fânul.

Mă, Ioane, dă mă târşul ăla di colo.
Copilul care se-nvârtea şi el pe acolo da să-l târască, nu putea.
- Mă, ia zi tu repede aşa,
Să văd, poţi?
- Ce să zic?
„- Am avut o iapă albă
Şi-am dat-o de bogdeaproste,
De trei zile mă căznesc
Ca s-o debogdeaprostesc.”
- Da aşa ştii să zici?:
„Fusei aseară pe luncă

Găsii o pilă si-o pungă
Pila-n pungă, pilapoi
Zapilipila zapoi.”
- Ce e asta?
- Ascultă...
Când pila-n pungă,
Când punga-n pilă,
Când pila-n pungă
Când punga-n pilă.
Şi zii repede, să văd, te ţin curelele?
Poate eşti peltic, poate eşti
Sâsâit, acum se vede.
Şi copilul zicea şi greşea şi se roşea tot
Şi Nea Florea râdea de se prăpădea
- Nu-nţeleg, Nea Florea, cum e aia „punga în pilă?”
„Când pila-n pungă”, înţeleg...
Da „punga-n pilă?”...
Mai veniseră şi alţi copii
Încercau şi ei... Râdeau şi ciorile prin copaci.

Mergeam odată la prăşit cu Nea Florea, zice Nicolae:
Tu-l ştii pe ăla de scopea porcii?
- Ştefan ăl de la Boghea.
- Da. Şi-a intrat în vorbă cu el.
Ştefan ăsta o luase pe Ionica lu Moise.
- Hai noroc, nea Ştefane. Merge sapa?
- Merge, că acum am luat-o.

Domnule, merge bine câmpul!...
Se uitau în toate părţile şi le părea bine.
Parcă din pământ creştea în ei un fel de bucurie.
Şi când da Ştefan cu sapa, ea intra toată, că era pământul muncit.

- De ce pleci mereu la Boghea, nu stai aici la muiere?
- Mi-e ruşine să spui. Năroada răului
Ar sta numai pe mine toată noaptea.
Nu mai pot, domnule... să stau numai pe ea.
Vrea să mă culc cu ea... Şi mie nu-mi arde de-aia.
Sunt muncit, domnule! Am fost slugă de mititel...
Am fost la Puiu,
Am fost la Petrescu.
- Luam câte o sută de chile în spinare
Şi colindam toată ziua prin Galaţi - sau prin Constanţa.
Fir-ar ale deavului de oraşe, că le ştiu cu ochii-nchişi.
Toată ziua pe străzile alea, c-o sută de chile-n spinare...
Şi-acum Ioncica... ea ce să ştie ea? Când mă vede acasă,
Ei îi arde de năsărâmbi.
Mă muşcă, domnule... Mă ciupeşte... Şi zice s-o gâdil...
Da, mă muşcă, domnule, ca purceaua. Uite, semne-aici, domnule,

Pe la nas, pe la ureche, la bărbie...
Sunt om muncit, domnule...
Şi de-aia fug şi mă culc în Boghea,
Că mă muşcă şi se suie pe mine ca purceaua.
- Păi, ce boală are? întreba nea Florea.
- Păi... îi e de om.
- Ei, atunci... du-te la Boghea, acolo e scăparea...
Faci dumneata patru ceasuri până-n satul ăla
Dar măcar dormi liniştit... eşti sigur că nu vine peste
Dumneata, să te muşte...
Ei, rămâi sănătos, nea Ştefane,
Şi mai bea apă. Mai bea apă, vere,
Că e mult până deseară.

NEGUSTORIA

- Neică, mi-au tăiat buzunarul
Şi mi-au furat banii...
Veneam şi eu de la Bucureşti, de la negustorie,
Şi în tren mi-au tăiat buzunarul.
Aşa zicea Nea Florea.
Stătuse cât stătuse şi el pe la Bucureşti,
La negustorie şi se întorsese fără leţcaie.
Şi Măria îl tot întreba:
- Câine roşu, unde sunt banii?
- Păi, dacă l-aş ştii eu pe-ăla de mi i-a luat, în tren?!

Şi după ce pleca Măria, să ia un ciur de mălai de la o vecină
El zicea:
- De unde bani?
C-a fost o vară ploioasă
Şi când să iau marfă,
Nu mai luam. Ce s-o car degeaba?
Mă plimbam cu paporniţa goală...
O luam când în cap, când de toartă...
O plimbam... Că trebuia plimbată paporniţa...
Şi nu mi-a mers... Poate la anul!
Mi-a ieşit cu gol, când să plec, Mitruţa lu Drăgan...

Dacă ştiam, să mă fi întors...
- Da, de strigat, strigai pe străzi?
- Ba strigam. Se uita lumea la mine ca la lună.
Că ce vând eu cu paporniţa în cap?!
Da o plimbam, că trebuia plimbată.
Făcea negustorie pe cont propriu.
Cu capitalul lui, câştigul lui.
S-a întors cu paporniţa goală.
- Pune-o în cui, Mărie.
A căzut din cui, au ros-o şoarecii...
I-a pus apoi Măria un petec...
- Îmi pare rău de ea, că de, cu asta am făcut eu banii.
De, dacă n-ar fi fost trenul... nu cumpăram şi noi un
Pogon de pământ?...
- Bărbate, altă dată să vii pe jos.
- Păi, că aşa o să şi fac.
În trei zile ajung.

ECLIPSA DE SOARE

Era o potecă, drept de la Biriţă, în deal.
Trecea şi peste şosea şi peste Aninoasa.
E, pe-acolo...
Am luat-o de la Biriţă de la poartă, târâş –
Ea, ce să meargă de bună voie?

O oaie singură, era cald... Da' trebuia să ajung
În ziua aia cu ea la Bălceşti, s-o dau de cotă.
Musai în ziua aia, că ne ameninţaseră că dacă nu,
Iar se majorează...
Şi trage şi împinge-o... şi roag-o... şi cheam-o.
Bâr! Bâr! Bâr! Bâr! N-auzi tu? Hai fata tatii, hai...
Îi mai rupeam câte un smoc de iarbă, s-o mint...
Săraca!... de la o vreme se moloşise şi ea şi eu.
Se lăsase moartă. Nu voia să se mai scoale nici în picioare.
Am tras de ea pe coastă în vale.
Îşi zdrelise şi urechea şi ochiul - îi dăduse sângele.
Mai treceau vitele şi se uita după ele,
Aşa galeş şi fără putere...
Era o mioară albă. O noatină mare, nu fătase niciodată,
Mai scădeam cu ea din cota de carne.
Ce l-am ocărât atunci pe-ăla

Cu mustaţă, care ne veghea pacea!...

La început, oaia nu voise s-o ia din loc
Din cauza eclipsei de soare. Când să ies cu ea din curte,
O dată s-a-ntunecat pământul... Câinele s-a speriat
Şi-a sărit peste poartă - o poartă înaltă, peste
Trei metri. Ăilalţi câini urlau...
Găinile cântau cocoşeţe, cocoşii cârâiau...
Unii mai şi cântau... Şi se lăsase frigul.
Aveam în mână nişte fân, parcă s-a brumat.
Hârletele l-am lăsat înfipt în pământ.
Pământul amorţise în câteva clipite.
Ce-o fi? Sfârşitul pământului?
Ne-ar fi spus ei... m-am gândit, ne-ar fi spus, ca să
Încetăm construcţia socialismului
Mă gândeam... Ne anunţau, în vreun fel... Şi nu ne-ar fi
Mai cerut cota de carne... Ţineam de oaie, să nu scape
Că abia o prinsesem... şi din cauza eclipsei
Bârsana behăia şi tremura ca varga...

Când am ieşit, Nea Mărin al lui Pătru mă vede:
- Mă duc acum, că mâine nu mi-o mai primesc.
- Mă, Nicolae, nu te duce, că poate până mâine se scufundă
Pământul...

Treceau oamenii cu oile în turme spre Bălceşti.
Şi eu rămăsesem în urmă, nu i-am mai prins,
Că mă-mpiedicase astrul ceresc... Ziua amiaza mare
Întuneric de să-ţi vâri degetele-n ochi... O beznă de-aia plină de spaime... Şi astrul dispăruse de tot,
Ca Dumnezeu care-şi întoarce dintr-o dată faţa de la oameni, rămân în beznă, şi-ncepe iadul...
Turmele se-ndepărtaseră... Buluc, oile merg singure...
Ei, acum, oi duce-o eu cum oi duce-o,
O păcălesc în vreun fel.
Nu l-am ascultat pe-al lui Pătru.

Oaia avea strălumînări de conştiinţă,
Se ridica şi cu botu-n pământ, parcă ar fi căutat cine
Ştie ce iarbă fermecată, care s-o salveze.
Mergea aşa o postată. După aia, cădea.
O luam în braţe, după aia în spinare...
Eu cred c-am dus-o mai mult în cârcă...
Mi s-a făcut milă de ea...
Îi spuneam poveşti, îi cântam din fluier
I-am spus Mioriţa:
- Pe-un picior de plai
Pe-o gură de rai...
Şi la urmă, în proză, cum or s-o omoare
Acolo la bază, or s-o belească

Doi măcelari cu mânecile suflecate.
Gemea ea, gemeam eu...
- A dat beleaua peste noi, dobitoaco!
Ce sunt eu de vină, c-am prins regimul ăsta...
Hai pe jos, că de nu îţi rup picioarele!...
Degeaba... Sta moartă întinsă pe pământ...
Şi iar trebuia s-o car în spinare...
Pe la jumătatea drumului - sunt 12 kilometri buni
Până la Bălceşti - m-a lăsat puterea.
Doamne! Nu pot s-o mai iau nici acasă,
Mai departe nu mai sunt în stare să merg.
O las aici!
O veni vreun lup... şi-o face milă de ea...
Ea stătea aşa fleaşcă... Se pusese un soare
După eclipsa aia... miroseam amândoi a usuc...
Eram plin de lână
Nu mai puteam deloc...

Şi aud un behăit... Şi la urmă linişte...
Mă dau aşa, mai într-o parte... Mă uit...
Treceau unii c-o turmă... Cam departe... Strig la ei:
- Mă, barimea faceţi oile să behăie,
Ca să audă oaia mea... că dacă nu, aici o las...
Şi s-a pus turma aia pe behăit... că ziceai că iar a venit eclipsa şi noatina, cum zăcea aşa, mai mult moartă,
S-a ridicat şi-a luat-o la fugă...
Nu mă puteam ţine după ea...

- Stai, nebuno, nebunatico, unde-o iei aşa? Ho, să vin şi eu... că mergem... la nuntă la Bălceşti.

MUIERI ÎN ALB

Înveseleau drumul când treceau ele.
Vara purtau alb. Fuste lungi,
Pânza de aţică - de face valuri -
În sus, cu bluze albe şi pe cap aveau tulpane
În trei cornuri, cu dantelă.
Se vedea puţin părul.
Şi ele, înalte, şi-aveau un mers legănat, frumos,
Şi cine le vedea se dădea la o parte
Şi sta să le privească.

Asta erau:
Riţa lui Ion Bălan,
Maria lui Didu...
Şi a treia... să mă mai gândesc. Cine era?
Nu era Măria lu' Brichiş?

Eu, după război, le ţin minte - spunea
Ricuţa lui Gheorghe Ionescu,
După războiul dintâi. Prin '22, '23...
Şi mătuşa asta a ta era frumoasă, Riţa asta...
Parcă o văd trecând pe drum...
Şi când se nimereau şi ălelalte două...

Moşica îi ziceam noi, că ne moşise -
Era căsătorită cu poştaşul

Ion Roncea, de avea boala rea
Şi, după moartea lui, s-a mutat la fratele meu Nicolae
Sta di la vale de biserica veche.
Era bătrână, nu mai era frumoasă, când am apucat-o
Eu. Dar tot aşa înaltă, falnică.
A muls într-o zi vaca şi cu oala în mână
I-a venit rău şi-a murit - 76 de ani.

CÂND ERA DUMNEZEU MAI JOS

Mai de mult era Dumnezeu mai jos,
Ne vedea mai bine, zicea maica.
Acum, s-a suit sus rău,
Nu mai are ochi pentru noi.
Şi ofta.

DE INIMĂ REA

Îmbătrânind, n-a mai putut rămâne iarna în sat.
Că era singură - nu tu lemne, nu tu vite, nu tu păsări.
Doar câinele. Şi copiii toţi la oraş.
Şi-au venit s-o ia.

Vorbesc c-un vecin să-i ţină câinele la el.
O lună, două, până s-o-ntoarce.
Sau până la primăvară - de-o fi vreo iarnă grea.
L-a legat cu lanţul şi i l-a dat ăluia, să-l ducă la el.
Bulfei nu voia neam.
Omul trăgea de el, câinele trăgea înapoi să rămână în curte.
Nu-nţelegea de ce-l dă din curtea lui.
Cum să-nţeleagă un câine problemele complicate ale satului
De azi? - unde rămân numai bătrânii şi ăi neputincioşi
Şi ăştia, când se milesc copiii de ei, pleacă,
Şi cum să priceapă un câine că pentru câteva luni,
Pentru stăpâni s-a şters diferenţa dintre sat şi oraş
Gata, nu mai e nimeni în sat - nu mai e nimic -
Că ţăranii s-au mutat la oraş, unde nu le place

neam,
Că stau ca ciuhurezii la geam, în bloc şi se uită pe fereastră?

Şi Bulfei, ăsta, aşa târâş, a intrat în curtea vecinului.
Degeaba-l momeau cu mămăliga cu lapte - târâş l-au dus.
Şi după aia, n-a mai lătrat, n-a mai mâncat.
Peste o lună a murit. De inimă rea.
Câinii, singurii, ce-au mai rămas cu caracter în zilele de azi
Ei ştiu că n-au greşit cu nimic.
Şi dacă stăpânul îl părăseşte
E ca şi când şi-ar lua Dumnezeu mâna de pe tine.
Ei mor.

Şi-a întors Dumnezeu faţa şi de la câini.
Nu numai de la oameni.

FETELE DE AZI

Aveau un ciob de pământ
Şi pus’ o lingură de untdelemn şi deasupra o bucată de tablă
Şi-ngăurită la mijloc.
Şi sucea o feştilă, şi aia lumina.
Hai, zice, s-aprindem feştilele deseară.
Şi lucrau, cusau la feştilă.
Şi-acum pe lumină, să te uiţi la ele,
Şi nu-mpunge una. Şi torceau, şi ţeseau, şi făceau jurebii,
Şi-acum nimic, nimic.

Nu văd să bage-n gură, dacă n-aprind două lumini.
Umblă scăue pe drum, îşi arată postruga-ntre dinţi,
Care are, râd, se crecuie cu băieţii - ce le pasă?
Muncesc bieţii bărbaţi, şi ele cu crecuţa de busuioc în sân.

MARIA ŞI MARIN

El, dimineaţa, se scula, da la găini, da la porc
De mâncare, da la câini, îi muta în grădină,
La locul lor, că noaptea stau aici, în faţă,
Să nu le fure găinile.

Şi după ce termina asta
Se ducea şi-şi făcea o oală de ceai de buruieni.
El uita să mai mănânce - bea doar ceaiul ăla,
Că dacă mâncau păsările, porcii, câinii,
Era ca şi cum ar fi mâncat şi el.
Ele erau mai importante.
Da’ bea ceaiul ăla.
După aia lucra.
Şi după aia se aşeza, spărgea o ceapă, două,
Slănină, un codru de pâine şi mânca.

Ea, cum se scula, mai târziu, după răsăritul soarelui,
Se-nvârtea ce se-nvârtea că n-avea ce să facă
Şi se ducea la vecine. La *parlament.*
C-a fi, c-a păţi. A, pă tu ai auzit ce s-a-ntâmplat
Ăla a venit beat, Nae a ciupit-o pe Anica -
Lucruri de-astea.
Venea, îl găsea mâncând.
- Aşa, aşa, îmbuibă-te.

El mânca şi tăcea.

Odată ea apare c-o sticlă de ţuică în mână.
Un clondir de-o jumătate, înfundat c-un cocean
Cotcodăcise o găină lângă o glugă,
S-a dus să caute oul şi-a dat de sticlă, ascunsă bine.
- Da’ tu ai văzut, mă, că găinile astea
Nu pot să ouă până nu le miroase a ţuică?
El tăcea ce tăcea şi la urmă răspundea gros:
- De unde-o luaşi, fă?
- Şi pe-acolo scormonişi?

Şi ea iar pleca la parlament
Şi el rămânea să facă toate treburile.

Într-o dimineaţă se scoală tot aşa târziu
Şi se uită pe fereastră.
- Marine, ninge pe fasole!
Bate, Marine, fasolea, n-auzi?
- Da’ tu ce faci? Tu nu-nţelegi?
Da’ mai taci din gură, că am alte treburi.

Vine o vecină:
- Mă, vă certaţi pe bătătură -
Că râde lumea de voi.
Păi, dacă nu bate fasolea!
- Pe tine ar trebui să te bat
Că te-ai făcut cât putina - şi fasolea e treaba

muierilor.

30 DE COLACI

În ’56 îl întâlnesc pe Sfântul Dumitru,
Că era soţul meu bolnav,
Şi-mi spune: - Să-mi faci şi mie, Marie,
Treizeci de colaci.
Şi când i-am făcut, zice: - Câţi bani vrei?
- Nu vreau nici un ban, decât bolnavii din spitale
Să-i faci bine - şi nevinovaţii din puşcării,
Să le dai drumul.
- Săracă o să fii toată viaţa.
- Da’ nu sunt săracă. Dacă sunt sănătoasă,
Sunt bogată.

Ei, şi atunci m-am pomenit c-au ieşit din puşcărie
Dumitru lu’ Truţă,
Dumitru lu’ Duţă
Şi Dumitru lu’ Dumitru al lu’ Dumitru - chiaburi
Au ieşit de Sfântul Ilie.

Al meu s-a făcut şi el bine,
Da’ la Sfântul Ilie ălălalt.

RIVALUL

Gheorghiţă fusese crescut de pui
La ocolul silvic. Într-un ţarc, acolo.
După ce i-au dat drumul în pădure,
Cerbul - încă mai răspundea la chemarea pădurarului.
Mergea pe câte-o potecă, în adâncul codrului
Şi striga:
- Gheorghiţăă! Gheorghiţăă!
- Ăăăă! Ăăăă! Ăăăă! făcea ecoul
- Ăăăă! pe altă vale
- „Gheor…” - „Ăăă!”
Şi nici n-apuca să termine vorba, că auzea: rap! rap!
Prin pădure, printre crengi şi se pomenea
Cu desişul că se despică şi apărea.
Se făcuse falnic şi frumos.
Îl mângâia pe bot, pe la ochi. Îl pupa.
Era acum cât un viţel.
Nişte coarne rămuroase şi puternice.
După aia, cerbul pleca.

Odată, într-o toamnă,
Pădurarul mergea cu puşca să inspecteze râpa.
Vede o namilă fugind spre el.
Dă să apuce puşca, dar când îşi dă seama...

„A, e Gheorghiţă al nostru!
Ce faci, mă Gheorghiţă?”
Da cerbul fuga spre el şi-l ia în coarne
Şi dă cu el în râpă... Şi mereu cu coarnele pe el
Să-l omoare.
Pădurarul nu scăpase puşca.
S-a învârtit el cum s-a învârtit
A potrivit-o
Şi l-a împuşcat în cap.
Cerbul s-a rostogolit boncănind.
S-a ridicat şi el şi s-a târât acasă.

După aia şi-a dat seama că Gheorghiţă
Nu era vinovat.
Era în perioada boncănitului şi atunci ei
Nu mai aud, nu mai văd,
Oricine s-apropia - era un *rival.*
A crezut că-i ia căprioarele.
N-avea cu cine să se lupte şi-a tăbărât pe el
Au mare forţă în perioada asta.
Dar nu mai ştiu de ei.
Atunci se şi vânează, pentru că altfel
E greu să-ţi vină în bătaia puştii.

Dar ce rău i-a părut de Gheorghiţă!
Multă vreme nici n-a mai pus mâna
Pe blestemata de puşcă.

UN URÂT

Cu trei-patru luni înainte de-a muri, o cheamă pe mama:
- Auzi tu, să te muţi încoace
Că mie mi-a venit un urât.
- Păi, cum, tată?
- Să vii, să stai.
Oi cădea noaptea şi-oi doborî lampa şi-oi lua foc.
Am măcinat, am pus în car un sac de fainã, unul de mălai,
Nişte găini - nu aveam multe, că-mi muriseră de ciue.
Şi-un purcel. Am venit cu Nicolae.

Când am venit aici, el, încins peste manta c-o aţă,
Cu pălăria ploştită pe cap, o haină rea,
Şi da să facă focul. Şi punea lemne ude pe el.
Şi când m-a văzut, a început să plângă.
- Venişi? Bine că venişi, că mie mi-a venit un urât.
Şi nu ştiu ce-oi face. Ei, sunt şi anii.

Aşa s-a întors mama după 38 de ani,
Bătrână şi copleşită de griji, în casa unde s-a născut.
Plecase în 1921, s-a întors în 1959.
Ea stătea, la vale, la Gura Racului, în casa ei,

Unde se măritase şi născuse copii - şi unde i-a murit bărbatul
De tânăr - tata - şi ea a rămas să-i crească. Şi după aia
Copiii au crescut - au plecat şi ea a rămas cu Nicolae,
Care s-a însurat şi-a adus-o la el şi pe soacră-sa.
Nu se prea înţelegeau între ele.
Şi nici casa nu mai era a dinainte. A ars în ’47
Şi prin ’50 a făcut una nouă. Tot pe locul ăla.
Copiii, cei mari, îşi aveau acum rostul lor.
Cei mai mici, eu şi cu Ionică.
Eu, elev la Predeal şi Ionică, elev la Murgaşi.
Din toate cele şase fete ale lui Gheorghe Ionescu, mama îi era mai
Aproape. Ricuţa şi Mitruţa - mătuşile mele erau la Bucureşti
Marioara - fata cea mai mare - la Murgaşi, în comuna vecină.
Fănică - la Fierăşti.
Miţa, fata mai mică, stătea lângă el,
Dar nu se-mpăca deloc cu Păun.
Şi mama i s-a părut c-ar fi mai potrivită să aibă grijă de el,
Acum spre sfârşitul sfârşitului.

- E, povestea mama. Avea doar un pat într-o cameră,
În camera din deal. Zice: „Culcă-te tu, că eu mai

stau
Că mai dormii peste zi”. S-a culcat târziu, a tot făcut focul.

A doua zi l-am spălat. Se-mpuţinase de tot la trup.

Şi când s-a văzut curat: „E, aşa îţi mai vine să mai stai”.
Avea 88 de ani.

Trecuse aproape un secol de când Ion Ţuruc, în vârstă de treizeci şi tri de ani, plugar, prezentase la primăria comunei Bulzeşti, judeţul Dolj, un prunc de secsu bărbătesc, căruia i-a zis George, primar fiind Nicolae Banţă, iar martori Grigore Ion Ţoţu şi Ilina Ione.
- Unde plecarăţi voi acum? I-a certat gaga Anica, mama ologului.
Ehe! V-apucarăţi de cap de veac! zice. Şi veacul s-a dus de mult.

Eu scriu toate acestea acum, în iulie 1995, la Bulzeşti, în casa a nouă. Încerc să adun toate personajele Liliecilor -
Să văd care ce-a mai făcut, ce s-a mai ales de ele.

TOPOGRAFII

Au venit doi inşi cu nişte
Compase topografice,
Le-au pus pe câmp şi-au început să măsoare.

Măsoară ici, măsoară colo...
Scriau ceva pe nişte hârtii,
Luau seama să vadă ce mai e de măsurat.

Lumea nu i-a cunoscut.
Au crezut că sunt americanii...
- Au venit americanii!
- Au venit americanii!

Ei, apoi s-au dus şi au prins primarul.
L-au pus jos în faţa primăriei şi judecă-l.
- De ce, bă, la-mpropietărire
Ai zis că ne dai trei litre de
Loc şi ne-ai dat doar două litre?!
Şi, şi pământ sterp, m...
De ce, bă...

Femeile s-au pişat pe el
Şi-au făcut nevoile pe el.
Răzmeriţă mare!
Ala ţipa şi nimeni nu-i sărea în ajutor.

Topografii măsurau mai departe pământul
Habar n-aveau că sunt americani.
(Alţii n-au mai venit)
Ei măsurau pământul pentru comasare.

BABA NIŢU

Baba Niţu confunda descântecul de aplecatelea
Cu ăla de scârbeală.
Unul trebuia să-l zică doar la femei tinere,
Când să nască ele, când se făcea că varsă, când le era rău
Şi aşa: *Aplecate porceşti*
Ţigăneşti, aplecate româneşti
Şi muscaleşti.
De voi vrea a descânta
La coadele mărilor voi băga,
La fetele împăratului voi trimetea,
Că vă adastă
Cu mese întinse,
Cu făclii aprinse.
Acolo să sfătuiţi,
De cutare să nu luaţi
Şi-i daţi: vin şi mâncare
Şi culcare
Şi deschiderea corpului
Asta să-i daţi,
Aplecate de la ea să plecaţi.

Ăl de scârbeală se descântă oricui se scârbea de ceva

Scârbeală de mâncare,
Scârbeală de culcare,
Scârbeală de beutură,
Scârbeală de răsăritul soarelui,
Din cântecul cocoşilor,
Din creierul capului,
Din zgârciul nasului
Plesnească ochii râvnitorilor,
Plesnească ochii deochitorilor,
Când a râvnit şi a plesnit
Şi a rămas curat luminat etc.

Şi îmbătrânind ea rău, Baba Niţu,
Nu mai ţinea seama de multe
Şi nici de faptul că la scârbeală
Nu trebuie să-l zici pe ăl de aplecate.

Femeile cam băgaseră de seamă,
Dar nu se puteau lepăda de leacul ăsta.
Parcă i-a zis una
- Baba Niţu,
Ce-ar fi să zici odată
Pe amândouă?
- Ai?
Amândouă descântecele. Dă-le drumul
Unul după altul
Şi organismul şi-l ia pe-l care-i trebuie.
- Bine fată!

PORCUL

„Cine e mic şi stă la scărpinat?
Şi el apărea, masiv, grohăind vesel, din coteţ.
Merge legănându-se şi se lungeşte la picioarele ei.
„Groh-groh-groh! - eu sunt mic
Şi stau la scărpinat.”
- Costele, hai, că l-am prins!

Apare bărbatul cu un cuţit mare în mână.
Mai răsar vreo trei vecini, pregătiţi
De măcel.
Zgomotul de până adineauri era ascuţitul de cuţitoaie.
- Ţine-l, să nu scape.
Femeia încalecă pe porc. Mâinile i se înfig zdravăn
În grumazul răsfrânt al acestuia,
Mâinile care ştiau să gâdile atât de răcoritor.

Dobitocul e răsturnat.
Înjunghiat. Se zbate, grohăie - ţipă sinistru,
I se varsă ureea în sânge,
Carnea prinde vuiet de cataclism.
Moare neînţelegând ce să mai fie şi asta?
Vocea care zi de zi l-a strigat atât de drăgăstos,

Mâinile care l-au hrănit şi l-au gâdilat...
Cu ce-o fi greşit?

Se zice că animalele n-au noţiunea morţii.
Numai omul o are din experienţa aproapelui.
Şi dacă omul o are ce? Cu ce e el mai bun?
Ieri, de pe casă, am văzut fără să vreau
Cum i s-a făcut
De petrecanie porcului lui Mugurel.
Ce-a mai guiţat! Ce s-a mai zbătut! Ce s-a mai rugat
Şi-a cerut ajutor în limba lui.
Peste drum, în faţa coteţului, râmătorul,
Sacrificat acum
Tocmai mânca. A ridicat capul.
S-a uitat spre cer cu ochii ăia, cu pleoape albe...
O clipă a rămas aşa descumpănit,
Cu porumbul în gură...
După care şi-a văzut de troaca lui.

Acum e învelit în paie...
Aerul se îmbibă dintr-o dată de miros
De păr ars, de şorici,
De grăsime...
Cinteze, ciocănitori, piţigoi, vrăbii, coţofane
Se îndepărtează în panică.
Pârlirea porcului e un obicei care depăşeşte
În timp creştinismul.
Vine din vremuri păgâne.

Câţiva copii se strâng să se încălzească lângă victimă.
Sunt trimişi să aducă paie.

Vor şorici, vor cârnaţi, vor jumări.

Am întrebat-o odată pe mama.
Îmi murise un pui de găină,
Pe care-l crescusem prin casă.

- Aşa-i că ne vom întâlni cu puiul pe lumea cealaltă?
Luată prin surprindere,
Mama s-a gândit puţin, apoi mi-a spus:
- De ce să te păcălesc?
Nu ne vom întâlni cu puiul tău în rai.
- De ce?
- Aşa. Pentru că păsările şi animalele...
Mor şi moarte rămân.
Ele n-au rai - n-au nimic.
Foarte mult m-a durut asta.
Cum să nu existe decât pentru oameni iluzii?

NUNTA BUNICII

Şi când s-a măritat leliţa,
Trebuia să ia pe Dumitru Sorescu,
Un băiat frumos şi fudul. Da’ cam moale.
Şi Gheorghe Ionescu era notar.
Leliţa Ioana zice că era frumoasă de tot.
Şi-a vorbit Gheorghe Ionescu cu vreo doi.
Şi-au venit s-o ia. Era seară.
Şi-au făcut de treabă pe la poartă.
- Fă, Ioană, tot nălbeşti pânza aia,
Nu mai dai cu
Săpun? Şi ea era la uşă, Ioana,
Ăi bătrâni erau culcaţi...

S-a trezit el...
- Se mai aude, fă, fata aia?
- S-aude, s-aude.
- Au, nu mai e acolo!
Fugi. Hai că hoţul lui Ţuruc îmi fură fata.
S-a dus la Murgilă, şi-au luat puştile,
Le-au încărcat şi-au plecat la vale.
S-au dus la ăl bătrân,
La Păun Murgăşanu.
- Unde sunt?
- Cine? Nu ştiu!
l-au căutat pe sub pat, peste tot,

Prin magazie, pe sub şopru, prin iesle -
Nu i-au găsit.
A venit dimineaţa.
- Gata! S-a isprăvit cu fata mea!
Acum să dea
Păcatele să n-o ia!
Ei, la urmă au făcut nunta...
Joi în săptămâna brânzei,
Pentru că, în duminica aia, el a avut treabă.
Au avut 18 sănii la nuntă.

Ioana asta s-a măritat tânără,
Că o ducea rău cu mumă-sa. Era mumă vitregă.
Şi când era copil şi greşea şi ea ceva,
Asta, Măria, o dezbrăca în pielea goală şi-o scotea
În curte, în ger... Dârdâia prin curte, plângea
Şi-şi blestema soarta.

Şi de răul maşterei a fugit de-acasă.
Ce i-o fi fost rău dinspre mumă,
Ce i-o fi plăcut
Ei de băiat... Nici Gheorghe ăsta nu era urât,
Dar el n-avea pământ. Era notar, deştept, dar
Fără pământ, că
Ei veniseră de peste deal,
Tat-su, ori bunicu-su,
De la Melineşti.
Şi s-au îngăduit, a făcut copii - şase fete,

Că un băiat a murit de mic.
Mama a fost a doua.
Maria, Nicoliţa, Ştefana, Marina, Demetra,
Miţa.

Maria şi Păun Murgăşanu
Stăteau pe la Mitrache, la deal.
Stancu Murgăşanu, frate cu
Păun Murgăşanu, i-a lăsat maicăi, Ioana, pământ.
El n-a avut copii.
Pământul de pe coastă pe unde
Avem noi prunii.

DEZINFECTÂND VALEA

Ţaţa Maria se ducea şi ea câteodată la tămâiat.
Punea tămâie în ulcică
Şi mergea făcând rotocoale, cădelniţând.
Tămâia toată valea...

„Uite, să dau şi pe-aici, pe la ulmii ăştia,
Că toate spurcăciunile se strâng aici.”
Erau ulmii noştri, falnici, de câteva sute de ani,
Mişunând de păsări şi pui, prin crengi şi prin scorburi,
(S-au uscat toţi, în câteva luni, după încheierea
Armistiţiului. Nu le-a priit războiul şi se vede
Că nu presimţeau nimic bun nici în pace)
- Hai, Mărie,
Ziceau femeile,
Nu mai tămâia copacii,
Nu mai parfuma valea.
- Ho, că vin... să dau şi pe-aici...
S-ajungă şi la Rădiţa mea...
Fata ei, Rădiţa, murise, când era copil.

Tămâia era un fel de dezinfectant.
Până să ajungă la cimitir, ea speria duhurile rele
Şi dezinfecta toată valea Bulzeştiului.

GHEORGHE DOLAN

Gheorghe Dolan, din Dolanii ăştia,
Aici stau — ăi de-au mai rămas.
Era un om sărac.
Venea uncheşul la mine şi zicea:
- Hai, mă nepoate, că te trag cu targa.
Că baba nu stă, nu stă nici în pământ.
Am scos-o de şase ori.

A scos-o şi-a pus-o pe targă
Şi-o ducea pe vâlcele,
S-o mănânce halele.
O lăsa pe-acolo, pe vâlcele.
S-o mănânce halele, să nu se facă moroi.
Şi ce s-o mănânce?
Că lupilor nu le plăcea, dacă era moartă.
Lor nu le place mort.

Şi după aia o ducea la mormânt
Şi-o înmormânta iar.
O băgau în groapă şi-o acopereau iar.

Ise îmbolnăvise din familie cineva.
Sau alt vecin, pe care gândea moroaică.
Şi eu cum să mă duc pe targa aia –

De căra el moroaica?
Eram copil, îmi plăcea să mă plimb,
Să alunec pe zăpadă,
În sanie, să aud zăpada cum scârţâie şi copacii
Cu chiciură pe ei cum fug în urmă -
Dar mă speriase ce spunea lumea despre Dolan ăsta.
Lui îi plăceau copiii.

Acum se-nbolnăvise un copil al lu Şubăscurtă.
Şi uncheşul vine la moşu-meu Coza,
Cu care mai tăinuia el câteodată -
Dar nu făceau tovărăşie, fiindcă fiecare
Lucra la alt cimitir.
Şi când să plece - l-o fi-ntrebat
Ce l-o fi-ntrebat
Pe moşu-meu - zice: „Merg cu targa goală,
Până aici peste baltă, nu vrei să te tragi?
După aia vii pe jos,
Că eu mă duc tocmai în Vâlceaua Fetii”.

Ei, a cărat-o pe biata Joiţa, nevastă-sa,
A cărat-o pe toate coclaurile!
Şi pe Vâlceaua Bonii, şi pe Vâlceaua cu Izvorul,
Şi pe Mătăsoaia - pretutindenea.
A scos-o de şapte ori.
Acum era a şaptea dezmormântare.
Era rea baba - nu s-a potolit până n-au ars-o.

Cum s-a auzit c-au ars-o,
Cum s-a-nvârtit copilul.

PE LA FÂNTÂNA LUI POPOVEANU

Pe la fântâna lu Popoveanu au fost nişte călugări,
Era un schit. Pământul era al grecilor -
Că erau greci - îl luaseră degeaba de la oameni.
Şi oamenii s-au rugat de ei să le dea pământul înapoi,
S-au rugat şi pe urmă le-au dat foc, într-o Duminică
Au ars cu schitul lor cu tot.

Şi călugării i-au blestemat:
Să se mănânce unul pe altul.
Şi de-aia se făceau moroi. Blestem, de!

UN BÂLBĂIŞ

Civică dormea pe blane
- Păi bine, mă, Enache, nu-ţi e frig noaptea?
Cum stai tu pe blane, direct?
(E, avea aşa o rogojină)
- Nu mi-e frig, fato, nu-mi e frig.
Dacă simt că-mi e o ţâră rece,
Mă-ntorc pe partea ailaltă şi gata.
- Bine, mă, da nu e frig şi pe partea ailaltă?
- Păi, nu e frig, că dacă te mai mişti, aşa,
Te-ncălzeşti.
Şi la urmă, n-o să stai încremenit.
Când ţi-e frig şi pe partea aia,
Te-ntorci pe partea ailaltă...

Noi nici nu cumpărăm lemne.
Fac fum, cenuşă - dacă ai lemne multe.
Cocenii de la vacă, îi tai cu cuţitul -
Stă Măria, desface ochiurile la plită,
Că pe uşă iese fum...
Şi un bâlbăiş acolo, schimbă aerul.

Căldura mare te moleşeşte.
Eşti mai atent, auzi păsările, câinele lătrând.
Dar aşa, dacă te moleşeşti
Nu e bine.

DE-AI LUI NĂSTASE SIN PETRU

E, da cine-i mai ţine minte pe-ăi de demult?
Totul se uită foarte repede la noi.
Pe la 1830, am auzit c-ar fi trăit pe-aici
Năstase sin Petru,
Aşa apăreau în acte. Dar pe ei îi chema
Năstase al lu Petru şi cutare al lu cutare
Sin era o fudulie de cancelarie.
Petru sin Ţuţuianu,
Barbu-Nania - din care s-or fi trăgând Nanieştii
Radu Secu,
Vladu Merişanu
Ion Buzărnea.

Mai târziu o ţâră, Matei sin Ghiţă era moşnean
Aici şi-avea trei clăcaşi.
Şi Dumitraşcu Buzărnea -băiatul lui Ion Buzărnea-
Avea şi el
Doi clăcaşi.
Popa Matei avea patru clăcaşi plugari
Şi un ţigan dezrobit.
Mai erau: Truşcă, Năbădaie, Duşe Ştefan,
Ion Ceauşescu cu doi clăcaşi plugari
Şi un ţigan dezrobit.
Prin hârtiile de le-am citit eu când eram copil
Zicea Moşu - care se născuse în 1871 şi atunci

Când îmi spunea mie,
Sărise de şaptezeci.
Se mai vorbea de un Mitrache, care avea un clăcaş,
Radu avea un clăcaş,
Ştefan Popa, un clăcaş.
Preda Buzărnea - doi ţigani de robotă,
Ştefan Sorescu - trei clăcaşi.
Clăcaşii erau ăia fără pământ deloc.
- Ştefan Sorescu ăsta cine-o fi fost?
- Nu ştiu. Vreunul din neamul vostru.
Apoi: Simion Mihai, Radu Roşca, unul Preda, Unul Ştefan Fotescu.
Stancu Cârstea -
Dar uite că e târziu.
Hai la masă, lume albă - striga maica de la vatră
Mâncară şi-ăi de pierdură vitele
Şi ăi de căpătară...
A, da nici nu e mult până la 1830, mă gândeam eu.*
O-ncurătură de viţel.
Dar şi mai înainte ce-o fi fost
Cine-a trăit pe-aici?

---

* Eu eram la liceu şi, în vacanţă, mă documentam pentru un roman pe care-l şi începusem, se numea „Ion Bulzeşteanul”. L-am abandonat după câteva capitole. (Descriam o bejenie spre locurile împădurite din zona de dealuri a sătenilor de la sud, fugind de turci. Se îmbulzeau în locurile astea. Romanul îmbulzelii de la Bulzeşti.)

LEACUL

„Ăsta merge acasă - şi moare” -
Zice doctorul Savu, arătând spre Niţu al Cincăi;
Bolnavul sta de câteva zile, fără vlagă, gălbejit
Şi cu ochii în grindă.
Nici grinzi nu erau la spital,
Să zici că-ţi odihneşti ochii, înainte de-a muri,
Cum se face la noi -
„Şi-a pus ochii-n tindă, se zice,
Gata se duce!”
Au venit ai lui şi l-au dus acasă.

Peste câţiva ani, apare Niţu la Craiova, acolo la
Spital şi-l caută pe doctor, să-i dea un curcan.
- Păi ce-i cu dumneata?
- Domnule doctor, am făcut aşa
Cum aţi zis dumneavoastră:
Moare
M-am dus acasă şi m-am pus pe moare...
Da’ ştiţi cât am băut? O putină d-aia mare,
Cum sunt pe la noi... Că varza e aliment de bază...
Da’, vedeţi, zeamă nu prea beam înainte...
Şi m-am pus pe băut moare... Şi ăsta sunt...
Mi-a trecut...

Doctorul s-a închinat!

„Eu am zis c-o să mori...
Moare că nu mai e nimic de făcut...”
„Vedeţi, pe mine Dumnezeu
M-a făcut să mă gândesc la altceva...
Bine că mai sunt şi cuvinte cu mai multe înţelesuri,
Te ţin în viaţă. Îţi lungesc ăle zile.”

VĂCĂRICIUL

Fusese într-o vară la băi, tocmai la Covasna.
Băi, da’ că i-a plăcut locul!
Şi băile i-au prins bine,
Că n-a murit acolo cum se-ntâmplase
Cu unul din sat Ciurezu -
Care tot aşa se dusese la băi, tot acolo,
Şi când l-au pus ăia la
Gazare, la mofete
Hop! A căzut. N-a rezistat la chestia asta
boierească
Ori i-o fi fost organismul slăbit?...
A căzut din picioare, ca puiul de găină
Şi atât i-a fost.

Ăsta, Graure, s-a-ntors bine sănătos –
Avea el o metea, respira cam greu,
De-aia îi şi făcuse trimitere
Sanitarul Gorici, să-şi caute de sănătate
Pe unde-o şti. Şi-a nimerit acolo.

Şi s-a-ntors şi c-o vacă.
Tot luase seama la plaiurile alea,
În loc de tratament stătea mai mult pe lângă vite,
Prin păduri,
Pe lângă oi - ce oi frumoase, de-alea ţurcane!

Buzurine mari şi lăţoase -
Că, de câte ori le vedea, îşi aducea aminte ghicitoarea:
„Patru restee duc la o plastă de fân? Ghici ce e? (Oaia).”
O plastă de lână aveau în spinare!
Şi-a văzut cum mulgea unul vacile, în comuna Voineşti
Cu găleţile lua laptele, alea parcă nici nu erau ţâţe
Erau izvoare...
S-a rugat de om - s-a îngăduit din preţ
Şi-a venit cu vaca în Bulzeşti.
Cât o fi dat pe ea, cum s-o fi-nţeles? N-a spus.
Veneau toţi şi se uitau la Sambotina. Falnică, ugerul
Până-n pământ - şi se vedea rasa de la distanţă.
Vacă din străinătate,
Ce mai! Vacă de Voineşti!
„Să-ţi trăiască franţuzoaica”, îi mai zicea al lui Chirimenţu, în bătaie de joc.
Dar ce lapte lua de la ea, la o mulsoare!
Nu mai avea unde să-l pună,
O mulgea într-o putinică şi mai umplea
Şi vreo două garniţi.

Numai că, după câteva zile,
Sambotina a început să tânjească.
Tristă, tristă. „Ei, schimbare de mediu”, s-a

gândit
Graure. Nici iarba n-o fi ca pe acolo,
Dar se obişnuieşte ea.
Dar biata vacă tot aşa abătută...
Şi nu voia să bea apă neam...
S-a luat de grijă. L-a chemat pe Gorici. (Era doctor şi
De oameni, şi de animale?)
- E sângerată?
- Nu e sângerată.
- Atunci, ce-o fi având?
- Nu-i place regimul... Nu i-o fi priind apa de la noi.

Şi aici a brodit-o. Vaca nu voia decât *apă minerală.*
Că şi-a adus aminte ce-i spusese românul de la care o
Cumpărase: „O să fie mai greu,
Până s-o obişnui cu apa”.
Atunci n-a înţeles despre ce e vorba?

A cumpărat atâtea sticle de apă minerală
De la Mat - Borsec, Bodoc, Biborţeni, Perla Harghitei,
Tuşnad - şi vaca a băut de s-a făcut tobă,
S-a înviorat,
Şi după aia tot cu apă minerală a ţinut-o...
Până l-au arestat pe Chirţu

De la Cooperativă şi l-au
Împuşcat, că i-au găsit lipsă în gestiune
Vreo două sute de mii...
(S-a văzut la urmă că e o greşeală,
Că s-au găsit şi
Chitanţele. Dar Chirţu fusese executat)
Şi ăsta nou, de-a venit la *mat,* şi la cooperativă,
N-a mai vrut să-i vândă apă minerală. Zicea că
Vaca purta ghinion şi protestează satul că nu se mai
Găseşte apă minereală.

Şi-a început Graure să care apă minerală de la Bălceşti,
Cu cobiliţa. Vindea brânză şi cumpăra apă minerală.
Bălceştiul, nu ştiu ce dracu de aprovizionare avea
Că aici nu mai era apa minerală aia, de-o ştia el
Aici găsea doar...
Noroc că vaca n-a băgat de seamă - sau pentru ea
Oricum numai minerală să fie! Bea şi-i mergea bine.

Ei, şi după aia s-au pus cu cotele pe el!
În fiecare dimineaţă era maşina la poartă
Să predea laptele -
Şi i-l plăteau cu cinci bani litrul,
Şi el trebuia să se ducă pe jos la Bălceşti după

apă
Minerală şi ăia veneau cu maşina,
Şi-i luau laptele de acasă.
Şi se tot mărea cota de lapte, se tot mărea!
„Uite, azi-noapte mi-am luat cerga-n cap, să mor!
Se văeta Graure. Că nu mai poci face faţă.”

Şi-ntr-o dimineaţă ia vaca de funie şi pleacă,
Pe’ ci pe la Gura Racului se-ntâlneşte cu Costică,
Ăl de i s-a speriat mintea,
- Debarcară americanii, zice.
Debarcară aici la Brăila şi la Galaţi.
Costică credea că nu s-a terminat războiul
Şi pe cine-l vedea supărat, căuta să-l
îmbărbăteze:
- Nu mai e mult. S-a rupt frontul tutindenea.

Şi americanii nu găseau loc să debarce
Şi de azi-noapte e puhoi, puhoi de americani
Pe Răculeţu. C-au venit de la Brăila şi de la
Galaţi.
Spre seară, omul s-a întors singur.
Pierdui vaca - se văeta. O pierdui prin pădurea
Murgaşului
Şi n-o cauţi? Ce s-o mai caut? Or fi mâncat-o
lupii...

A fost prima execuţie de vită la noi.

SILIŞTE

După aia, când au început să facă recensămintele,
Să-i numere tot şi să pună cote mari,
Că nu făceai altceva decât să creşti vitele statului,
Ca şi când din gospodar la casa ta te-ai fi transformat
Dintr-o dată în văcarul lagărului (Bulgaria, Ungaria,
Polonia, Cehoslovacia, Republica Democrată Germania, Cuba),
În frunte cu măreaţa Uniune Sovietică - fiindcă nu ştiai
Unde se duce carnea - unde se duc brânza, laptele, untul –
E - atunci au găsit şi oamenii metode noi:
Nu le mai beleau în pădure - că-i prindeau şi-i băgau la puşcărie; le făceau de mureau singure;
Le dădeau uroaie, cu gips şi vitele după ce mâncau,
Gipsul ăla se întărea pe maţe şi mureau.
Sau le puneau sticlă pisată în tărâţe.

Cea mai mare belea era să-ţi fete vaca.
Viţelul n-aveai voie să te atingi de el

Trebuie să-l creşti câţiva ani,
Până ajunge de nu ştiu câte
Kile, atunci îl duci la bază şi primeşti pe el cam cât
Ai cumpăra trei kile de carne, dacă le-ai găsi.

Dacă nu îndeplineşti condiţiile de greutate, vii cu el
Înapoi şi-l păzeşti încă un an.
Şi acum, când fată vaca, se duce omul sub şopru, noaptea
Şi-i pune viţelului un sac de plastic în cap.
Se chinuia bietul animal,
O ţâră până se asfixia şi cădea.
„Ce să mă fac - mi-a fătat vaca
Şi-a fătat un viţel mort!
Nu mai pot de necaz”, se văeta omul.
Declara la primărie
Şi scăpa. După aia era trist. Trist el, tristă vaca.
De s-ajungă bieţii oameni să-şi omoare vitele din
Oborul lor. Să fie o pacoste să-ţi fete vaca, ori oile!
Aşa ceva nu s-o mai pomenit cât o fi neamul ăsta românesc.

A mai fost aşa, zic ăi mai bătrâni
Şi pe vremea fanarioţilor.
Plăteai bir: pe coşul caselor şi pe ferestre,
Oierit, vidrărit,

Acum se uită omul la bou sau la oaie
Şi-njură globul
Pământesc. „Globul tău!” - că nu ştie cine, de pe glob, o să
Se bucure de ele.
- Uite-l pe Graure, se duce să plătească văcăriciul
La Bălceşti, râdea câte unul.
Şi la urmă cuvântul *văcăriciul* s-a umplut
Iar de conţinut,
Ca pe vremea fanarioţilor şi nimeni n-a mai râs,
O să se facă silişte şi aici la noi, să vedeţi -
Că iar o să fugă lumea, tot ca atunci.

Silişte:
Satul împănat cu presimţiri.

MITRU TĂLMACIU

Mitru Tălmaciu era de-al lui Tălmaciu,
Neamul lor bun de limbi.
El învăţase - ruseşte va să zică, pe front.
Taică-su, nemţeşte - tot pe front
Războiul ălălalt.
(L-au dus în Germania, prizonier
Cu Nea Miai, şi spunea că le dădeau nemţii
Să bea numai vin. Wein, nein - zicea Nea Miai.
Wein de Weinnacht - Adică vin de Crăciun).
Moşu-su - ştia turceşte şi bulgăreşte
La ’77, la Griviţa.
Alţii mai de demult o rupeau şi pe
Greceşte - cu fanarioţii.
Stră-străbunicul lor venise din Ardeal.
Cu oile, pe la Ungureanca,
Şi ştia, la o nevoie şi
Ungureşte şi nemţeşte.
Comuna era oricum blindată, în ce
Priveşte tălmăcirea - şi ăsta
Mitru Tălmaciu, cu vorbă bună,
A scos trupele din sat, le-a
Trimis la Bălceşti.
(Ăia întrebau de Berlin)

Berlinul e aici - arăta spre

Bălceşti - Mergeţi uşurel şi
Daţi de Berlin...
(Asta, pe ruseşte, a avut efect)
Dar acum ce te faci cu
Cuvintele noi?
Şedinţă, miting,
O să ajungem să traducem din româneşte
În româneşte.
Eu traduc şi din româneşte în
Româneşte, bă! Fără dicţionar.
Sunt poliglot de limbă română.
A spus el într-o zi, dar prostănacul
De Cornel Radu - n-a priceput -
Cum adică, poliglot de
Limbă română. Ha, ha! Să nu-l scuipi în gură,
Cum făceau tătarii.
Le spuneau robilor să stea cu gura căscată
Şi şleahta trecea prin faţa lor şi le scuipa
În gură...

După aia, fiul său Dode Tălmaciul
A făcut 15 ani de puşcărie
Şi-a învăţat englezeşte, franţuzeşte,
Italieneşte
Tot cu profesori universitari şi cu
Miniştri.
Şi limba latină, cu un papistaş -
Şi morse - dar pentru asta îţi
Trebuie calorifer.

PRIMIŢI CĂLUŞUL?

Ioniţă al lu’ Burghiu
Sărea de-un metru, când sărea la căluşari!
- Primiţi Căluşul?
- Primim Căluşul.
Păi, dacă-i primea omul,
Ei se opreau în dreptul casei lui -
Pe porţia de drum din faţa casei -
Porţia de linie a omului,
Se organizau
Şi-ncepeau să joace.
Şi dă-i şi dă-i! Şi trópotă -
Şi dă din pinteni,
Şi pune jos ciomagul
Şi sări peste el
Şi apleacă-te să-l ridici...

Da apare mutul. Mascat.
El nu vorbeşte, nu râde.
Face zgoande.
Se suie pe casă şi scoate o tulumbă din pantaloni.
Şi mai cere o garniţă cu apă.
I-o dă o femeie.
Şi el varsă apa aia prin tulumba din pantaloni -
Şi lumea râde.
Şi fetele îi dau ghionturi

Că i-a ieşit şi-un fuior de cânepă din nădragi.

Coboară de pe casă şi se repede pe una.
Şi aia ţipă - şi se fereşte.
Şi-n timpul ăsta
Căluşarii au ridicat tot praful în cer,
Tot frământându-l cu călcâiele
Şi iar au aruncat bâtele, le-au aliniat jos.
Şi vine mutul şi vrea să fure una.
Şi căluşarii, care fac jurământul, îl văd
Şi se reped să le ia ei mai înainte...
Şi Ionică ăsta al lui Burghiu, care e vătaful,
Sare mai sus decât toţi. De-un metru,
Parcă ar avea Harcuri în burtă.
- I-auzi! I-auzi! I-auzi-iaa!
Zicea vătaful.
- Hărăhăp! Hăăp! Hăăp!...
Răspundeau ceilalţi, cu sufletul la gură.
- Hăăp! Hăăp! Hăp!

Ce-o fi auzit Ioniţă al lu' Burghiu?
Ce-or fi auzit ceilalţi?

- Hăp! Hăp! Hăp! făceau copiii printre oameni
Dând să se organizeze şi ei într-o ceată.
Mă amestecam printre ei –
Şi abia aşteptam să zică
Vătaful: *I-auzi, i-auzi, i-auzi-iaa!*
Ca să bat din picioare şi să ascult...

Nu se auzea decât vuietul jocului,
Ca o apă vijelioasă care iese dintr-o peşteră,
Bucuroasă că dă de lărgime şi că se colorează
Cu toată lumina de afară.
Era în vremea colectivizării şi numai belele
Şi supărări. Oamenii aşteptau căluşul
Ca pe-o distracţie - una adevărată,
Ca pe o veste,
Adusă în secret de vătaf şi strigată tare
De ceată. Poate cei mai bătrâni înţelegeau,
Sau dibuiau ceva foarte vechi, foarte ceţos.
- Tăceţi, mă, din gură! Se răstea câte unul la ăia de
Râdeau în jur! Tăceţi, s-auzim mai bine.
Întotdeauna m-am întrebat ce aud căluşarii.
Ce auzea Ioniţă al lu’ Burghiu, când zicea: I-auzi, I-auzi
I-auzi-iaaa!

Jocul ăsta mă tulbură şi acum.
Şi înaintea lui Ioniţă ăsta fuseseră
Alţi vătafi - un şir lung.
Poate tot aşa de ageri şi de mândri.
Şi ăsta, al lui Pandele -
De-şi trimisese fratele la şcoală
În locul lui - ajunsese mut în ceata unuia.
Era zgomotos, bondoc, aici capul, aici turul
Făcea tot felul de năsărâmbi

Şi lumea râdea.
Şi bunicul meu - colegul lui Pandele -
Era acum flăcău - stătea şi se uita la căluşari,
Şi-i plăcea că se bucură lumea.
Mutul era împodobit ca alte vise:
Cu plantici, cu pene de păun
Cu bete multe... Şi când cobora el de pe o casă,
Unde executase un număr de circ foarte frumos,
Una de era mai pe-aproape, Tilina lui Surdu,

Să-l ajute să se dea jos - ea mai miloasă, că toate femeile
Şi fetele fugeau de mut, că le era ruşine, fiindcă le
Ridica poalele-n sus cu ciomagul - pune ea mâna.
Sare mutul, se-mpiedică şi cade peste ea - şi cad amândoi
Şi se-nfăşoară şi se rostogolesc - Lumea hăă-hăă-hăăă!
Şi se ridică ei, se scutură de ţărână, fata, roşie ca racul -
Şi se termină căluşul...

Şi peste câteva luni se aude că Tilina e grea -
C-a luat-o din căluş - sau c-a luat copilul din căluş,
De la mut. Şi la urmă a şi născut un băiat - Zicea ca
E al mutului. I l-a pus atunci în braţe,
Când a căzut peste ea...

Şi l-a dat în judecată, ca s-o ia.

Şi Gheorghe Ionescu era notar -
Şi judeca. Era şi logofăt.
(Logofete, mâine vin la împăciuire)
Şi-a venit colegul lui de şcoală la el cu fata,
Cu copilul în
Braţe. Se uită judecătorul la pârât, se uită la copil
Se mai uită iar la om...
- Mă, Pandele Vasile e copilul tău. Ia femeia şi ţine de ea,
- Nu m-am atins de ea, mă Gheorghe,
Cum s-o iau cu copil?!
Nu e pruncul meu, că nu m-am atins de ea.
A văzut toată lumea
Am căzut peste ea şi-atât... n-am luat-o-n braţe...
- Păi nici nu trebuie mai mult,
Că voi căluşarii sunteţi iuţi.

Ei, şi la urmă s-au împăcat ei. Fata era frumoasă,
S-au oborât ei şi s-au îngăduit.
Avea ceva pământ. I-a mai făcut vreo patru copii.
Dar când venea vremea căluşului, bărbatul o închidea în casă
Să nu se ducă să se uite la ea -
Ca să nu se atingă cineva de ea,
Că-l ia din căluş.

- I-auzi, i-auzi, i-auzi-ia!

Hârahop, hop, hop!

* * *

Ce să mai auzi, că toţi s-au dus...
În frunte cu vătaful, Ioniţă Burghiu.
A fost operat în gât şi nu mai vorbea.
Da’ tot a jucat căluşul.
Din vătaf - aoleu, ce vătaf bun era -
Să ajungă el mut!
Juca tot vătaf.
Şi în ultimul an s-a înţeles cu ceata lui,
Prin semne:
- Bă, numai anul ăsta - după aia nu mai poci.
Cancer. A murit, că n-a mai putut să înghită.

Dar ce comenzi îi mai ieşeau
Pe gâtlejul ăla, înainte!
Încremenea satul, când lua el comanda.
Şi anunţa că şi anul ăsta vine la noi căluşul.
Din vechime, vine de cine ştie
Când, poate de pe vremea
Dacilor vine căluşul.
- I-auzi, i-auzi, i-auzi, iaaa!
Şi ăilalţi răspundeau:
- Hărăhăp! Hăp! Hăp!

Şi după un minut, două ecoul:

- Hăp, hăp!
Întors de prin vâlcele, de pe dealuri, din păduri.
Nimeni nu-nţelegea ce-nseamnă hărăhăp, hăp!
Dar toţi se-nfiorau,
Parcă veneau călări cine ştie ce viteji
De-ai lui Mihai, Novaci, Calomfireşti,
Vuiau văile. Cu clopoţei de cioaie şi cu platnici la
Pălărie şi cu brâie frumoase, toţi chipeşi
Şi falnici - veneau să ne aducă acest obicei -
La toţi le plăcea chiar dacă nu pricepeau.
Ceilalţi erau: Ilie Mândreaţă, Rafailă Gheorghe,
Coza, Porumbel?, Pătrulescu Ilie
Cu ai lui Budică de la
Vale, Budică Ion şi cu Predescu Gheorghe
Şi Predescu Ilie
Câţi sunt?
Nouă cu mut cu tot şi cu vătaf.
Sunt sau nu sunt 9? Mai număraţi-i şi voi.
Uite, mut nu mai ştiu cine era atunci
Cu ceata asta... Să fi fost mutul de...?

I-auzi, i-auzi, i-auzi-ia!

Cine mai are acum chef de căluş?
Rusaliile dacă vin fără căluş
Nu mai sunt Rusalii.
Sunt orice vrei - şedinţă,
Alegeri, -
Miezul verii nu mai are nici un chichirez.

I-auzi, i-auzi, i-auzi, ia!

PERMUTAREA

Mergeau cu taraful, cântând în urma carului.
La început, au lălăit de-alea triste.
Drumul era lung şi taraful nu era pregătit.
Cântece prea triste nu le cere nimeni
Au început să le zică pe-ale lor,
Întâi mai încet, la urmă zbierând!
Cât îi ţinea gura:
Buuusuioc de la Pleniţaa,
Pree-sădit de daica Niţaa...
Şi mi-l udă cu guriţaa
Şi-i face umbră cu ţâţaaa...
Boii ciuleau parcă şi ei
Urechile - carul mergea legănat, trăgănat
Coşciugul nu se mai hâţâna
Şi răposatul cu
Mâinile pe piept se lăsa răpit pe aripile
Melodiei, furat de amintiri.
Căci din sământcioara ta
S-a năstimat dragostea...
Busuioc tare-nflorit
Spune cin'te-a ciumpăvit?
Că băieţi ce te sărută
Din comună se permutăăă...

Asta să zicem că avea puţină jale,

Că Mitrică al lui Brichiş
Într-un fel se permută din comună.
Şi ăsta:
Vai de omuleanuuuu strin
Ca un măr dulce la drum.
Neică, cine pe drum trece,
Ala mi-l zburătureşte,
Crăcile mi le mejdreşte.
Dar ce te faci cu cele de dragoste,
Unde lăutarii
Erau cei mai tari?
Se uitau cum plânge lumea şi ziceau:
Puichiţă de peste Olt,
Cu moţişoru' de-un cot,
Pe un'e-ai trecut Oltu'
De nu s-a-necat moţu'?
Tare frumos cântec, gândea
Al lui Brichiş - căruia-i
Plăcuseră puichiţele din
Străinătate - de peste Olt...
... *Şi la gât numai parale*
Tot parale turalii
Luate de la beşlii.
Tare frumos cântec,
Ofta în gândul lui, cu ochii spre cer.
Cuvinte vechi, de demult...
Şi ce repede trecu ea, viaţa asta...
Măcar de-ar merge boii mai domol
Să-mi umplu sufletul de dulceaţă.

Stă în tron
Ca pe un cântar de cântece, de vorbe.
Aşa ceruse el
Să-l îngroape cu lăutari -
Şi nu fitecine,
Ci unul din tarafurile bune,
Din Ciuturoiu,
Tocmiţi ca la nuntă.

CUM A SCĂPAT TRAŞCĂ

Traşcă făcuse puşcărie mult, da scăpase.
Scăpase pentru că se tot ruga tot
Timpul.
Da aşa din buze câte o jumătate de oră
Cu faţa spre răsărit - nu prea nimerea
Întotdeauna direcţia,
Că era greu să ştii încotro
E răsăritul în beciurile alea.
Cei care erau cu el, se gândeau
Cine ştie ce păcate are ăsta,
De se roagă atât.
Odată l-a întrebat unul:
- Ce tot spui tu cu atâta foc în rugăciunile
Astea ale tale?
La început s-a codit şi n-a vrut să
Le spună, apoi şi-a dat drumul.
- Ei, ce să spun? Zic şi eu:
„Doamne, Doamne,
Cum mă vei păstra, aşa mă vei avea!”

Şi uite că Dumnezeu l-a păstrat
S-a întors în sat.

SECETA

Secetă pe la noi.
Iorgu al Babii, când plecă să ia grâu de la Dunăre,
Se duse şi prin satul ăla de lângă Dăbuleni -
Cum îi zice, domnule?
Ce mai? eu sat ca ăla n-am mai văzut.
Pustiu! Câte un câine speriat, câte-o coţofană
Pe garduri...
Şi-n ferestre câte două blane, bătute-n cuie
Două blane puse cruciş.
Să zici că le puseseră pentru hoţi? dar
Uşile erau deschise. Ori
Nu erau deloc. Case fără uşi eu n-am
Mai văzut!
Blanele-n geam înseamnă că proprietarii
Sunt plecaţi - ne-a spus şeful de post -
Unul oacheş şi vânăt, care ţinea loc şi de primar
Şi de şef de post.
- Păi, unde-au plecat - de-au pustiit satul?
- Aşa pleacă toţi de aici primăvara.
Era când se năstimesc mugurii,
Şi când ies frunzele dudului -
O iau ca viermii de mătase pe nervurile
Frunzelor de dud -
Aşa o apucă pe drumuri ei - şi rod
Tot... Săracii? Ce să roadă? Cerşesc,

Muncesc... şi toamna vin cu căruţa plină -
Grâu, Porumb... câte un purcel...
Găini...
Ce bocănituri s-aud atunci în sat –
Toţi îşi scot cuiele din balamale, dau blanele
Jos, pun muşcate-n fereastră... şi se pun
Pe trai... Toată iarna petrec -
Primăvara pleacă iar... Ăsta nu e sat decât de Iernat.
- Şi românii ce zic?
- Păi români nu prea sunt... Nu stau aici, că le e urât.
Iorgu s-a uitat, a luat seama... ce dracu să cumpere?
Din ăl sat de orbeţi? A pus biciuşca pe boi şi-a plecat
La Rast. De-acolo a luat grâu.

MANU PROPRIA

Întors de la Bicaz, Marin al lui Geică -
Se puse pe pământul
De-i mai rămăsese, din cele 50 de hectare, un
Petec lângă baltă - să facă
Grădină modernă. Bulgărească!
Fusese în tinereţe negustor la Ploieşti -
Tot zarzavat vindea,
Ori poate peşte, ori şi de-aia, şi de-aia -
Îşi făcuse gospodărie bună. I se spunea jupanul -
Lua băieţi şi-i procopsea pe la Ploieşti -
Şi de la porecla asta, şi de la pământ,
Şi de la faptul că-i mergea
Mintea, se descurca în orice situaţie - i s-a şi tras:
L-au făcut chiabur. L-au luat cu maşina neagră,
Într-o noapte - când dormea şi el în patul lui,
După ce stătuse fugit.
Şi se canonise vreo trei luni pe sub cârstăţi,
Pe câmp, prin biserică, prin case părăsite...

- Marine, scoal’ că veniră. Fugi! i-a zis muierea,
- Unde dracu să mai fug? Nu mai fug deloc, eu merg încet
Că merg la puşcărie.

Şi-acolo la Bicaz - mândria ţării - unde a ajuns, i-a

întrebat,
Că erau mulţi.
- Care ştii, mă, vreo meserie?
- Ce meserie ştiu eu? Ce meserie? Se întreba al lui Geică,
Ştiind că ăştia, meseriaşii, o duc mai bine.
- Eu, tovarşe maior! - era un nenorocit de plutonier
Tuciuriu.
- Ce meserie?
- Croitorie.
- Bine, treci în dreapta.
Şi trei ani la Bicaz, făcuse saltele -
„Şi tot jupân m-am întors - că uite oamenii din comună
Mă respectă şi acum, şi generalii ruşi îmi dau onorul”,
Zicea el râzând, arătând spre Radu Fierarul - acum grădinar
Adjunct.
Şi la urmă iar l-au luat pe jupân într-o noapte şi după
Doi ani scria că e bine, la Periprava
În Delta Dunării - lângă mare.
„*Eu sunt bine pe aici, că şerpii sunt neveninoşi*
Şi chiar dacă-i calci şi te muşcă - n-ai nimic -
Şi tăiem la stuf şi la şerpi zi şi noapte -
Că seamănă şi trebuie să dai repede - şi anul ăsta

Am ieşit bine cu norma -
Şi vedeţi ce faceţi şi voi pe-acia,
Cum vă descurcaţi, că eu mai întârzii.”

Şi-n timpul ăsta Radu Fierarul a trecut la fierăria colectivei
„Fierar principal la gospodăria colectivă”.
„N-am ce-mbuca” se lăuda el.
El tot aşa, oricât ar fi fost de ostenit,
Seara, acasă asculta posturile.
Şi când n-a mai fost voie nici asta - da deloc, deloc! -
El tot asculta, fiindcă aparatul lui nu prindea bruiajul
Românesc. Şi-al popii, şi-al învăţătorului Trăşculescu,
Şi aparatele astea de la deal - al lui Mocofan...

Aparate bune, străine,
Toate nu mai produceau decât bârâituri - bââz - vâââj -
Vââj! - din când în când vreo vorbă, pchiu! pchiú!
Oac! - Zang! Dracii! Mai scapă şi câte un nenorocit de „Şi”
Ori „De unde până...”
Şi al lui mergea ceas. Se auzea parcă i-ar fi vorbit ăia
La ureche. „Nene, eu aud tot” Au zis aseară că...

i-auzi,
Nu mai e mult! Crapă, într-o lună două.
Maximum în
Cinci ani - că n-o să se mai respecte statu quo că nu mai vor
Ăi de-l suportă. Că s-a făcut totul peste capul victimelor,
Înţelegeţi?
- Ia uite, dom’le! făcea Petrică al lui Nete - de-i luaseră
Pământul, moara şi aparatul de radio.
- Ialta, frate. Au zis ceva de Ialta?
- Nu. Poate deseară.
Şi l-a pârât unul la Comitetul Provizoriu
Că nu e conectat la bruiajul naţional.
Şi-au venit şi l-au întrebat ce fel de aparat are?
- „Manu propria”, a zis (Auzise vorba asta la unul
De la Prejoi, David Popescu, profesor de latină la Bucureşti,
Rudă cu învăţătorul Trăşculescu).
- Şi de ce asculţi ce spun capitaliştii şi reacţionarii?
- Eu? Mă, nene - eu când vin acasă pic frânt
De când trag acolo la fierărie - ce? am timp de lozeli
De-ale ăstora? N-am eu timp nici de ce zic ai noştri,
Că uite şi aici câte am de dres - roate, osii -
Placheuri - să ascut coase, cuţite,... ce le-a mai

rămas
Oamenilor...
Şi dacă aş avea timp să ascult şi dacă s-ar pune problema
Păi, oameni buni, tot eu mi-aş face şi bruiajul.
Am făcut eu cu mâna mea aparatul de radio - mi-aş face
Şi bruiajul!
Am zece-unşpe puradei - dacă le dau la toţi câte o palmă
Seara înainte de culcare - să se culce,
Când încep să vorbească
Americanii - păi se face un bruiaj! Mamă! Mamă!
Uite-o probă. Şi jap, jap, jap! pe obrazul
Murdar al câtorva, când cu palma, când cu dosul -
Ploţ! Ploţ! de-a-nceput o chirăială
Şi un plâns pe toate
Tonurile şi-n toate registrele
De-au ieşit ăia val-vârtej.
O chirăială şi-un plâns smiorcăit
Şi cu sughiţuri - un urlet
De nu se mai poate auzi ceva ce e în lume?
- Văzurăţi? Şi-ncă nu se nimeriră toţi pe lângă mine.
- Unde sunt, fă, ăilalţi?
Şi la urmă ăia s-au întors a doua zi
Şi i-au ridicat aparatul.
- Hei, a strigat Radu după ei. Păi plecaţi aşa

Numai cu aparatul? Luaţi şi bruiajul. Dă-le, fă, doi-trei
Copii mai cu glas.

PLEBISCITUL

Umbla o învăţătoare, Petria, şi cu moaşa asta a tânără,
Din casă în casă, cu nişte liste. Să semneze lumea,
Că „luptăm pentru pace”.
Oamenii, plictisiţi, grăbiţi, se iscăleau acolo
Repede, la poartă, pe pod sau punând hârtia pe ulucă.
Unul din ei îi iscălea pe toţi, în toate felurile,
Şi pe copii - femeile însărcinate
Îl puneau şi pe-l din burtă
Să fie acolo. Spanac! O iscălitură. Nu-nseamnă nimic.
N-au ce să ne mai ia. Îşi băteau joc –

Şi când au ajuns la Radu, n-a vrut.
Eu nu, a zis.
- De ce, că eşti pentru pace.
- Eu sunt pentru pace, dar n-am ce mânca.
Camuflaj este,
Că vorba aia
E mai rău ca pe front.
Patrule sunt, cartelele, cartele -
Dacă s-ar găsi şi
Pâine şi carne ar fi ca-n timpul războiului!

- Lasă, Nea Radule - ai fi având dreptate,
Da’ iscăleşte aici, e o formalitate.
Trebuie să semneze toţi din comună.
- Or semna toţi, dar eu nu vreau.
Nu sunt de acord cu ei. Să mă-ntrebe şi pe mine
Când vor să mai ia vreo hotărâre,
Că poate le-oi da un sfat bun.
- Păi, uite te-ntreabă acum.
- Şi eu zic *nu*! Ce pace e asta,
De nu poţi să răsufli?
Îl vezi pe-ăla galben şi sfrijit în pat?
N-am doctorii. Îi vezi pe-ăştia lihniţi de foame?
Ce să le dau? Vietnam? Coreea? Africa de Sud?
Spune şi dumneata?
Nu găseşti un cap de aţă - dacă-ţi trebuie...
Uite, am fost la Bucureşti
Să-mi pingelesc nişte bocanci
Rămaşi din război - îi pingeleam eu dacă-aveam pingele -
Şi-am colindat tot Bucureştiul şi n-am găsit un cizmar
Am venit cu ei rupţi îndărăt, uite-i colo sub pat,
Daţi cu vaselină de la puşca mitralieră, de-atunci.

Fetele râdeau, chicoteau.
Mergând spre sfat,
Spun unor femei adunate la poartă:
- Nea Radu nu vrea să semneze.
- N-o fi vrut -

Dar acum nu-l mai pârâţi şi dumneavoastră.
Şi ele l-au spus.

UN DEMN...

- Săriţi că-l omoară pe Radu Fierarul
Îl bate miliţianul.
Şi lumea s-a strâns.
În faţa miliţiei, în drum,
Miliţianul îl doborâse -
- El şi cu încă unul - şi-l băteau
Şi călcau pe el
Şi-l loveau cu picioarele, pe unde nimereau.

Ăla gemea şi zicea:
- Eu m-aş răscula şi acum,
Dar sunt foarte ocupat.
- Aşa, dă, mă! Că ai în cine.
Doar nu dai în mă-ta.
Clasa muncitoare îţi stă la dispoziţie.
Aşa, călcaţi-o bine în picioare.
Că nu vă hrăneşte bine.
Doi miliţieni pe cap de locuitor,
Uitaţi-vă şi dumneavoastră, oameni buni.
Zicea Radu, de sub cizmele ălora, calm,
Parcă ţinea un discurs.
- Taci! Că te omor! Zicea miliţianul Costache
Şi iar se năpustea, mai tare.
Şi când ostenea el, îl lua celălalt.

Ăl de nu era al comunei, era din Murgaşi,
Venise chipurile
În vizită pe la ăsta -
Şi se nimerise să aibă, uite, nevoie,
De el - organ represiv.
Îi făcuseră o percheziţie lui Radu la C.A.P. - acolo,
În hardughia aia plină de fum, unde avea fierăria.
Găsiseră câteva ghijuri de porumb.
Cinci-şase porumbi mici şi sbârciţi.
- Aşa? Furi din avutul obştesc?
- Eu? Nu fur!
Nu suntem noi producători şi proprietari?
Le-am luat să dau la găini. Un bob de guşă.
- Eşti hoţ!

Şi când trecea acasă,
I-a ieşit şi miliţianul înainte şi-a tăbărât
Pe el.
A sărit şi celălalt şi l-au doborât.
Fierarul era voinic, dar era nemâncat.
Ăştia tineri, şi bine hrăniţi, şi doi.
Dădeau cu bastonul de cauciuc, cu pumnii şi cu piciorul.
Şi el, când ţipa, când protesta:
- Asta pentru că n-am vrut să semnez.
Uite, nici acum n-aş semna. Să vedem ce-o să faceţi?
Şi la urmă, adresându-se celor din jur:
- Să nu aibă nimenea dreptul să spună o jumătate

de
Cuvânt, domnule! Numai el, şi numai el!
Ce zice el să zică toată lumea - unde s-a mai pomenit?
(Se certase cu primarul şi la el se referea)
Se strânsese lumea şi se uita cum îl bate.
- Mie îmi place Nea Radu că e demn -
Nu ştiu cine a spus.

Mai există şi oameni demni, nu ne-am
Păcătoşit de tot, a adăugat altul,
Uitându-se în jur să vadă dacă
L-a auzit cineva. Toţi au plecat
Şi l-au lăsat pe ăsta demn să încaseze pumnii.
Degeaba, eu pentru pace tot nu iscălesc
Zicea Radu. Puteţi să mă şi omorâţi.
Mie a început să-mi placă lupta pentru război.

SCHIMBAREA NUMELUI

N-a scăpat de râie neam,
Până nu şi-a schimbat numele,
Îl chema Vasile.
Şi numele ăsta se-nvăţase cu râia.
Şi, după ce-şi tocise ghiarele de scărpinat
Şi luase şi coaja de pe frasinii din curte,
Că mergea şi se scărpina de ei,
Aşa cum fac vitele,
Se bătea cu boul pe frasin -
Da boul se scărpina de copac
Aşa ca să facă gimnastică,
Făcea masaj boul dimineaţa să-şi pună sângele în
Mişcare - da el?!
Şi-l învăţă una să-şi schimbe numele.

Şi l-a schimbat din Belitu Vasile
În Belitu Gheorghe.
Da’ ce greu a fost până ce şi l-a schimbat!
În primul rând, că nu găsea alt nume să-i placă.

S-a dus în cimitir,
El cu încă doi,
Cu naşul şi c-un alt vecin mai apropiat.

Pe muteşte.

Că dacă vorbeau, n-avea leac.
Şi-acolo a-ngropat haina de pe el
La piciorul crucii, tot aşa pe muteşte.
- Da de scărpinat am voie?
A-ntrebat el.
- Ptiu! Fire-al necuratului! Vorbişi!
Stricaşi tot.
Hai înapoi!
Au plecat.
Şi s-a întors seara următoare.
A-ngropat şi pantalonii.
După aia,
Naşul i-a dat de trei ori cu busuiocul
În cap,
Cu gura închisă, aşa.

Când au ajuns în sat,
Râiosul şi-a strigat numele vechi
De trei ori, cu faţa către cimitir
Şi de trei ori numele nou
Cu faţa spre sat.

Şi s-a prins.

VIJELIA

Pe la amiaz au venit nişte nori negri
Ca pământul, aşa.
Au început să curgă nişte picături mari
Şi-un vânt s-a pus să bată
Şi-a aplecat un rând de plopi înalţi
Care au stat un an aplecaţi.
A-nceput cu trăsnete.
Şi dintr-un trăsnet
Şi-un vânt l-au doborât.
Au, ce stejar mare!
Doar el mai rămăsese,
Poate de pe vremea lui Mihail Viteazul,
Poate mai de mult.
Fraţii Buzeşti aveau moşie aici, la Călui,
Şi veneau şi prin coclaurile astea.
Căci erau păduri mari, bugeag straşnic.
Vlăsie.

Marin al lui Mitru lu Graure (Mărăcine)
Aducea un car
Cu fân.
Şi-odată s-a săltat carul în sus.
Zbura. Nu atingea pământul.

Se-nvârteau roţile singure în aer,

Ca elicele de avion.
Şi el se ţinea de jug şi ţipa.
Boii zbierau.
A mers aşa până a intrat mai sub deal
Şi-a fost o ţâră de adăpost.
A tras rasteiele de boi, ca să le dea drumul
Şi-a fugit. Apele veneau,
De nu mai aveau loc sub poduri.
Şi stejarul ăla bătrân era în puhoiul vântului.
În mijlocul văii,
Vuia vântul din toate părţile.
Puhoi de vânturi. Şi el s-a ţinut sute de ani.
Acum stătea doborât, ca o clopotniţă.
Umpluse valea de crengi,
Rădăcinile scoase făcuseră
O groapă ca de bombă.
Şi carul cu fân zbura, cu boii zbierând.

N-a fost o vijelie, nici hală
Cine ştie ce-o fi fost? *Taifun*
Aşa ceva nu s-a mai pomenit
Prin părţile noastre.

Ne-au procopsit ăştia cu de toate,
După război.
Se zice că, atunci când se face vârtejul ăsta,
E rău, dacă te prinde pe marginea lui, pe
Buzele lui - că în mijloc e gol -
Şi te ridică aşa o sută-două de metri -

Ba şi mai mult - şi la urmă
Dacă aluneci în centrul vârtejului,
În mijloc - acolo e gol - şi cazi de nu
Te vezi - de la distanţă mare -
Cine ştie unde - unde te-a
Dus vârtejul, învârtindu-te. Dacă se-întâmplă
Să sugă vreo baltă - cum i se năzare şi
Lui - cad broaştele cine ştie unde.
Şi broaştele astea se mănâncă.
Fiindcă sunt bune de nu ştiu ce boală,
Şi ţin de foame, pe vreme de secetă.
Acum cu foametea asta - în 1946 -
De două ori mâncaseră oamenii broaşte -
Cu ajutorul lui Dumnezeu -
Şi ştii că erau bune
Le prăjeai pe tăciuni si gata.
N-am mai mâncat broaşte de nu mai ţin minte
Zicea un moroi - pe’ ci pe la cişmele.
- Da lăcuste? întreabă celălalt.
- E, nici lăcuste...
- Da stelniţe?
- Nici.
- Da libărci? Da lipitori? Da
Coajă de copac? Da mierte fierte?
Da calcavuri? Da...
- Nici de-astea.
- Ei, de toate o să guşti cât de
Curând. C-or să se pună nişte
Vremuri căcăcioase - şi bulzeştenii

N-or să mai aibă nici ce să dea de pomană.
- Fugi că nu cred.
- De n-or fi aşa să nu-mi zici
Mie Bâţu... sau Coza... sau
Nu s-a auzit bine.

Trină, copilul Tilinei,
Cu inima cât un purice a luat-o
La fugă.
- Mă-ntâlnii cu moroi! Mă-ntâlnii cu moroi!
Zicea speriat, vorbeau politică.

VÂNĂTORI

La noi în sat nu erau vânători.
Nici unul.
Satul se afla între păduri bătrâne,
Pline de sălbăticiuni,
Dar nimeni nu punea mâna pe puşcă.
Era în firea lucrurilor ca vulpea
Să-ţi intre în curte, pe sub gard, sau *pe rost*
Şi să-ţi înşface o găină.
Era în firea lucrurilor ca lupul
Să urle în vârful dealului
Şi noaptea, când crăpau pietrele de ger,
Să sară peste ulucă şi să omoare o oaie.
Cum să-i stăpâneşti? De ce?

.....

Toate animalele aveau rostul lor.
Şi pentru toate se găsea de mâncare.

Împuşcături s-au mai auzit la noi
În vremea războiului.
Se omorau oamenii.
În 1917 a venit pe deasupra Bulzeştiului
Zepelinul.
Şi muierile stau pe lemne, la poartă,

Şi se uitau cum zboară, lăsând parcă o gaură în cer,
Şi zicea Baba Niţu (Mama lui Marin Mugurel):
- Uite, nemţii, cum o caută pe Ecaterina...
Ce car de foc au mai inventat, pentru o fată.
Şi se auzeau tunurile la Filiaşi.
Şi Ioana Petriei îşi băga bumbac
În urechi şi câlţi,
C-o dureau urechile de-atâta război.

La urmă, s-a terminat şi războiul ăla, s-a
Terminat şi războiul al doilea.
Şi-au venit vânătorii de la oraş.
Pentru ei un lup însemna *vânat.*
Vulpea - vânat.
Cerbul - vânat.
Căprioara - vânat.

Au împuşcat tot, s-a orăşenizat pădurea.
Or s-o şi betoneze
Să nu mai răsară nici copaci,
Nici tu alun, nici tu cer, ori gârniţă ori
Frasin. Nici tu mărăcine, corn ori păducel,
Nici tu pui de animal n-o să se mai joace
În branişte
Nici tu ciripit de păsăret pe sus
Nimic, nimic, nimic
Praful şi pulberea!

LA NAŞUL CORNIŢĂ

Am fost în casa lor,
Spunea mătuşa mea.
Era naşul vostru. Tu nu erai născut.
Doar Nicolae şi poate Marioara.

M-a luat mamă-ta în sanie. Să ţin de oale,
De-aia ştiu că stătea acolo, în Nătărăi.

Ţinutul de oale în sanie
Era foarte greu.
Că sania aluneca repede pe zăpada
Care scârţâia
Oalele cu sarmale şi ciorbă se clătinau
Şi trebuia să ai grijă să nu se verse.

Ele jucau,
Lasă boii mai încet, ho,
Că se varsă bâjbele!
Erau oale mari, de Târgu Jiu.

Câteodată se făcea dâră de mâncare
De la fini până la naşi
Că ştiai care la care s-a dus,
După dâre.

BLESTEM DE MUMĂ

- Fire-ai al dracu, Mitre, mumă,
Cu apa pe care am dat-o pe tine
Şi cu untul de te-am tras cu el!

O supărase rău, ea îl blestema acum
Şi el râdea. E, blestem de mumă! Scârţ!
Că n-o face cu răutate.
Da’ că tocmai ăsta se prinde!
Ea l-a mai blestemat, cât l-a mai blestemat,
Şi-a tăcut.
La urmă, a uitat ea, a uitat el.

Şi-a adus aminte de blestem, tocmai când
S-a pomenit cu ursul în faţă, pe potecă.
Nu mai putea fugi, s-au luat la luptă,
Îl lua-n braţe, îl da la o parte,
Iar se încleştau.
Îl răsturna Mitru, că ursu era slăbit, abia
Ieşit din iarnă, dar gadina iar se ridica
Şi mor! Mor! Peste el.

„M-a jucat în picioare”.
Noroc că n-a dat cu ghiara, că aia te sfâşie,
Şi la urmă chiar dacă rana nu e mare, e
Otrăvită. Mori de otrava ursului.

Am văzut că-mi curge sânge. -
Zic, fire-ai dracu, Mitre,
Cu untul de te-a tras mă-ta cu el,
Atât ţi-a fost,
Aici te-a ajuns blestemul.

Ursul călare pe mine. Gâfâia el, gâfâiam eu,
Ţipam, plângeam, cine mai ştie...
Şi odată ni s-au întâlnit ochii.
Aşa ca o scăpare de lumini, un mic licăr.
Ce-o fi fost în ochii mei?
A slăbit strânsoarea, s-a dat la o parte,
S-a mai întors, m-a mirosit
Şi-a plecat.
Parcă-l aud şi acum îndepărtându-se...
Lipa... lipa...

M-am târât şi eu la drum
Ca un şarpe călcat de copita boului,
Şi m-au găsit acolo nişte oameni.
Putea să mă răpună, dar ei nu mănâncă om.
Nici nu vor să te omoare. Se apără şi ei, de!

Odată, ursul a venit
Într-un sat mai sus de noi, la Novaci.
Bulzeştii fiind mai la vale - urşii nu
Coboară - îi lasă doar pe lupi -.
A intrat în coşare şi-a luat porcul. Un grăsun.

Ţipa ăla, guiţa.
Oamenii au sărit cu parii.

Porcul, zbătându-se, a scăpat.
Fugea în jurul coteţului,
Ursul după el,
Oamenii după urs. Nu s-a sinchisit de bâte
A prins iar râmătorul şi-a plecat cu el.
Când ia boul, se repede şi-l prinde
Cu labele dinainte
De greabăn. Îi înfige ghearele şi la urmă
Îl mână aşa spre vreun copac, o râpă, şi-l doboară.
Boul e voinic, se apără şi el,
Dar prins de greabăn, n-are ce mai face.

Mitre şi-a amintit multe poveşti de-astea,
Când se tăvălea cu ursul -
Până atunci nu le crezuse.
Acum pe la noi nu mai sunt
Urşi, nu mai sunt râşi, nu mai
Sunt lupi.
Şi dacă nu mai sunt lupi
Nu mai sunt nici oi.

CINE JOACĂ MIREASA?

Murise Zgarbură Dimie, logodit
Cu o fată înaltă şi frumoasă,
Subţire, cu părul lung şi galeşă.
(Torica lu' Noatinu)
Şi acum îl duceau la groapă cu lăutari,
Că aşa e obiceiul, nu jelit ca la mort,
Ci cu veselie, şi aruncau cu bâtele-n sus
Fata, gătită, venea în urmă
El, gătit ginere.
Femeile cu poale albe,
Cu vâlnice, ciupage
Ei cu iţari şi cu laibăre
Mireasa o gătiseră...
Cu rochie albă, pantofi albi,
Voal pe cap, lămâiţă pe frunte.

Şi unul ducea bradul...
Să fi fost Brichiş sau Brichisală sau...
Uite, că nu mai ţin minte! Ba da, Tetoi.
Carul se hurduca peste nişte viroage
Şi s-a oprit într-o roşoagă,
Acolo într-o vale roşie.
Şi pun' te pe jucat!

Toţi, afară de mort, săracul.

Mireasa sărea de-i sfârâiau călcâiele,
Că unii din sat credeau că e horă,
Cine ştie ce sărbătoare.
Şi ăi bătrâni le ziceau ălor tineri:
- Hai, mă, vă regulărăţi să vă duceţi la horă?
Toţi să joace mireasa,
Să-i placă şi ginerelui...
Da el săracu... parcă zâmbea,
Râdea pe sub mustaţă, că de vreo trei zile
Numai în chef o dusese.
Şi la priveghi, îl ţinuseră tot în zgoande,
Tot în năsărâmbi.
Cu focul mare în curte
Se îmbrânceau tinerii în foc,
Şi spuneau la glume - ăi bătrâni,
El n-auzise atâtea în viaţa lui.
Poate se căznea să-şi aducă aminte,
Lasă, c-o să aibă timp pe lumea ailaltă,
Să-şi aducă aminte şi să tot râdă,
Că de-aia se căzniseră şi ai lui,
Şi tot satul, să plece vesel, de-aici,
Să plece c-o impresie frumoasă despre Prădătoru
-
(Cătunul lui din comuna Bulzeşti).

Venise unul cu nişte damigene de vin bun
De la Drăgăşani - beuseră numai licoare
crâmpoşie
Braghină şi gordan şi cârlogancă.

„Cum creşte nivelul de trai?”, întreba moş Graure.
Şi Zăbic, de pe partea ailaltă a focului, răspundea:
- „Ca scula dupe mutai” că era cam gângav...
Şi toţi pufneau şi se înecau de râs, se ghionteau
Şi alţii le dădeau brânci, pe la spate, în foc,
De unde ieşeau ca luceferii plini de scântei - ce mai!
Să te tot bucuri de viaţă...

Şi cu ce părere de bine o fi plecat bietul ginerică
De-acasă, văzând că totul e-n ordine,
Nu se termină lumea cu el,
Iar pe nevastă-sa ne-ncepută,
S-o găsi unul s-o înceapă şi să coţăiască la ea
Pe săturate - uite-o cum mai joacă rustemul!
Cum sar ţoalele de pe ea ca arse, i se clatină
Şi-i dârdâie ţâţele
În draci şi i se văd pulpele albe ca marmora.
Şi tare s-ar goni mânzata de ea!

S-o găsi unul să ia floarea
S-o ia şi s-o răsădească
În grădina împăratului,
Ca să rodească până la anu’
Aşa că el pleacă de tot cu inima împăcată -
Lumea nu se termină cu el...

Aşa l-au îngropat şi pe Zgarbură, săracul,
Acolo la deal.
A avut noroc de-o înmormântare veselă,
Cum se făceau de mult de tot prin părţile astea
La toată lumea. Râdeau şi aruncau bâte-n cer.
Şi acum rămăsese obiceiul doar pentru ăştia
logodiţi.

Asta, de-a cântat şi-a jucat la moartea
Alesului inimei, a mai trăit mult după aia.
S-a măritat - dar nu aşa repede, că se cam fereau
Băieţii, ziceau c-o fi având ea ceva
De mori gătit şi cu lămâiţa în piept, în ziua
nunţii.

NOUTĂŢI

- Ce mai e nou pe la Craiova? întreba Papagheorghe,
Venit special din oraşul Banilor.
- Păi, ce să fie - răspundea nebunul,
Tocmai îşi termină, ăsta, Belivacă,
Biserica, aci-n coastă. Au zugrăvit-o frumos,
Cu iad, cu draci, cu maci - pe de o parte,
Cu sfinţi, cu îngeri, rai, ceruri, slavă -
Pe de alta. Să tot intri să te rogi.
Poimâine o târnosesc - au, ce se mai pregătesc popii!
- Când? întreabă Papagheorghe.
- Păi, ce e azi? Vineri. Nu mă mâine, sâmbătă.
Poimâine, duminică.
- Aşa e! zicea profesorul. Numai că asta a fost
Acum două sute de ani. Domnilor, *ăsta prevede trecutul*
Ce nu s-a mai pomenit.

Şi i se dusese vestea zăltatului nostru,
Că are darul ăsta.
Când i s-a speriat mintea, nu i s-a speriat
De tot, ca la alţi nebuni.
Nu i s-a speriat bine, i s-a dat
Puţin mai într-o parte - şi *vede în urmă,* ca într-o

Oglindă veneţiană (de sunt vreo câteva în Craiova).
Şi veneau grupuri, grupuri şi-l întrebau ce voiau
Să afle - unde nu ştiau ei prea bine, ori fuseseră foile
Rupte în istoria noastră să le umple nebunul lacunele.
Un profesor de latină a vorbit cu Costică pe latineşte.
„Eu dediu oile, eu feciu ăsta op ei Leane,
Si văd tine. Deşider mult.”
„Nu se poate, ăsta a citit codicele vechi! -”
Se minuna profesorul.
- Dom’ profesor, daţi-l, domn’le, mai înco’,
Să înţelegem
Şi noi, ăştia mai neşcoliţi, ce zice.
- Păi, dacă eşti puţin mai atent, pricepi tot, că e
Pe-a strămoşilor noştri…
Şi voi cuvântaţi tot latineşte,
Dar nu vă daţi seama.
- I-auzi, că de acum o să cuvântăm în ruseşte,
Cântând, chicotea Trufă, care tocmai venise de la şcoală,
Unde un basarabean refugiat, Petcu,
Le predase primele
Lecţii din noua limbă universală,
Cea mai muzicală şi cea mai bogată din lume:
- *Cac, cacoi, pişite,*
Zicea copilul, sărind într-un picior, de i se

Bălăbănea traista cu caiete pe umăr –
Şi el râdea de se prăpădea.
- Ia mai taci odată cu mascările astea - se răstea Safta Linei.
- Copilul zice bine, asta-i învaţă acum la şcoală,
Intervenea trist Papagheorghe
Şi de-aia latineasca
Nebunului e cu atât mai binevenită. Ţinea contra-
- Şi cum o să ţinem noi contra,
Vorbind latineşte aici
În Bulzeşti, contra tovarăşilor, dacă nu ne ajută Anglo-americanii? De ce şi-au luat mâna dupe noi?
Se înfuria Frusina, şi aproape
Că-i dădeau lacrimile. Cum să ţinem piept?
- Văzând şi făcând.
Şi Papagheorghe cu ai lui s-au dus la ale lor
Şi ne-au lăsat pe noi să ţinem contra –
Văzând şi făcând.
Eram cu vitele pe Stava şi al lu' Nină, Ion, zice:
- Bă, Costică, bă coinace - lasă-i, bă, pe ăia
Că belim vaca la Craiova, poimâine, că n-o belim!
Spune-mi mai bine, că de-aia te luarăm cu noi,
Spune - „cac" - oile noastre se mai văd? Ha-ha-ha.

Şi oile şi începuseră să nu se mai vadă.

O DECORAŢIE - DOUĂ SUTE DE NASTURI

Avea şapte-opt ani prin ’47.
Juca-n nasturi c-un copil de seama lui.
Strânsese o sută cincizeci de nasturi.
Foarte diferiţi între ei - de scurteică, de
Caţaveici, de mintene, de nădragi, de izmene,
De cojoace, de vestoane,
Care de os, care de tinichea, care de sidef, -
nasturi de mărgele -
Cum găsise şi el prin lăzi, prin pod, pe sub pat -.
Dacă a văzut c-a pierdut toţi nasturii,
Avea Marin a lui Chirimenţu o şchioapă
De-o jumătate
De metru şi când întindea palma, aşa pe pământ,
să măsoare
Câştiga tot, cum să nu câştige?
Plus precizia la izbit cu nasturele în
Ulucă, ori în zid, de venea şi cădea lângă al tău.
„Ţi-l mâncai şi pe ăsta” zicea -
Şi dac-a văzut copilul că i-a pierdut pe toţi
A căutat alte obiecte.
A găsit o pereche de ochelari de soare
Aduşi de taică-su din război, din Germania.
Cu asta se şi alesese -
Cu eliberarea nemţilor de sub jugul lor

Şi cu perechea asta de ochelari.
„Dacă le-o folosi lor eliberarea, cum îmi folosesc mie
Ochelarii de soare la Bulzeşti, zicea, atunci a fost mai tare
Deranjul decât folosul.”

Şi Niţă a dat ochelarii pe o sută de nasturi,
Cu gândul c-o să-i câştige şi pe cei pierduţi.
Şi iar şchioapa adversarului s-a dovedit de neînvins.
Şi atunci a pus la bătaie medaliile din pod
Nu erau ale lui taică-su, erau ale lui bunicu-său,
Din războiul ălălalt.
O decoraţie, două sute de nasturi
Le-a pierdut pe amândouă: Virtutea militară şi...
Că aşa e când te încingi la joc - şi când e să ai ghinion!
Mergi orbeşte şi dai şi haina de pe tine.

Atunci s-a gândit să-l momească
Pe câştigător în curte
Şi să pună câinii pe el
Şi să-i ia nasturii şi ce mai pierduse.
- Nu, dacă vrei să jucăm cinstit, jucăm aici la poartă.
Gata - s-a spart joaca, ăla s-a dus acasă.

Vine taică-su.

A văzut că-i lipsesc nasturii de la haine.
De frică i-a spus.
S-a pus cu bătaia pe el.
Mamă-sa dă să-l scape, ia şi ea un brânci.
- Mă, îl omori.
Copilul era pe jos.
- Nu, că dacă înviază acum, se face om de treabă.

A doua zi s-a dus să ceară nasturii.
I-a spus că aşa şi pe dincolo -
Băiatul lui Chirimenţu i-a dat ce-a mai găsit
Şi s-a întors cu nasturii într-o strachină
Şi cu decoraţiile pe piept.
- Ai luat tu bătaie, dar măcar te-au decorat,
A zis mamă-sa. Vezi acum să ţii de ele.

ALIMERELE

- Hai de-a alimerele.
- Ale cui sunt perele?
- Ale păgubaşului.
- Da de vamă ce-mi dai?
- Un miel şi-un purcel
Şi pe Sandu de-un picior.

Sandu sau Ion sau Marin -
La toţi ne venea rândul să fim daţi „de vamă”.
Ne ţineam toţi de mână, ne învârteam în cerc
Şi cântam asta.
Şi câte unul se arunca şi intra în mijlocul
Cercului.
Şi odată ne-am oprit şi ne-am întrebat:
Ce înseamnă *alimerele*? Ce sunt alea?
Mere?
De ce nu se spune: Hai de-a merele?
N-or fi mere, ori fi alte... alimente.
- Hai de-a *alimentele...*
- Nu că nu se potriveşte...

Nici acum nu ştiu ce înseamnă „alimerele”
Dar nici jocul nu l-am mai jucat
De când am intrat la şcoală.
Şi-am învăţat multe alte jocuri mai grele

Care nu mi-au spus mai mult.

DE NĂLUCĂ

Gogoşica a venit cu furca de tors,
A pus copilul, pe Lisăndria, în pat
Şi ea a-nceput
Să bată pereţii.
- Fugi, nălucă,
Că te-ajung cu astă furcă.
Se ducea colò, se ducea colò...
Izbea în toate părţile
- Fugi nălucă de la... Cum o cheamă, Nicoliţă?
- Lisăndria.
- ...de la Lisăndria
Că te-ajung cu astă furcă
Şi las-o curată,
Luminată,
Cum Dumnezeu a lăsat-o.

Şi i-a trecut năluca. Plângea noaptea.
Zicea Gogoşica: De-aia plânge. Are nălucă.
După aia fetiţa a-nceput să doarmă bine noaptea.
Nu se mai speria.

PÂRPOR

Făcusem o bătătură la picior.
- Să-i faci pârpor, zice Gogoşica.
- Învaţă-mă dumneata.
Mama nu credea chiar tot ce ziceau babele,
Dar nici nu le gonea dacă veneau.
- Învaţă-mă dumneata.
A fiert apa - a pus apa pe spuză...
Şi acum pune, băiete, repede
Piciorul în aburii ăştia...
Ieşeau aburi groşi.
Ăsta a fost pârporul.
S-a desumflat piciorul.

ŞCOALĂ

Când era bunicul elev
- Pe la 1885 -
De era învăţătorul lor unul Buzescu
Se pomenesc într-o zi
C-un elev necunoscut în clasă.
- Tu cine eşti, mă?
- Păi, sunt...
- Şi ce cauţi aici?
- Păi, venii în locul lu' nenea
Frate-meu, că-l trimise tata
La buturugi.
- Fugi acasă, nepricopsitule,
Să vină frate-tu...
Că aici nu e pe ţinut locul.

Scosul buturugilor era cea mai a dracu muncă!
Îţi frângeai oasele, dând cu securea, să tai rădăcinile,
La urmă, cu târnăcopul, să sapi pe lângă ele,
Cu sapa, cu lopata, să dai pământul la o parte -
Te speteai. Şi părinţii îi puneau de mici
La scos de buturugi - să se-nveţe cu greul.

Pe unii copii.
Veneau frânţi din pădure,

Dar mândri - era un fel de iniţiere
Parcă veneau de pe front -
Amărâţi, cu obielele târâş - da’ viteji.
Plecau *copii* şi veneau *nenea.*
Şi nen-su ăstuia, *cutare al lui cutare*
De era coleg cu bunicul meu Gheorghe Ionescu,
Era un băiat harnic... cuminte...

FLOAREA FLOAREI

Nici nu ştia, proasta, c-a rămas grea
Că de unde? Aşa din rouă?
Că eu aşa şi pe dincolo,
Sunt fată mare.
Şi i-a spus unul la fântână,
Un trecător, înalt şi slab,
Cu ochii mari, cu cearcăne. Se oprise să bea apă.
Nu-l văzuse înainte, nu l-a mai zărit de-atunci.
- Dumneata să ai grijă, să nu ridici greutăţi -
Te văd cu vadra în cap - să ai grijă,
C-o să naşti un prunc.

- Iu! Uliuu! şi-a scăpat vadra din cap -
Să ai grijă, s-a spart,
Semn rău!
Şi n-a mai auzit ce-a zis străinul,
Ce fel de copil o să nască ea,
Ori un sfânt, ori un schilod, un nărod...
Că s-a tulburat foarte tare...
Dar i-au spus băieţandrii de erau cu vitele la Jgheab, la adăpat,
„O să naşti un copil, care...”

Şi nici ei n-au desluşit bine, -
- Care... ce?

Începuse să ragă Prian,
Care după ce băuse apă, trăgea la iesle...
Ce să înţelegi când îţi rage boul la ureche?
Asta a fost.
Şi ea, pun’te pe plâns!
Şi dă-i şi jeleşte-te.
Că nu se atinsese băiat de ea,
Că ea, cum o făcuse mă-sa,
Ca o floare... Şi dă-i şi plângi!
Şi la urmă n-a mai răbdat
Şi s-a dus la o babă să se „verifice”.
(O chema: cutare a lu’ cutare...)
Şi aia o ascultă, zice: „Stai o ţâră.
Ia pişă-te tu aici în oala asta.”
Şi-a alergat şi i-a prins o broască,
De-aia râioasă,
Şi i-a dat drumul acolo. Şi broasca a murit pe loc.
Oac-oac - da’ pe al doilea oac nu l-a mai terminat.
- Fato, eşti borţoasă, mânca-ţi-aş guriţa ta.
- O fi fost broasca bolnavă... sau borţoasă...
Şi-a murit din naştere...
Floarea glumea acum, că se ştia curată.
- Hai să mai prindem una... Prinde baba alta,
Şi aia, tot aşa... moare -
Şi-n zilele următoare, Floarea, pe furiş,
Nu se mai pişa decât pe broaşte.
Şi toate se-ntorceau cu burta-n sus.
S-a dus la altă babă. (Mândiţa lu’ Suveică lu’...)

- Învaţă-mă...
Şi aia s-a pus cu buruieni pe ea...

I-a dat de-a luat zeamă de leuştean, hrean...
(Asta omoară tot... dar la unii feţi nu se prinde,
Că al lu Suveică nu s-a născut cu hreanul în cap?!)
De i-a rămas părul aşa alb... *Căiţă,* ziceau unii,
„E însemnat, s-a născut cu căiţă”... De unde!
Era de la hreanul ăla de n-a avut efect
Decât la albire.
S-a născut o ţâcă bătrân aşa la cap.
Şi s-a mai dus la alta...
La urmă la alta...
Toate i-au dat leacuri ca să-l omoare.

Şi copilul continua să crească.
Şi începuse să se mişte,
Şi Floarea asta o ţinea una
Şi bună: Că n-are de unde,
Că nu s-a atins nimeni de ea,
Că ea-l leapădă.
Până când o femeie i-a spus:
Fă, tu nu vrei să-l naşti pe Domnul
Nostru Isus Cristos? Că şi el tot aşa...
Şi, dacă trebuie să se mai nască o dată?
Dacă eşti tocmai tu aia aleasă?
Şi Floarea s-a speriat şi-a născut pruncul.

N-ai auzit că s-a arătat o stea cu coadă

De-a măturat Bulzeştiul, l-a făcut lună,
Şi la urmă au venit unii de la răsărit,
S-au uitat prin grajduri şi-au luat toate...
Nu ştiu ce s-a-ntâmplat cu el,
S-a pierdut în lume.

ŢUNDRARUL

Ce avea Bâţu în taşcă?
Brichisală avea taşca aia de piele,
Pe care o purta tot timpul la gât.
Îi mai ziceau lui şi Bâţu, da-l chema Dumitru Colţatu
Al lu’ Hanţă. Eu eram mic,
Dar parcă mi-l aduc aminte o ţâră.
Trecea pe drum, la deal, la vale,
Cu taşca aia de gât.
Oamenii ca el mergeau cu mâinile în buzunare
Şi fără nici o traistă. El avea o traistă de piele
De porc, unsuroasă.

- Ce ai, mă, acolo? îl întreba maica. Ce avuţii?
- Ei, am! Cremenea, amnarul, am luleaua,
Am ţundrarul...

Săracul, asta era averea lui.
Şi-o plimba prin tot satul.
Şi râdea la ele. Cu ţundrarul îşi desfunda luleaua.
Sau îndesa tutun în ea
Punea acolo, în teaşca aia, cuie, lănţişoare.

A murit într-o şură, într-un grajd.
Ţundrarul nu i l-a luat nimenea

Că ăilalţi fumători îndesau luleaua
Cu răzbici –
Tot ţundrar, dar îi ziceau ei *răzbici.*

METODA CEAUNULUI

Se îmbolnăvea câte un copil.
Era răcit.
Cinci fete, nu era greu să fie cineva răcit
Într-o zi.
Se văita, se văita.
Mama avea treabă.
Şi dacă nu murea până seara
Când făcea mămăliga,
Atunci scăpa.

Avea metoda ei.
După ce răsturna mămăliga pe masă,
Mare, galbenă, zicea:
- Hai, care eşti bolnav?
Fuga, ce mai aşteptaţi? Te legaşi cu şervetul?
Şi fetiţa venea legată la cap şi i se punea
Ceaunul în cap, i se îndesa pe urechi,
Ca o căciulă
Aşa îl ţinea mamă-sa cu nişte cârpe de margine
Şi şervetul de pe cap apăra copilul.

ETANŞ

La colectivizare nu voise să dea boul.
Nu ştiu ce era, taur sau întors.
Şi-au auzit că vin de la vale cu colectivizarea.
Că vine comisia.
Şi el s-a pus să scoată butoaiele din beci...
Putina, brădoaicele, totul... le-a scos.
„Bă, ce-o fi făcând ăsta?”
Şi la urmă a luat boul de funie şi l-a momit să intre pe gârlici -
„Uşurel, uşurel, băiatul tatii”.
Boul s-a luat după porumb şi s-a văzut în beci.

Şi ăla a zidit uşa.
Şi-i dădea mâncare pe oblon.
Şi doi ani a stat bietul bou pitit (asta era după plenara
Din 3-5 martie),
Crezând că se schimbă ceva, că vin americanii.
Draci, l-a pârât cineva, nu ştiu care
Şi-au venit tot ai noştri...
„Bă şi ăla din bou l-au găsit taur.
Atât de dor i-a fost
De libertate... De, şi stătut şi bine hrănit.”
Când s-a văzut el la lumină
A ieşit ca un zimbru, cu nişte

Fudulii ca cumpăna fântânii.
Şi aşa făcea cu coarnele prin aer.

Chelcea, parcă, l-a luat
Ţipau omul şi femeia ca după mort.
Şi Chelcea, care îl ducea de funie,
Odată s-a văzut luat în coarne
Şi aşa pe sus taurul l-a dus la colectivă.
A intrat cu el falnic pe poarta colectivei.

E, să fi văzut bucurie pe vaci!

VETERANUL

În ultima zi de război,
Se juca pe drum cu alţi copii,
Şi-a găsit o grenadă îngropată.
A umblat la ea,
A explodat şi i-a retezat o mână.

Mai târziu se ţinea mare,
Că e veteran de război
Dar grenada era din războiul ălălalt
Şi lumea îl întreba:
- Tu din care război eşti veteran, mă?
Din ăsta, de s-a terminat cu lupta pentru pace
Sau din ălălalt, de s-a terminat cu România Mare?
- Eu sunt din ăla, de s-a terminat cu armistiţiu.
Sunt veteran dintr-un război ca lumea,
Nu din ăsta la care nici
Nu m-au luat, pe bază de mână lipsă.
Acum s-a terminat alt război
Şi tot învinşi am ieşit,
Voi sunteţi toţi veterani proşti.

BURTICIOAICA

Burticioaica duminica lua cerga
De pe gard şi-o aşternea în mijlocul curţii
Şi şedeau toţi pe cergă lângă ea.
Avea trei fete şi trei băieţi.
Şi veneau toţi de pe la casele lor,
Şi veneau la ea aici la „raport”.
Şi-i lua la rând:
- Da tu, mă? Ce-ai făcut?
Îi chema Ilie, Marin şi Sandu.
Şi Riţa şi Floarea şi Ioana.
- Da tu ce-ai făcut?
Şi spuneau şi ea-i învăţa,
E bine sau nu e bine.
Purta peşchir - basmaua i se părea o ruşine -
Era o femeie foarte înţeleaptă. Ăl de-l am
Fir-al breazu să fie toată ziua
Doarme şi bea tutun.
Sus fumatul, jos scuipatul
Şi în gură căcatul.
Şi se certa cu el. Ea
Era de neam bun, soră cu popa Marin
Ăl bătrân, tatăl preotesei lu popa Niţă.

Şi la urmă plecau şi ea striga după ei:
- Auzi tu, mă? Să nu mai faci aşa.

E, zicea ea, n-au avut şi ei tată.
Doar pe mine mă au. Primul ei bărbat murise.
Şi se mutase cu ăsta, Tufăriş Ţoţu.
Ea îşi făcuse casa pe moşia bărbatului,
A lui Tufăriş,
Care n-avea decât petecul ăsta.
Tufăriş (Ţoţu) trăia,
Dar se ducea la Brăila vara.
Nu făcea nimic. Avea un cufăraş mititel
Şi cu ce venea şi el de la Brăila,
Îl ţinea închis
Ce-o fi avut acolo? vreun ţundrar şi tutun.
Şi-o drăcuia pe ea
„Cu mumă-ta preoteasă şi cu tac-tu popă”.
- Ascultaţi voi la mine, că pe mine m-a-nşelat ăsta
Am venit la sărăcia lui aici şi uite ce-am ajuns!
Plâng întruna. Şi el: „Fire-a dracului cu copiii tăi”
Şi-a mai făcut şi cu el
Pe Ioana, măritată prin Goruneşti şi pe Ion -
Însurat pe la deal pi-colo.

Şi tot pe locul ăla, din deal de Tufăriş
Era o căsuţă unde trăia
Ioana, sora lui Tufăriş.
Şi asta care cânta frumos,
A făcut un copil frumos, pe Sandu.
Şi din cauza asta, c-a făcut copilul

Ăla, nu s-a mai măritat. N-a luat-o
Nimeni, dar era frumoasă şi deşteaptă.
Băiatul ăsta, Sandu, era de-o seamă
Cu Marin Mugurel, parcă mai mic
C-un an. Deştept, s-a-nsurat şi
El prin Boghea, avea copii,
Mai venea şi el prin sat, dar
N-avea la ce.
Curtea era cu iarbă, cu nalbă
Avea coacăze în grădiniţă
Şi-un copil venea şi fura
Coacăze.

VÂNĂTOAREA

Îi dăduseră şi lui pistol
Şi toată ziua „se antrena” să ochească.
Da drumul unui dovleac de pe coastă şi trăgea în el.
Găsise un dovleac mare şi cu coaja groasă
De nu intra nici un glonţ în el. Dovleac porcesc!
Ori nu nimerea el deloc.
Coasta era cam repede,
Venea dovleacul cu viteză la vale.
Poc! Poc! Se auzea pe coastă. (Îşi şi comanda.)

- Mă, ce deavu bubuie? Cine pe cine împuşcă?
- Păi, nefericitul ăsta al lui...
Se tot căzneşte să execute un dovleac...
- Mă, ăsta se joacă cu focul! a zis Chelcea.
Luaţi-i arma din mână, înnimereşte vreun copil,
Vreo vită...

Venise iufa aia cu legionarii...
Şi cine l-o fi învăţat, cum l-or fi momit?
Se dăduse de partea lor
A mers la câteva întruniri, a învăţat nişte cântece...
Şi i-au dat pistol.
Şi până să înveţe el să ochească...

S-a terminat cu legionarii...
l-a supus Antonescu într-o noapte.
Chirţu nu făcuse nimic, că n-avea vârsta,
Dar l-au găsit pe-o listă.
Şi ce-a mai tras el
Pentru dovleacul ăla, pe urmă!
După război a stat cu frica-n sân cât a stat
Şi-n timpul ăsta, noaptea tot săpa, săpa în bălegar
În curte - şi-a făcut o groapă mare
Şi-a îngropat cărţile.
Şi când s-a întors după vreo cinci ani
Slab ca osâiacul
Dezgropă - ce să mai găsească? Tot bălegar.
Putreziseră şi cărţile legionare,
Intraseră în fermentaţie,
Cum intraseră toate după război -
Şi cum o să intre şi cărţile astea comuniste
Când le-o fi lor...
„Sfântă tinereţe legionară” şi „cărţile” şefului de cuib!

Unii îmbrăcau cămaşa verde fără să fie înscrişi,
Aşa de fudulie,
Şi pe toţi i-au dibuit şi toţi au plătit
Cum se plăteşte totul pe lumea asta.
Şi cine i-a pârât?
Tot unul de-al lor, legionar,

Dar care nu îmbrăcase cămaşa verde,
Fiindcă era prea gras
Şi nu-l încăpea. Mergea încins cu ea,
Sau cu ea după gât.
- „Ni ti teme - c-o să-i pedepsim pe toţi”,

Striga tot el prin sat.
Se făcuse *organ provizoriu*
Şi pe cine avea el necaz zicea c-a fost legionar,
Îl pâra şi într-o lună-două dispărea din comună.

Bă, să te fereşti de nărod - zicea... cutare,
Că un nărod face cât trei proşti.
Dar ăsta era şi prost rău.
Să te ferească Dumnezeu,
Când o face râma ochi,
Că-i mai rea decât şarpele.

TORICA

Nu zicea şi el dracu sau naiba,
Că lumea ailaltă, zicea
Al de mutu-i săcurea.
- Fugi de ci, mă urâtule,
Că mă spariu şi mai dau în
Altele - îi zicea Torica.
Îi era ei aminte să se mărite,
Dar nu cu ăl tu-i săcurea.
Dracu gol, aşa i se părea ei.
Da ea, ce frumuseaţă!
Era pielea pe ea ca arcerul, aşa bine-ntinsă
Şi ţâţele-nfoiate şi moţate
Stăteau la gura bluzei ca nişte areţi,
Ca şoavele,
Gata să se repeadă la om să-i scoată ochii,
Ferească Dumnezeu şi Maica Precistă.

Şi lui Coporâe i se scurgeau ochii după ea.
Îl lua cu leşin,
Că el avea ochi buni,
Vedea bine şi ştia să deosebească
Bine ce-i place, ce-i e lui drag, de ce nu-i e,
De ce e lui silă pe lumea asta,
Că părinţii voiau să i-o dea pe Tilina lu' Piedin,
Care nu era urâtă, dar nici ea nu voia să-l ia.

Îşi tot făcea drum pe-acasă pe la Torica.
Se ducea şi-ncremenea acolo, uitându-se la ea.
Biata fată nu-i dăduse deloc în bună, nu-l pristimise
Cum credea Tilina, ba chiar îl certa.
Ei, se şi răbolea la el:
- Ce stai, mă, aci ca muscalul?
Vii şi stai ca muscalul.
Măcar pune mâna pe ceva, fă şi tu o treabă.
- Nu, că eu mor! Dacă nu te măriţi cu mine, mor!
- Dă-te' dnă!
El îşi punea repede mâinile la ochi,
Că era superstiţios:
- Nu mai pronunţa numele ,,lu' mutu-i săcurea!"
Că ne ia pe amândoi.
- E, de-aia nu te iau eu... şi ăla, cum îi zici tu,
O să te ia singur.
Nu s-au luat.
A pierdut o vară pe lângă ea degeaba.

A REGULA PRIN CURTE

Se duceau să reguleze prin curte,
La vite. Să le dea fân, paie.
Oilor - coceni, frunze.
Să dea la câine -
Sau să-i dea un picior în flămând
Dacă n-aveau timp de el,
Că, ei, câinele
Mai răbda...
Troaca la porc să fie plină,
Că ridicau curtea în sus - porcii
Găinile cârâiau, curcanii bolboroseau,
Raţele mac, mac, măcăiau cărând,
Ba-n târtiţă
Ba-n guşă. Doamne! Era un iad!

Da ce bine era!
Ce bine se simţea omul!
Bărbatul pe-o parte regula la vite
Şi femeia, pe alta,
Regula la păsări.

Şi odată se potoleau toate,
Şi ei se întâlneau osteniţi în casă,
Da cu inima împăcată.

„Sărut mâna, omule!” îi zicea muierea,
Şi *omul* ori îi răspundea, ori nu-i răspundea.
Şi îi da un ghiont: „Du-te, fă, şi tu şi pune de turtă
Repede, n-auzi? Că acuşi vine prânzul
Şi iar trebuie să regulăm prin curte.”

Asta era treaba lor principală, iarna.

CHIFTEAUA

Nicu lu’ Rinu pusese deoparte o
Chiftea să se otrăvească -
Atunci,
O ascunsese pe sub şopru -
Nu ştia nimeni de ea.
Şi când îi venea lui să moară,
Ori uita unde-a pus-o, ori
Nu se putea mişca...
Acum încerca să se târască la
Şopru şi să ia chifteaua.

CUTREMUR

Biserica sta ca un boxeur
Cu arcada spartă.
Tot Dumnezeu a trimis şi cutremurul
Să ia partea balaurului
De sub suliţa lui Sfântul Gheorghe.

Acum ei au fost mai tari –
Cutremurul şi balaurul.

Din arcada spartă
Curge sânge.

Calul Alb al Sfântului Gheorghe
S-a înroşit.

LĂDIŢA CU CUIE

Îi decedase un copil la spital
Şi-l aducea-ntr-o lădiţă de cuie
Pe furiş.
Nevastă-sa, care era cu el,
Nu ştia ce transportă, ce cară el.

- Oo, hăist! Fire-al naibii cu râtul rău!
Hai, Ionele, hai băiatule!
Ionel, un bou mare, costeliv,
Merge încet.
Nu ştii, aşa e el, domol.
Ori, să fie vârsta?
Are 17 ani.

Ionel şi Prian sunt luaţi
De la Gospodăria Colectivă,
Când s-a desfiinţat,
I-am văzut la fântână.
Ionel nu vrea să bea din jgheab.
A băut şapte căldări de apă
Şi după ce golea căldarea,
În timp ce nea Costică o umplea din nou
Îi surprindeam privirea foarte neliniştită:
- Dacă nu-i mai dă?

Privirea boului şi răbdarea lui!
Să fii de şaptesprezece ani bou
La gospodăria colectivă, te bat toţi.
- Sunt blânzi, zice nea Costică.
Uite, trec pe sub ei.
Trece şi nu i se întâmplă nimic
Au coarne ţapăne.

- Hai mă, repede cu „aparatul”!
Strigă Costică.
„Aparatul” e găleata cu mortar -
- Uite-o, gata!
- Hai mai repede, ce mă ţii cu marfa-n soare?
Salahorii, care cărau balast
(Salahorii la balastru), cum zic ei.
Mai glumesc, se veselesc
Lucrează la o casă.

- Şi ce-ai făcut, mă, cu lădiţa de cuie,
Întrebă Ilie.
Nu ne spui până la cap?
- Mă frate, îmi murise copilul la spital.
Şi ăia că să-l ardă la morgă.
Iau autorizaţie ca să-l duc acasă,
Dar cum?
L-am pus într-o lădiţă de cuie.
Lădiţa într-un plastic şi plasticul într-un sac
Ies de la spital, o-ntâlnesc pe nevastă-mea
- Ce ai acolo?

- Uite, nişte cuie.
Mergem la rată,
Ajungem în sat şi când coborâm îi dau sacul
- Mai du-l şi tu că-i trup din trupul nostru...
- Ce-i acolo?
- Păi e copilul...
A murit la spital şi l-am adus acasă
Să-l îngropăm creştineşte.
Dar dacă mă prinde cineva, mă închide...
Că ziceau c-am omorât copilul.
Credeau că sunt un criminal
Care-şi ascunde victima
Că şi eu mă feream ca ăla care încearcă
Să ascundă victima.
Bine că m-am văzut ajuns la rată,
Sigur că-mi pare rău de copil,
De-aia nu l-am lăsat să-l ardă.

NA, OAIE!

- Iete, mă, ce-am ajuns.
Din negustor la Ploieşti
Să pasc oile la vale!
- Na, oaie, na, că pun şarpele pe tine!
Avea o biciuşca de piele
Îi zicea şarpe
Na, oaie, na, iete şarpele!
Ori îl vrei pe Averescu?
Averescu era bâta.

M-am însurat la 45 de ani
Şi-am luat-o pe Sultana.
Sultana ori merge cu două rânduri
La săpat,
Ori nu trage deloc.

S-a certat odată cu ea
Şi femeia, de, i-o fi dat o palmă.
- Ridici tu mâna la mine, fă?
Îndrăzneşti asta?
Muiere, na căciula mea,
Şi puneţi-o în cap.
Şi dă-mi mie basmaua
Şi preiei comanda casei.
Creşti copii, ai grijă de toate.

Te priveşte!

Un an de zile a umblat cu basmaua pe cap –
Că se făcuse aia de ruşine -
- Să vadă şi ea cum se ţine o casă!
Că bărbatul o ţine, că de-aia are căciulă
- Da-ncailea ea poartă căciulă, măi, nene?
- Are o târnă de floci în cap,
Cum să steie căciula?

NEVASTA

Am o nevastă bună,
Cuminte, zice Mitruţ (zicea acum o sută de ani)
Când mă vede, face trei lucruri deodată:
Mă pupă, mă scuipă, şi mă drăcuie.
- Fir-al dracului, iar venişi beat?

Nu, nu mă ceartă.

CUŢITUL

Ea i-a pus cuţitul...
L-a înfipt şi nu l-a mai scos
I-a vrut moartea
Cuţitul pus în inima căruţei.
Şi omul a plecat dimineaţa cu căruţa la Bălceşti.
Şi Moşoaica-i-nfipsese cuţitul în inima căruţei -
Şi pe la mijlocul drumului,
Pe la Aninoasa,
I s-a făcut rău.
Rău şi rău...
A oprit caii.
Se zvârcoleşte el - şi dă de cuţit,
Îl vede, strălucea aşa ca un ochi de şarpe...
Mai are putere să-l scoată.
Şi-l aruncă...
Ptiu! Fire-a deavu!
Ştiu că tu eşti Moşoaica
L-a aruncat şi i-a trecut.

Şi-a văzut de drum.
Şi când s-a întors,
Moşoaica era cu ochii pe drum

Şi s-a mirat că-l vede.
Era prima dată când cuţitul pus de ea

Nu lucra bine.
- Ce mai e pe la Bălceşti, vere?
Aduseră oale frumoase ăia de la Oboga?
- Aduseră, aduseră, uite ce oală frumoasă
Şi jap cu ea în capul vrăjitoarei.
Hacapaua lui mânciu, păi cu mine te pui tu?
De care nu s-a lipit nici glonţu pe front?

ŞOARECII DE STICLĂ

Cei mai periculoşi sunt şoarecii de sticlă.
A, nici nu ştiţi cât sunt de periculoşi
Şi cât de mult te costă
Toma economisise şi el vreo douăzeci şi cinci de mii de lei
Vânduse porcul, că nu mai putea să mănânce gras,
Că ieşiseră pe el nişte pete şi-l apucase un scărpinat
De-i venea să-şi rupă carnea de pe picioare.
Şi moaşa a zis că e ori de la untură, ori de la vin
Şi vânduse şi vinul, care dă tensiune şi
Răimea aia de la tensiune iese prin piele şi
De-aia-i vine să se scarpine.

Şi-i pusese într-o sticlă de lapte
Făcuţi sul, aşa,
Şi sticla de lapte, că are gură mai mare
Ca să-i poată scoate.
E, şi când să-i scoată, peste vreo două luni
Ca să-şi ia porc, că-i trecuse scărpinatul
Şi să-şi cumpere şi o damigeană de vin
Cu floare - tot vinul lui,
Dar tot mai scump acuma,
Şi cu floare

l-a scos roşi-ferfeniţă.
Ca o hartă veche,
Care se sfărâmă.
Rumeguş, pleavă.
Îi mâncaseră şoarecii
Care intraseră în sticlă după lapte...
Şi când colo, bani.
Banii lui Toma.
Nu şi-a mai cumpărat porc
Şi iar a început mâncărimea aia
Acum de necaz.
Şoarecii de sticlă dau o mâncărime grozavă
Şi nici un doctor de la Craiova
Nu i-a dat de leac.

GHIARE DE VULTUR

Cu braţul sfâşiat de ghiara unui vultur mort
I-a zis unul:
Mă vulturul ăsta şi mort zgârâie.
- Fugi, că nu te cred.
- Pune mâna aşa
Şi ăla îndoaie picioarele vulturului
Şi ghiarele s-au făcut cange
Şi i-au intrat în piele
Că vulturul când îşi îndoaie picioarele
Ghiarele i se strâng
Şi dacă au în ce se înfige, se înfig.
Erau cu oile pe matca Dobreţului
Şi-au găsit un vultur mort
Mureau mulţi atunci, că mâncau hoituri cu stricnină
Pusă să omoare lupii.
Trebuiau stârpiţi lupii
Şi prin toate pădurile
Numai momeli de-astea cu mortăciuni, otrăvite.
Vulturii şi corbii au dispărut înaintea lupilor
Şi ăsta mort (o fi fost poate în agonie)
Se răzbunase şi el pe cine putea,
Pe nişte copii cu oile.

VIŢELUL

În timpul războiului, veniseră nemţii
Cu rechiziţionatul animalelor.
De la unii luau boi, de la alţii cai,
Ce găseau, îi plăteau ei cum îi plăteau, de!

Lui Nătărău i-au luat viţelul.
Şi cine-o fi fost cu ei, din comună,
Ce-a fi spus?
Ce le-o fi spus
„Cum să-i luăm omului ăstuia, cu atâţia copii?
(Unsprezece sau doisprezece),
Că s-au pomenit, după o zi, cu viţelul la poartă.
Îl făcuseră cumva scăpat.
Viţelul s-a întors acasă.

Îl ţineam cam ascuns, nu-l scoteam pe câmp,
În curte viţelul mai zbiera.
Îi puneam mâna pe bot
„Bă, boule! Vrei să te audă?
Tu nu ştii că e război? Vită! Stai cuminte aici!”

Şi linia frontului se dusese departe, în Răsărit
Ocupaseră până aproape de Iaşi -
Şi noi tot ţineam viţelul ascuns.
Şi aşa, du-te vreme, vino vreme -

Se întâmplă războiul ăstălalt.
Vin ruşii în comună.
- Unde-i Berlinul? Au întrebat mai întâi
Ca să nu credem noi că au venit cumva pentru vite.
Unii au arătat spre Vâlceaua Bonii
Alţii pe Vâlceaua Popii
Care pe Bisa,
Care pe la Ţiclonul.
Şi-a doua întrebare a lor
Când au ajuns la Nătărău
- Unde e boul? (Ne pârâse cineva)
- Vreţi să spuneţi viţelul.
- Viţelul.
- Boul, poate scăpat din războiul celălalt
Se făcuse o mândreţe de bou
Da cam bătrân!
Îl ţineam cum ai grijă de veterani.
Să ştii că şi de data asta
Or să-l facă scăpat
Că familia asta are copii mulţi
Şi cum să ia ei boul lui Nătărău?
„Să vedeţi că o să vină”.

Ca să-ţi mai aduci aminte
Istoria Patriei,
Păi, mânzatul ăla de-atunci, mânzatul
A murit, că multe se mai pot întâmpla
Între două războaie...

(Şi ţaţa Maria, ca să schimbe vorba):
- Nu plouă neam, tovarăşă comandir -
(Era o femeie care era şefă), nu plouă neam.
Pe la dumneavoastră cum merge câmpul?
(Tălmaciul n-a vrut să traducă.) „Taci, fă!”
S-a lăsat o tăcere,
Şi musafirii au luat seama prin curte
Şi dădeau să plece.
Da’ boul, care sta culcat în spatele şoprului:
- Muu - Muu! (îi era sete).
Luaţi-l, a zis femeia comandant,
Să ne completăm efectivul.
(Aşa a tradus tălmaciul.
Nu l-ar lua, dar e pentru completare
De efectiv.)

L-au aşteptat câţiva ani. Ce să mai vină?
Pradă de război!
L-or fi pus să tragă?
Sau l-au tăiat?
Iar Nătărău ăl bătrân,
Când întâlnea pe cineva
Îl oprea şi-l ruga să-i răspundă la
Întrebarea care îl frământă pe el:
- De ce nemţii îl făcuseră scăpat
Şi de ce ruşii nu?
Ghici ghicitoarea mea -
Zicea lumea
Lasă-ne să ne mai gândim.

ADDENDA

FLEŢU ŞI FLEAŞCĂ (Feţe supte)

Moda asta cu bărbieritul, în Bulzeşti,
A venit cam târziu...
Oamenilor le plăcea aşa: cu barbă, cu mustăţi
Şi chica şi-o legau cu aţă, la spate
Să nu le cadă părul, că ziceau:
„Dacă nu ni-l legăm la spate
Ne cade părul pe frunte şi chelim!”
Ei! După primul război, „după întregire”,
Au început să se bărbierească - tot mai
Mulţi, în Frăţila.
În Frăţila, tot în Bulzeşti, dar mai la deal.
Se-ntorsese unul cu un brici bun
De pe front, Fleţu,
Şi hai să-i radă pe toţi...
Îşi punea un scăunel la poartă,
Sub un frasin gros,
Un ceaun cu apă călduţă,
Un codru mare de săpun şi:
„Poftiţi, fraţilor, să vă fac frumoşi!”
E! Bieţii oameni erau munciţi,
Amărâţi şi cu obrajii supţi...
Asta-l enerva mult pe Fâsăială -
Unii îi ziceau Fleţu.
Nu putea să-i radă la fel de bine
Ca pe ăi rotofei.

Câtva timp nici nu mai bărbierea
Scofâlciţi -
- Ia să te văd - zicea el, nu eşti bun,
Nu-mi placi, ce sunt gropile astea?
Trebuie să mănânci mai mult, mi-e degrabă,
Altul, la rând...!
D’eştia care v-aţi răsculat în
1907... să nu mai veniţi!...
Fleţu, ăsta de-acum, stătea răzimat de frasin
Aşteptând, când şi când, clienţii. Fuma...
Odată, apare tot ăla dinainte, dar
Cu obrajii bucălaţi.
- Ce făcuşi, mă? Uite, ţin o
Prună în gură...
Bine! ia să vedem...
Să nu înghiţi pruna, că te tai!
Frizerul îşi perfecţionase metoda:
Îi băga clientului deştiul în gură,
Aşa..., întors: să-i ţină obrazul -
Altfel arăta obrazul, întins,
Frumos...!
Păi, să tot tragi cu briciul.
„Eu nu mă dau nici pe frizerii
Din Craiova”, zicea el.
Am metoda mea...
Fleaşcă, ăl de-acum
Sta pe scaun săpunit şi cu două deşte-n gură,
Ale bărbierului, că-i spusese ăsta:
- Bă, la halul tău de scofâlceală,

Ar trebui să bag toată mâna –
Ce-ţi dă Fănica să mănânci?
- „Poame” - vru să răspundă Fleaşcă,
Dar, simţind briciul, se opri.
Gemu! Mai mult mugi de vreo două ori
Încercă să se gândească la dandanaua
Cu... o ştiţi voi!
Nu putu neam!, mai mugi de vreo
Două ori din gât.
Ăla îndepărtă uşor mâna şi
Fleaşcă gângăvi:
- Măcar scoate-ţi inelul că io am
Un dinte de tinichea -
Ştii, mi-a zis doctorul, că n-am
Voie cu două metale în gură –
Coclesc!...
- Hă! Hă! face bărbierul:
Eşti coclit de mult...
Iote-o şi pe Fănica ta, grăsana,
Murdară de var - „Mă, mă, lasă-mă
Să vor-besc cu-cu bărba-tu-miu,
A-a, am să-i spu-ui
O vor-bă...”
- Tu poţi să-i spui, dar el n-are voie
Să-ţi răspundă, înţelegi?
Uşor, să nu răstorni săpuniera!
- Bă-bă!, aţi-ppii-i o ţâră
Şi-avui-i ii un vv-vis...
Ve-venea, ve-venea o apă mare...!

Săraca, era gângavă, dar i se
Părea că vorbeşte bine.
- Altă dată sunt şi şi... mai îngg-nggă-vit-ăă
Zicea ea, dar, dar vor-vor-besc, fru-fru-mos!
Ăla-i trăgea cu briciul.
Gângăvita vorbea şi Fleţu asculta...
„Cucu!” - începuse să cânte un cuc,
Pe coastă, într-un tei bătrân.
Cu-cu! Cu-cu!...
- Am trăit să mai auzim cucul
Şi anul ăsta! Murmură, în mirări,
Cel mai iscusit bărbier din Frăţila!
Cu-cu!...

STRÂNSURA

Lui George îi venise la şcoală
Hârtia.
Că Mama „nu vede cu ochi buni
Procesul de transformare socialistă
a agriculturii”.
Situaţia şcolară îi era periclitată
Şi-a venit acasă s-o lămurească...
„s-o dea pe brazda” fără pământ
a celor de la oraş.
(Era elev la liceu).

Mama nu trebuia decât să semneze
că acceptă
şi să se înscrie de bună voie în
întovărăşirea „Drumul nou” –
şi totul va fi cât se poate de bine!
Şi pentru George, şi pentru Mama, -
Şi pentru toţi ceilalţi care se aflau
prin şcoli.
- Deci, semnează cererea asta -
îi arătă George o foaie scrisă -
şi, gata! Scăpăm de griji, de
necazuri...
de cote, de toate!...

- Şi de pământ! murmură Mama,
pe gânduri...
- Nu, că pământul se va munci „în comun”.
- În comun, cu cine?
Cu golanii lui Toporan,
Cu Cercelaru?
Ăsta de-a luat săpun pentru
Împroprietărire...
Cu ăştia care şi-au beut moşiile?
Eu să muncesc „în comun” cu ăştia
Voi nici n-aţi mai fi doi pe loc -
Şi ei doar să împartă toamna
Bucatele?
Cu mine, nu! Să ştiţi!

Raţionamentul era cât se poate
De clar -
Dar cam simplist, după părerea
Lui George,
Care făcuse, la liceu, ore de
Materialism, de marxism...

- Mamă, uite ce e - zice el:
felul în care e muncit acum
pământul nu mai corespunde cu
„dezvoltarea societăţii”...
- Şi dacă nu corespunde, ce?!?
- Stai să vezi, nu te pripi,
Ca să vezi ce zice Marx în privinţa asta...

- Care Marx?
- Filosoful... El zice că „pe o anumită
Treaptă, dezvoltându-se oraşul,
împărţit pe individuali”, rămâne
în urmă şi devine „o frână...”

- Şi cine spune prostia asta?
- Marx, nu-ţi spusei!
- Şi Marx ăsta al cui e?
Tăcere.
George ştia că aici trebuia să-i
răspundă: „al lui Cutare, al lui Cutare”,
cum erau ei: Marin al Nicoliţei a lui Fănică
al lui Ion Bălan - Sorescu -
toţi de-aci, într-un nume,
aşa se ţineau oamenii,
uniţi, la noi -
şi se deosebeau unii de alţii.

- Ei! zice el... n-are importanţă
al cui e... şi-a negat părinţii
care erau „burghezi”.
- Păi vezi!...
- Păi ce să văd?
- Că se lepăda şi de tac’su
şi de mă-sa!...
- Da, dar a inventat o teorie
nouă!
- Da unde stă?

- În Germania...

- Hm!... păi sigur că-i convine!
Să dăm noi pământul, că
acolo, în Germania, nu e pământ,
nu sunt decât maşini!...
- El cât pământ are?
- N-are, n-a avut...
şi zice că e mai bine fără...
Ştie el cum e mai bine!
- Băga-ţi-o-ar în ochi
de teorie...

- Lasă, Mamă, săream şi eu –
Cine poate şti cum e
mai bine!
Nu vezi că nu e bine nici acum!
- N-o să fie bine nici atunci...
Ce mai, semnează. Hai la Sfat!
Mama dădea să se ridice.
Stătea pe prispă în casa Taţii Manda
care murise şi ne lăsase pământul
ei moştenire. (Era sora lui Ştefan Sorescu)
Bun pământ, îl păstra,
dar nu nimerise momentul cu
moştenirea...

Casa noastră arsese în ’48, cu pătul,
cu leauri, cu tot.

Nu ne rămăseseră decât vitele
şi pământul...
- Să le dau eu ăstora strânsura
Mea? - se întreba Mama, văduvă.
- Care strânsură, nu vezi că nu
mai avem nimic!
- Păi n-avem, că eu n-am
avut noroc!...

Mama începu să plângă...
- Şi la urmă, ce-o să zică
Tac'tu?
(Tata murise de mult, din 1939.)
Cât s-a luptat el pentru pământ,
cât s-a canonit, cum
să-l dau eu degeaba?
- Cum degeaba, Mamă?
- Păi, îmi plăteşte, dar „administrarea
Pământului se face la un loc"
- S-ar putea să fie mai bine,
Creşte „productivitatea", spunea George
cu gura moale - ce învăţa şi el
la liceu; şi vor dispărea şi
haturile!
- Ce sunt alea?
- Mejdinile!
- Şi pe unde or să mai pască boii?
- Păi, nu vor mai fi nici boi.
Păscutul - chinul copilăriei

mele, trebuind să le pasc dimineaţa,
înainte de a mă duce la şcoală.
Nici oi, nici vaci, nimic!

- Bă, zăltatule, ţie-ţi convine,
că nu ştii ce-nseamnă să
n-ai scai!
Se-nfuria: Dă-mi flanelul
să ţi-l spăl! Mai că-l dau
dracului de pământ,
că văd că vouă puţin vă pasă!
Ieşeam până la poartă.
Trecea Florea lui Ghiţă -
- Nea Floreo, dumneata l-ai dat?
Îl întreba Mama.
- Nu-l dau, ţaţă Nicoliţă, că n-are
Cine să-l ia,
Că ăştia care sunt acolo, la Sfat...
Nişte golani... ştiu ei cum se
munceşte pământul?

- Vedeţi, mă?! - se răzgândea Mama.
Vedeţi ce gândeşte lumea
a bună?
Gata, hai la strâns de fân!
Şi duceţi-vă înapoi la şcoală
şi spuneţi-le să vă dea afară,
dacă nu încăpeţi şi voi acolo...
că eu nu dau pământul meu -

şi-al vostru.
Spuneţi că rămâneţi în comuna
Bulzeşti, să munciţi partea voastră
Să nu încapă pe mâna necăpătuiţilor!
Şi să mai spuneţi asta şi lui Marx,
ăla...
- Marx a murit...
Să fie sănătos acolo - în groapă.

PROPRIETAR DE CUREA

Descindere bruscă la Băzgărăi
şi pe Vâlceaua Bonii!
George, în panică: pierdem
pământul! Ţi-a cules al lui
Bâţu porumbii!...
Porumbii, nemunciţi, piepernicţi,
O vecină a intrat şi a cules vreo şase rânduri de
porumb; vecina - a lui Petre Dobrescu,
Nicoliţa şi nu mai
ştiu cum, după soţ; are
apucături...
(Se zice că a facut-o mamă-sa, Lina,
Cu ţiganul potcovar,
singurul din comună. Stă
Acum la Craiova.
Şi l-a *delegat* pe-al
Lui Bâţu (Păun Budică)
să-i muncească el pământul.

* * *

Vechile mejdini - se ştia la noi -
oamenii şi le-au reconstituit!
George îmi arăta moşia mea:
22 de metri, adică unsprezece stânjeni.

Dă cu pasul, măsoară
la capul dinspre Pădurea
Sălişti - şi la cel dinspre Vâlceaua Bonii.
Porumbii mei, câţi au mai rămas,
stau trişti - pe loc. Trebuie
culeşi de urgenţă.

* * *

Intram în Vâlceaua Bonii,
unde am pădure.
- Primarul a spus că pădurea
asta se ia, că nu s-a formulat cerere de
restituire la timp. Se
ia şi se dă altuia.
- Cum să se ia, dacă e a noastră?
- Aşa, bine, dacă nu te interesează...
Nu trebuia să te duci
săptămâna trecută în Danemarca.
Trebuia să vii aici, să nu-ţi
culeagă al lui Bâţu
porumbii!
George mi-a spus fraza asta
de o sută de ori, azi.
Eu sunt cu gândurile
în altă parte...
- N-am mai fost pe-aici
de când eram elev.
Într-o vacanţă de iarnă,

am venit cu Nicolae
şi l-am ajutat să taie
un păr mare - falnic –
deasupra Vâlceii Bonii.
Şi-acum îmi pare rău de
părul acela, când îmi amintesc,
Coaja, tare ca fierul.
Securea nu tăia prea bine –
Parcă dădeai în beton.

* * *

În copilărie mergeam cu vitele
pe Dobreţ şi ne întorceam cu
ele pe-aici, pe Vâlcea.
- Era un buduroi pe-aici
- Trebuie să mai fie şi-acum!
Tata zicea că, dacă mai trăieşte,
Vrea să facă o fântână cu ghizuri
Sub bundileu.
Mergeam prin tufe, mărăcini –
şi, deodată, în matcă, într-un
loc mai dosnic, mă întâlnesc
cu Stejarul - un stejar
imens - scăpat ca
prin minune de furia tăietorilor şi hoţilor de lemne.
- Ce faci? De unde ai
Răsărit? Nu te ţin minte –

îl întreb în gând,
încercând să-l iau în braţe.
- Am răsărit de mult,
de patru sute de ani,
îmi răspunde. Erau
mulţi pe-aici. Am
rămas singur
- De ce nu-mi aduc aminte
de tine?
- M-ai pierdut din vedere.
Tatăl tău mă ştia bine -
şi bunicul tău, şi
străbunicul tău.
Am fost tot timpul aici.
Ei au stat la umbra
mea...
Problema mejdinilor eu
o ştiu bine, dar nu mă
întreabă nimeni.
- Rămâi sănătos, îi zic,
sunt grăbit.
- Grăbeşte-te încet, zice...

* * *

Urcam apoi coasta,
prin pădurea Dobreţului. Aici,
la capul pădurii, George iar
îmi arată semnele de hotar -

iar măsoară cu pasul
moşia în lat.
Are astăzi în el încrâncenarea
tuturor moşnenilor din
neamul nostru, care şi-au
apărat aprig moşia.
- Tata s-a luptat, zice, pentru
cureaua asta de pământ:
procese, apoi - bătaie...
cu Ciuculeştii!...
Ar fi trebuit să mai
avem doi stânjeni, dar
i-a câştigat popa - zice.
E profund dezamăgit şi
enervat că mă
arăt delăsător în apărarea
dreptului de moştenitor;
că nu stau mai mult la
Bulzeşti, să mă ocup
de moşie - şi eventual
să mă bat pentru ea.
Eu îi reproşez că e
prea exaltat azi - că
moşia nu ne-o
ia nimeni.
- Ba o s-o ia,
că văd că nu te interesează.
Pogonul de pădure din Vâlceaua
Bonii trebuie şi el câştigat.

Du-te deseară la
Primar- Fă ceva!
E moşia noastră!...

* * *

Coborâm apoi pe Ungureanca.
- Ungureanca era străbunica
noastră, zice. Ea a venit din
Ardeal - Şi s-a întâlnit cu
Murgu Sorescu - tot păstor din Ardeal.
S-au cununat acolo, pe Seci.
Îşi aveau casa lângă Vâlceaua
Fetii.
Pe-aici coborau - ea şi rudele ei -
cu oile, când se lăsau dinspre munte,
la iernatic.
Ştiu toate astea... le-am şi scris.
- Mai scrie-le o dată!...
Drumul [spre sat] e pe moşia noastră.
Toate drumurile sunt făcute
Pe moşia noastră;
Că am fost delăsători şi darnici.
Să treacă de la noi... Acum,
şi Canalul de la Şosea până la
Eleşteu l-au făcut
tot pe moşia noastră -
şi, în loc să avem unsprezece
stânjeni, avem cu patru mai puţin.

Pe hârtie - sunt tot atâţia, dar
ce să faci cu ei, dacă
au făcut canal...

* * *

Ajungem la Eleşteu,
Aici, dezastrul cel mare:
Vecina s-a întins
la deal şi a intrat
în moşia mea vreo şase
stânjeni. Tot aşa l-a pus
pe-al lui Bâţu (Păun Budică) de a
cules porumbii, puşi şi
munciţi de noi.
Iar îmi arată
mejdina. Iar măsoară
cu pasul.
- Locul acesta, îl
ştiu foarte bine,
e-al Babii
[mama lui Ştefan Sorescu].
Aici fusese ea născută
[pe vatra vechiului sat,
Lângă biserica din Sălişte].
Eu, copil, am arat [cu Tata] acest
loc de mai
multe ori.
În urma plugului tot ieşeau cioburi şi

cărămizi fărâmiţate.
- Ei! Sigur că mă simt legat de
acest loc - zic.
- Să dai în judecată pe
nesocotita aia!
- O s-o dau.
- Pun martor... tot
Satul.
- Bine. Poimâine o să vorbesc
cu Drăguleasa [primarul].
- N-o să vorbeşti, că mâine
pleci la Craiova, din Craiova,
la Bucureşti şi, din Bucureşti,
la Strasbourg. Sau unde ziceai că pleci?
- Şi la Strasbourg şi, după
aia, în Suedia...
- Vezi?! Eu zic
să nu te mai duci
nicăieri şi să stai să-ţi
vezi de pământ!
S-apuci să reintri în posesie, că
hoţii ăştia ne duc cu
vorba.
- Ce să stau, zic - să-ţi
spun ceva: ştii că mă dor picioarele!
Înainte, când veneam pe-aici
şi alergam peste
tot, ca azi, mă dureau picioarele,
că eram copil.

Acum mă dor, că sunt
bătrân...
N-am avut parte să
văd şi eu moşia
cât am fost tânăr
şi să mă ocup de ea,
cât de cât!...
Ah... şi ce frumoasă
zi de septembrie
cu lumina de miere
pe drumuri şi pe locuri!

Marţi, 12 septembrie 1995

ÎMPEŢIT - *(inedit*)*

Marinescu s-a dus să ia
Pe Bujnigă în *împeţit*
Să ia şi el pe Mândica.
- Nea Niţă, hai cu mine
În peţit!...
„Ah! Mă uit aşa la el, îl cântăresc...
Şi nărodul râdea.
- Merg, mă, merg, da' ce să-i spun
Eu c-ai făcut tu,
Ce să-i spun eu de tine?!
Beţiv eşti, nărod eşti
Şi umbli mereu cu gura căscată...
Nu merg. îmi fac păcate cu
biata fată, dacă te laud..."

* * *

Odată era pe la Vâlceaua Bonii
Şi avea o vacă - şi cam fugea
La porumbi. Şi el, dă-i după ea,
El, dă-i după ea.
Şi, dacă vede, scoate barda
De la brâu - că purta barda
La brâu - şi dă şi-i taie

* Transcris din manuscris de George Sorescu.

Piciorul vacii.
- Fir-al dracu, Mărinee, Marine!
Ce făcuşi tu? zice femeia, când văzu
Vaca cu piciorul tăiat,
Mai jos de genunchi –
Curgea sângele... Nărodule!...
- Şi dacă fugea, ce să-i fac,
Năroado, bolborosea el.
Era aşa... într-o parte...
Zice că numai ce zice el
E bine.

ÎN VARNIŢA CU VAR - *(inedit*)*

Îl cheamă pe Bujnigă muierea.
„Hai, mă, c-auzii că muri...”
Se duce lumea, aleargă,
Şi când se duse şi Bujnigă,
Deschide el uşa şi vede... ce să vezi,
mânz alb, ziceau...
c-au pus şi ei ceva pe jos, alb!
Să facă un fel de covor.
Şi când pune Bujnigă piciorul,
Cade în varniţa cu var.
Era o varniţă acolo. Făcuseră
o groapă ca să văruie.
Bărbatul ei era în pat,
Fără izmene. Căzuse aşa grămadă
În varniţa care bolborosea.
Aia, muierea lui, se jelea.
El, fără izmene, râsu’ lumii!...
A luat muierea o fustă, a tăiat-o,
a cusut-o pe mijloc şi i-a
făcut un fel de izmene.

* Transcris din manuscris de George Sorescu.

AFARĂ DIN BAŞCA - *(inedit*)*

Leancă nu mai vedea.
„Aşa e bătrâneţea. Te sacă Dumnezeu
din toate părţile. Aşa e omul
făcut, trebuie să se canonească!”
Gângăvea el.
Leneş şi sărac lipit!
Stătea într-o coşmelie de casă
Din dâmbul coastei.
În tinereţe, cu cinzaca de
Ţuică, şi cu morala
Pe cine prindea.
- Era afară din başca!
- Copilul trebuie să fie
Lângă părinţi, la bătrâneţe,
Să-i-nlocuie, să le dea
O mână de ajutor...

Aşa zicea cu năduf Leancă,
Ultimul filosof din Bulzeşti.

* Transcris din manuscris de George Sorescu.

DE LA PRIMĂRIE LA VALE (*inedit**)

- La Dinu sta mumă-sa, Miţa lu Călin. Avea şi ea o prăvălie, vindea […],
că era cu picioarele luate. Pe urmă acolo au venit fiu-său, Ilie Boiangiu.
Şi ăla a vândut lu frate-su Dinu. Şi Dinu a avut copiii ăştia.
- Di la deal de Dinu sta Pătru Olaru. A murit în războiul din ’17.
A rămas tot lu Lisandra cu trei fete.
Ioniţă Tâmplaru a avut patru copii: Mitrică, Ilie, Filoftica, Costanţa.
Di la vale, Ştefănescu: a avut cinci copii, Lache, Aneta, Aurora, Gheorghe (de e popă la Şimnic) şi Lică. În locul lui – Sfatul popular.
Di la vale de el, Gheorghe Ilina (a lui Patentă). Cu Ileana, au avut 6 copii: Călin, Gheorghiţă (gemeni, trăiesc amândoi, acu au 86 de ani), Ileana, Aurica, Gorie, Nicoliţa.
- Lache - băiatul lui Ştefanescu ăl mare a făcut casă acolo.
- Călin a lu Patentă a făcut casă din vale.
- Di la vale de Călin, Matei Bică. Mai avea o casă di la vale de el - i-a dat-o lui fiu-său Gheorghe.
Di la vale de Lache - şcoala. Apoi Nae Banţa -

* Transcris din manuscris de Marina Sorescu.

Grigore Toţu şi fiu-său Constantin Toţu. Erau două case în curte.
Di la vale de el, Mitru Ceapă - de la vale de el, ţarcuri, la vale, Gheorghe
Roşca. La urmă, Stan Modroi. La urmă, de la el, Matei al
Preotesei (Matei Burticel) - n-a avut copii şi a luat de suflet
un frate al babii noastre. Muma lu Moşu vitregă. Îl chema [...] Dumitru.
Ăla a luat pe Burticioaia, fata lui popa Stanciu, Aurica. A fost cârciumăreasă şi a avut cinci copii. A murit bărbatu-său şi a rămas numai cu ei. Şi pe urmă a luat
pe băiatu lui Tufăriş. Nu se-nţelegea. „Mumă, v-o muri bărbaţii - să nu luaţi alţii, că vine un hăla - scuip pe el.
Te drăcuie cu toate neamurile. Aşa-mi zice: Fire-a dracului
Cu tac’tu popă şi cu mumă-ta preotească.”

Bulzeşti, 17 august 1980

AU DAT DRUMUL LA PATUL - *(inedit*)*

Se dădea drumul la pătul
ca să umple pătulele de-al
doilea de recolta nouă.
Se scotea un mârtac de
didijos, la urmă, altul.
Unul se suia în pătul ca
să le dea brânci la gaura
aia. Şi jos se
puneau cergi întinse
Şi vreo trei-patru
femei îi scrigiau cu
un piroi - În două
trei locuri şi la urmă
alta îl curá cu mâna, că
nu aveau curători.
Şi curau multe boabe –
Şi Moşu avea două
butii şi le umplau cu
boabe. Şi la urmă le
vindea, poate chiar vara
viitoare. 50 de bani pe zi
se plătea omul. Veneau
femeile, le da mâncare,
le da de toate.

* Transcris din manuscris de Sorina Sorescu

Era nepoata Gheorghiţa
a lu Mitru lu Ceapă,
mai era una, Lisaveta, de pe Cioarecu,
cumnată cu Coza.

Vite avea multe Moşu.
Patru boi buni şi două vaci
cu lapte. Şi laptele
îl împărţea. Şi Mama
era foarte supărată că trebuia
să-l care cu strachina
şi cu ulcica: Dă şi
lu cutare... Ieri ai dus
ăleia, acum du lu cutare...

Pătule era unul în vale
şi unul din vale de perdea.
Acolo erau trăsura, căruţa şi sania.
Şoprul era cu carul şi
[...] şi sanie de boi,
şi sanie de cai –

Odată s-a supărat Tata rău
că nu s-ar fi dus
la bâlci. Şi eu m-am pus
pe plâns - E, să nu se fi dus tata la bâlci...
Da Mamei îi plăcea să se ducă.
Ştii când ne-am întors

de la bâlci? Se pune iapa cu copitele şi face tăblia praf. Ce bine-i părea Tatei şi ce rău Mamei. Tata:
- Hai înapoi că nu mai vrea Nici iapa.

GHEORGHIŢA POPOVENCII - *(inedit*)*

- Eram la horă. Şi vine
Gheorghiţa asta - o femeie
de câmp, nu ştia decât
să muncească.
Gheorghiţa era numai pentru vaci -
ea da la vite -
Încinsă cu frânghia peste
haină - că ea lua lemne,
da la vaci. Şi Popoveanca
[...]
s-a trezit şi ea la horă
[...]

Şi atunci băieţii
luau betele fetelor.
Cumnata Gheorghiţei ţesea bete.
Şi o găteşte ea pe Gheorghiţa
odată şi o trimite la horă [...]
Gheorghiţa, cu nişte
bete lăsate, ştii cum făceau
fetele, lăsau ciucurii
în jos. Se ivesc băieţii:
Sandu Anicăi şi cu Gheorghe
Roşca. Şi, obişnuiţi să ia

* Transcris din manuscris de Sorina Sorescu

betele, se duc şi la ea.
Gheorghiţa, bucuroasă că vine
şi la ea un băiat, imediat s-a descins.
- Să ţi le iau, zice Sandu Anicăi.
- Ia-le, că mie-mi face
leliţa altele, mie.
Ce râs a fost. Că era
luptă şi hârjoană mare
până lua un băiat
betele. Luau şi batistele.

Asta, prin 1910-1912, când
se ducea tanti Marioara
la horă. Peste câţiva ani,
s-a destulit şi mai luau
doar batistele.

Băieţii luau batistele şi le
puneau la brâu. Batistele erau
cusute frumos, cu mărgele
şi fluturi. Batistele se ţineau
în mână - în loc de poşete.

HOLERA LA BULZEŞTI – (*inedit**)

Eu logodisem - să zic
în iunie. Şi când colo, vine
mobilizarea. Şi s-a dus şi
Georgică şi cu Lache. Erau
călăraşi cu schimbul. S-au
dus în Ungaria şi-a luat
calul (Georgică). Se numea
Şandor. Venise şi logodna,
şi ziua nunţii
[...]

S-a dus în Bulgaria, au luat
A venit şi-a făcut
nunta în octombrie. De
primăvara a început o
mortalitate în copii –
Şi toamna a fost tifosul
şi holera. A murit
Ion Bulzescu, Petria,
Ştefănescu, Bănţoaicele,
Tudor Mardare, Gaga
Riţa a lu...

A venit un doctor moldovean

* Transcris din manuscris de Sorina Sorescu

să ia măsuri. Ce măsuri?
Era înfiptă boala - o
boală ciudată - multă lume
bătrână. Şi la Murgaşi,
îi duceau fără coşciug şi
dădeau cu ei în groapă.
Muma lui Nea Mitrică îşi
ţinea lumânarea singură.
Pe ţiganii de la Picături îi
ducea înveliţi cu câte o
pătură şi îi [...]

Şi după asta s-a căsătorit
- în 1913. Au venit
la nuntă 18 trăsuri şi
două automobile.
Darul era *2* lei. Şi au avut
peşchire de-au dat la
toată lumea.
- Dai, mă, *rubla?*
5 lei
- Păi cum să nu dau? Îţi dă
Peşchir.
1,10 bani era metrul de stofă.
3 lei, o pereche de ghete.

Avea moşul 70 de găini.
Şi duceau vitele - aşa
vedeai copitele lor prin fân

Când se duceau la baltă -
Şi multe vite,
20 de oi şi avea
miei în toţi anii.
Şi mai avea
o oaie care făcea doi
miei în toţi anii.
Şi mai aveam o gâscă
de clocea de două ori
în fiecare vară.
Mama, supărată: Ce tot cloceşte
asta de două ori? Că ne merge
rău.
- Taci din gură. Asta îţi
vrea binele şi tu zici că-ţi
vrea răul.

Tata (Moşul) avea 60 de
lei pe lună.
Printre bani erau şi câţiva
de aur.
Tanti a avut o casă la Craiova
pe Sf. Gheorghe.

* * *

Cojocul cârpit c-o căciulă –
Şi c-o opincă la subţioară
Şi cu biciul în mână –

Muşca din azmă şi mână
Găinile.

* * *

Nu m-am stăvit în cutare loc de frig
a se stăvi = a putea sta

- parcă ar fi mama *Ghelbura*

- vine şi cutare cu *liudra* după el - una mai moale, mai matatoală.
O femeie Liudra la Picături.

- Ce m-oi fi grăbit aşa, că
Doar nu *mi-o sta coasa-n zălog.*

Cuprins

Marin Sorescu şi lumea din „La lilieci”.....4
„S-a născut din dorul de ţară”.....4
VENI BIETUL CÂINE, VINE ŞI BIETUL TATA.....17
LINIŞTEA.....20
BICIUŞCA FĂRĂ ÎNTREBUINŢARE.....22
PLENARA DIN 3-5 MARTIE.....24
LA NUNTĂ.....26
VERE.....29
ALE IEŞIRII SUFLETULUI. SĂRINDARUL ŢĂRÂNII 31
DE, FA, ANICĂ.....39
ALARMA, REGIMENTE!.....43
NEGUSTOR CU COBILIŢA.....46
BALADĂ.....49
PUFOAICELE ALBASTRE.....52
ALDĂMAŞUL.....55
BINE RĂU.....62
NEGUSTORIA.....66
ECLIPSA DE SOARE.....68
MUIERI ÎN ALB.....72
CÂND ERA DUMNEZEU MAI JOS.....74
DE INIMĂ REA.....75
FETELE DE AZI.....77
MARIA ŞI MARIN.....78
30 DE COLACI.....80
RIVALUL.....81
UN URÂT.....83

TOPOGRAFII.....86
BABA NIŢU.....88
PORCUL.....90
NUNTA BUNICII.....93
DEZINFECTÂND VALEA.....96
GHEORGHE DOLAN.....97
PE LA FÂNTÂNA LUI POPOVEANU.....100
UN BÂLBĂIŞ.....101
DE-AI LUI NĂSTASE SIN PETRU.....102
LEACUL.....104
VĂCĂRICIUL.....106
SILIŞTE.....111
MITRU TĂLMACIU.....114
PRIMIŢI CĂLUŞUL?.....116
PERMUTAREA.....123
CUM A SCĂPAT TRAŞCĂ.....126
SECETA.....127
MANU PROPRIA.....129
PLEBISCITUL.....134
UN DEMN.....136
SCHIMBAREA NUMELUI.....139
VIJELIA.....141
VÂNĂTORI.....145
LA NAŞUL CORNIŢĂ.....147
BLESTEM DE MUMĂ.....148
CINE JOACĂ MIREASA?.....151
NOUTĂŢI.....155
O DECORAŢIE - DOUĂ SUTE DE NASTURI.....158
ALIMERELE.....161
DE NĂLUCĂ.....162
PÂRPOR.....163
ŞCOALĂ.....164
FLOAREA FLOAREI.....166
ŢUNDRARUL.....170

METODA CEAUNULUI.....172
ETANŞ.....173
VETERANUL.....175
BURTICIOAICA.....176
VÂNĂTOAREA.....179
TORICA.....182
A REGULA PRIN CURTE.....184
CHIFTEAUA.....186
CUTREMUR.....187
LĂDIŢA CU CUIE.....188
NA, OAIE!.....191
NEVASTA.....193
CUŢITUL.....194
ŞOARECII DE STICLĂ.....196
GHIARE DE VULTUR.....198
VIŢELUL.....199

ADDENDA.....202

FLEŢU ŞI FLEAŞCĂ (Feţe supte).....203
STRÂNSURA.....207
PROPRIETAR DE CUREA.....214
ÎMPEŢIT - *(inedit)*.....223
ÎN VARNIŢA CU VAR - *(inedit)*.....225
AFARĂ DIN BAŞCA - *(inedit)*.....226
DE LA PRIMĂRIE LA VALE (*inedit)*.....227
AU DAT DRUMUL LA PATUL - *(inedit)*.....229
GHEORGHIŢA POPOVENCII - *(inedit)*.....232
HOLERA LA BULZEŞTI – (*inedit)*.....234